

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ GOVERNMENT OF PUNJAB

DISTRICT STATISTICAL **ABSTRACT** OF BHATINDA

1973-74

ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ: ਆਰਥਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ISSUED BY :

THE ECONOMIC ADVISER TO GOVERNMENT, PUNJAB

CHANDIGARH

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

Government of Punjab

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੰ: 239

Publication No. 239

ਜਿਲ੍ਹਾ ਅੰਕੜਾ ਸਾਰ

ਬਠਿੰਡਾ

District Statistical Abstract

of

Bhatinda

1973-74

ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ : ਆਰਥਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ Issued by: Economic Adviser to Government, Punjab.

ਭਮਿਕਾ

ਅਰਥ ਅਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸੰਗਠਨ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਰਾਜ ਅੰਕੜਾ ਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀੜਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ ਪਹਿਲੁਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਕੜਾ-ਸਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸਾਲ 1961–62 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਕੜਾ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਕੜਾ ਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਇਆ ਕਰੇ। ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਸਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਹੈ। ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਮੀਖਿਆ ਵੀ ਅੰਕੜਾ ਸਾਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਸਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼੍ਰੀ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਕੜਾ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਰਵ ਸ਼੍ਰੀ ਪਰੇਮ ਲਾਲ ਭਾਟੀਆ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਾਂਸਲ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਕਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਐਸ. ਭੱਲਾ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅੰਕੜਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਧੀਨ ਸਰਵ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਖੋਜ ਅਫਸਰ; ਪੀ. ਡੀ. ਠਾਕੁਰ, ਖੋਜ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਹਰੀ ਰਾਮ ਨੇਗੀ ਅੰਕੜਾ ਸਹਾਇਕ ਨੇ ਕੀਤਾ।

> ਜੇ. ਐਸ. ਸੰਧੂ ਆਰਥਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਬਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : 3–9–1975

PREFACE

The Economic and Statistical Organisation Punjab, brings out Statistical Abstract of the State annually giving districtwise data on various socio-economic aspects of the State, but no tehsilwise data are given in it. To meet this demand first issue of District Statistical Abstract was published in 1961-62. Keeping in view the persistent demand of the information below district level from different agencies of the Government and non-Government, it was decided to bring out the District Statistical Abstract by the District Statistical Agencies. The present issue is third in the series. A brief Socio-Economic Review of the district has also been added to the Abstract.

Acknowledgement is made of the work done by Sarvshri Prem Lal Bhatia and Siri Krishan Bansal, Technical Assistants under the supervision of Shri Pawan Kumar, District Statistical Officer, Bhatinda, and those of Sarvshri Gurcharan Singh, Senior Research Officer; P. D. Thakur, Research Officer, and Hari Ram Negi Statistical Assistant for scrutiny of the publication under the supervision of Shri J. S. Bhalla, Director Bureau of Statistics, Punjab.

Chandigath:

J. S. SANDHU

3.9.1975.

Economic Adviser to Government,
Punjab.

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਯੂਨਿਟ Units used in this publication

ਲੱਖ 1,00,000

Lakh

ਕ੍ਰਵਿੰਟਲ 100 ਕਿਲੋਂ ਗਰਾਮ Quintal Kilograms

ਟਨ 2 240 ਪੌਂਡ ਜਾਂ 10.16 ਮੀਟਰਕ ਟਨ Ton lbs. or Metric tons.

ਮੀ: ਟਨ 1,000 ਕਿਲੋਂ ਗਰਾਮ M. Ton Kilograms

ਹੰਡਰਡ ਵੇਟ 112 ਪੌਂਡ ਜਾਂ 50.8 ਕਿਲੋਂ ਗਰਾਮ Cwt. lbs. or Kgs.

ਪੌਂਡ 0.45359 ਕਿਲੋਂ ਗਰਾਮ

Lb. Kg.

ਕਿਲੋਂ ਗਰਾਮ
Kilogram grams
ਕਿਲੋਂ ਮੀਟਰ 1,000 ਸੀਟਰ
Kilometre Metres
ਮੀਟਰ 100 ਸੈਂਟੀ ਮੀਟਰ

Meters Centimetres ਗਠ (ਰੁੰਈ) 180 ਕਿਲੌ ਗਰਾਮ

Bale (of cotton) Kgs.

ਪਸਾ ਰਪਏ ਦਾ ਸੌਵਾਂ ਭਾਗ

Paise One 100th of a rupee

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਂਬਰੀਵੀਏਸ਼ਨਾਂ ।

Abbreviations used in this publication

. . 'ਨਹੀਂ' ਮਿਲਦੇ

Not available

--ਨਾਂ ਮਾਤਰ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

Negligible or nil

ਕੇ. ਡਬਲਯੂ. ਐਚ.ਕਿਲੋ ਵਾਟ ਘੰਟੇ

KWH, Kilowatt hours

ਕਨਵਰਸ਼ਨ ਫੈਕਟਰ

Conversion Factors

ਰਕਬਾ

AREA

। ਏਕੜ

ਰ 46468 ਹੈਕਟੇਅਰ

Acre

Hactare

1 ਵਰਗ ਮੀਲ

2.5900 ਵਰਗ ਕਿਲੋਂ ਮੀਟਰ

Square mile

Sq. kilometre

1 ਵਰਗ ਮੀਲ

640 විකුස

259 ਹੈਕਟੇ ਅਰ

Sq. mile

Acres

Hactares

1 ਵਰਗ ਗਜ਼

0.84 ਵਰਗ ਮੀਟਰ

Square yard

Sq. meter

1 ਹੈਕਟੇਅਰ

2.47109 ਏਕੜ

Hectare

Acres

। ਵਰਗ ਕਿਲੋਂ ਮੀਟਰ

0.38610 ਵਰਗ ਮੀਲ

Square Kilometre Sq. mile

1 ਵਰਗ ਕਿਲੋਂ ਮੀਟਰ 100 ਹੈਕਟੇਅਰ

Sq. Kilometre

Hectares

1 ਵਰਗ ਮੀਟਰ

1.20 ਵਰਗ ਰਾਜ਼

Sq. Metre

Sq. yards

WEIGHT

1 개 표

28.3495 ਗੋਰਾਮ

Ounce (oz)

Grams

រ ប៉ិង

0.45359 ਕਿਲੋਂ ਗੁਰਾਮ

Pound

Kilogram

1 ਲੌਂਗ ਟਨ	1.01605	ਮੀ. ਟਨ
Longton		Metric tons
1 ਸ਼ਾਰਟ ਟੋਨ	0.90718	ਮੀ. ਟਨ
Short tons		Metric tons
1 ਲੌਂਗ ਟਨ	2,240	ਪੌਂਡ
Long ton		Pounds
1 ਸ਼ਾਰਟ ਟੋਨ	2,000	นั้ช
Short ton		Pounds
1 개존	82.28 57	ਪੌਂਡ
Maund		Pounds
1 ਮਣ	0.037324	ਮੀ. ਟਨ
Maund		Metric ton
1 ਮਣ	0.373	ਕੁ ਇੰਟਲ
Maund		Quintal
1 ਗਰਾਮ	0.0352740	ਅੰਸ ਜਾਂ 0.09 ਤੌਲਾ
Gram		Ounce or tola
1 ਕਿਲੌਂ ਗਰਾਮ	2.20463	
Kilogram		
1 ਮੀ. ਟਨ	0.98420	ਲੌਂਗ ਟਨ
Metric ton		Long ton
	1,10231	ਸ਼ੌਰਟ ਟਨ
		Short ton
1 ਮੀ. ਟਨ	1,000	ਕਿਲੋਂ ਗਰਾਮ
Metric ton		Kilograms
1 ਮੀ. ਟ ਨ	2,204.63	ਪੌਂਡ
Metric ton		Pounds
1 ਮੀ. ਟਨ	26.792	ਮਣ (ਸਟੈ ⁻ ਡਰਡ)
Metric ton		Maunds (Standard)
1 ਹੰਡਰਡ ਵੇਟ	0.51	ਕੁਇੰਟਲ
Hundred Weight		Kilogram

1 ਸੇਰ 0.933 ਕਿਲੋਂ ਗਰਾਮ
Secr Kilogram
1 ਕਪਾਹ ਲਿੰਟ ਦੀ ਗਠ 0.17781 ਮੀ. ਟਨ

(392 ਪੌਂਡ)

Bales of cotton lbs Metric ton

1 ਪਟਸਨ ਦੀ ਗੱਠ (400 ਪੌਂਡ) 0.181436 ਮੀ. ਟਨ

Bale of Jute lbs Metric ton

1 ਮੀ. ਟਨ 5.6624 ਕਪਾਰ ਲਿੰਟ ਦੀ ਗਠ (392 ਪੌਂਡ)

Metric ton Bales of cotton lint (392 lbs.)

ਮੀ. ਟਨ 5.5116 ਪਟਸਨ ਦੀ ਗਠ (400 ਪੌਂਡ)

Metric ton Bales of Jute (400 lbs.)

ਗਿਣਤੀ

NUMBERS

1 ਲੱਖ 1,00,000 ਜਾਂ 0.1 ਮਿਲੀਅਨ Lakh or Million

1 ਕਰੋੜ 10,000,000 ਜਾਂ 10 ਮਿਲੀਅਨ

Crore or Million

1 ਮਿਲੀਅਨ 10 ਲੱਖ

Million Lakh 1 ਮਿਲੀਅਨ 0.1 ਕਰੌੜ Million Crore

ਲੰਬਾਈ

LENGTH

1 ਇੰਚ 25.4 ਮਿਲੀ ਮੀਟਰ

Inch Milimetres

1 ਗਜ਼ 0.9144 ਮੀਟਰ

 Yard
 Metre

 1 ਮੀਲ
 1.61 ਕਿਲੋਂ ਮੀਟਰ

Mile Kilometre

1 ਮਿਲੀ ਮੀਟਰ Millimetre 1 ਸੈਂਟੀ ਮੀਟਰ	0.04 ਇਚ Inch 0.3937 ਇੰਚ
Centimetre	Inch
1 ਮੀਟਰ	1.09 ਗਜ਼
Metre	Yards
1 ਕਿਲੋਂ ਮੀਟਰ	0.62 ਮੀਲ
Kilometre	Mile
	ਵਿਸਥਾਰ
	Volume
। ਘਣ ਗਜ਼	0.7646 ਘਣ ਮੀਟਰ
Cubic Yard	Cubic Metre
1 ਘਣ ਮੀਟਰ	1.3079 ਘਣ ਗਜ਼
Cubic Metre	Cubic Yards
	=35,3133 ਘਣ ਫੁਟ
	Cubic feet
	ਸਮਰਥਾ
	CAPACITY
1 ਇਮਪੀਰੀਅਲ ਗ਼ੈਲਨ	4.55 ਲਿਟਰ
Imperial gallon	Litres
1 ਲਿਟਰ	0.22 ਇਮਪੀਰੀਅਲ ਗੈਲਨ
Litres	Imperial gallon
ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਸੈਂਟੀਗ	ਰੇਡ (ਮੀ°) ਤੋਂ ਫਾਰਨ ਹੀਟ(ਫ°) ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਫਾਰਮ ਲਾ

For conversion of temperature in centigrade (C°) to Fahrenheit (F°) the realtion of $F^{\circ}=9/5(C^{\circ})+32$

ਫ°=9/5 (ਸੀ°) +32

ਸੂਚੀ Contents

ਸਾਰਣੀ	ਵੇਰਵਾ	ਪੰਨਾ
ਨੰ: Table No.	Particulars	ਨ: Page No.
	1. ਰਕਬਾ ਆਬਾਦੀ I Area and Population	
1.1	1961 ਤੋਂ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਵਾਧਾ Increase in Population since 1961 by Tehsils	13
1.2	1961 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ Number of villages in the District according to 1971 Census.	15
1.3	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ Area and Population by Tehsils	16
1.4	1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਹਾਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਬਾਦੀ Rural Arca and Urban Population : 1971	17
1.5	1971 ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਗਰੁਪ ਅਨੁਸਾਰ ਆਬਾਦੀ Distribution of Population by Age-groups	18
1.6	ਸਾਲ 1971 ਵਿੱਚ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪਰੀਵਾਰ ਅਤੇ ਇਕ ਚਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਬੇਘਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of Residential Houses, Persons per Occupied House and Houseless Population in Bhatinda District: 1971	20

ਸਾਰਣੀ	ਵੇਰਵਾ	ਪੰਨਾ
ਨੰ: Table No.	Particulars	ਨੰ: Page No.
	1. ਰਕਬਾ—-ਸ਼ਮਾਪਤ	
	1. Area and Papulation—concld	
1.7	1971 ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਬਾਦੀ ਰੇਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਪਿੰਡ Villages classified by various Population Ranges 1971	22
1.8	1971 ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	26
	Workers and Non-workers by Tehsils 1971	
1.9	1971 ਵਿੱਚ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬੱਧ ਕੀਤੇ ਵਰਕਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	28
	Working Population classified into Nine Industrial Categories 1971	
1.10	1971 ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆ Scheduled Castes by Tehsils—1971	36
1.11	1971 ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਲੱਕ Tehsilwise Literates—1971	38
1.12	ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ Trend in Population of Towns	42
1.13	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਆਬਾਦੀ Tehsilwise Projected Population	44
1.14	1971 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਿਲੇ ਵਾਰ ਆਬਾਦੀ District-wise Population of Puniab—1971	46

viii

ਸਾਰਣੀ ਨੰ Table No.	ਵੇਰਵਾ Particulars	ਪੰਨਾ ਨ: Page No.
	2. ਜਲ ਵਾਯੂ II— Climate	
2.1	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਮਾਸਕ ਔਸਤ ਵਰਖਾ Monthly Average Rainfall by Tehsils	49
2.2	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਮਾਸਕ ਵਰਖਾ 1969 ਤੋਂ 1973 ਤੱਕ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਔਸਤ Monthly Rainfall by Tehsils – Average of 5 years 1969–73	50
	3. ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ HI—Agriculture	
3,1	ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਰਕਬੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ Classification of Area in District Bhatinda	54
3.2	ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਰਕਬੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ (ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ) Classification of Area in District Bhatinda (Tehsilwise)	58
3,3	ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ (ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ) Area under Important Crops Tehsilwise	68
3.4	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਝਾੜ Average yield per Hectare of Important Crops in District Bhatinda	1 48
3.5	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇਵਿਚ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਉਪਜ Production of Crops in the District	1 52

ਸਾਰਟ	~~-~~	ਪੰਨਾ
ਨੰ: Seria No.		ਨੰ : Page No.
3.6	3. ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ—–ਸਮਾਪਤ III. Agriculture—concld ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਾਲ 1973-74 ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਧੀਨ	
3.7	ਰਕਬਾ Area under Fruits and Vegetables in the district for 19 ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਕਬੇ ਤੇ ਭੇਂ ਮਾਮਲਾ ਨਿਰਧਾਰਣ Incidence of Land Revenue Assessment on Area in the District	1 6 4 073-74 1 66
3.8	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇਵਿਚ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ Distribution of Fertilisers in District Bhatinda 4. ਸਿੰਜਾਈ	168
	IV—Irrigation	
4.1	ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਿੰਜਾਈ ਅਧੀਨ ਨਿਰੌਲ ਰਕਬਾ Net Area under Irrigation in District Bhatinda	172
4.2	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਸਿੰਚਾਈ ਅਧੀਨ ਨਿਰੋਲ ਰਕਬਾ (ਹੈਕਟੇਅਰ) Net Area under Irrigation Tehsilwise (Hectares)	1 74
4.3	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਸਿੰਜਿਆ ਕੁਲ ਰਕਬਾ (ਹੈਕਟੇਅਰ) Tehsilwsie Gross Area Irrigated (Hectares)	180
4.4	ਕੁਲ ਸਿੰਜੇ ਰਕਬੇ ਦੀ ਕੁਲ ਬੀਜੇ ਰਕਬੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਤਤਾ Gross Area Irrigated as Percentage of Total cropped Area	184
4.5	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਟਿਊਬ ਵੈਲ ਅਤੇ ਹੌਰ ਖੂਹ Tehsilwsie Tubewells and other Wells	188

ਸਾਰਣੀ ਨੰ: Table No.	ਵੇਰਵਾ Particulars	น์ก' ส์: Page No.
	5. ਹੜ ਅਤੇ ਸੰਮ V—Floods and Water Loging	
5.1	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇਵਿਚ ਸੌਮ ਅਤੇ ਥੁਰ ਅਧੀਨ ਕੁਲ ਰਕਬਾ (ਕਾਸ਼ਤ ਸ਼ੁਦਾ), ਸਾਬਕਾ ਕਾਸ਼ਤ ਸੁਦਾ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਸ਼ਤ ਸੁਦਾ) Total Area (cultivated, ex-cultivated and un- cultivated) under Sem and Thur in the District	194
	6. ਵਣ VI—Forests	
6.1	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਵਣਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ Tehsilwise Area under Forests	197
	7. ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ VII—Live Stock and Animu! Husbandry	
7.1	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਪਸੂਧਨ ਅਤੇ ਮੁਰਗੇ ਮੁਰਗੀਆਂ ਆਦਿ – 1972 Tehsilwsise Live-stock and Poultry—1972	2 0 2
7.2	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਗਉਆਂ —–1972 Tehsilwise Cattle—1972	206
7.3	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਮੁੱਝਾਂ–1972 Tehsilwise Buffaloes—1972	210
7.4	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ੂ–1972 Tehsilwise working Cattle—1972	214
7.5	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਔਜ਼ਾਰ—1972 Tehsilwise Agricultural Machinery and Implements, 1972	216

ਸਾਰਣੀ -*•	ਵੇਰਵਾ	ਪੌਨਾ ਨੰ :
ਨੰ: Seria No.	l Particulars	Page No.
	7. ਪਸ਼ੂ ਪੰਨ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਨ—ਚਲਦਾ VII—Live Stock and Animal Husbandry—continu	ed
7.6	ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ Tehsilwise Veterinary Institutions and their Staff	220
7.7	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਵਿਕਾਸ ਕੇ'ਦਰ Tehsilwise Live-stock Development Centres	236
	8. ਬਿਜਲੀ	
	VIII—Electricity	
8.1	ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਬਿਜਲੀ ਕਰਣ ਹੋਏ ਨਗਰਾਂ/ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Tehsilwise Number of Towns and villages Electrified	245
8.2	ਜ਼ਿਲ੍ਹ ਵਿਚ ਵਖ ਵਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ (ਲੱਖ-ਕਿਲੌਂ ਵਾਟ)	248
	Electricity units sold to different categories of Consumers in the district	
	9. ਉਦਯੋਗ IX—Industries	
9.1	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਜਿਸਟਰ ਸੁਦਾ ਕਾਰਖਾਨੇ Number of Registered Factories in the District	253
9.2	ਰਜਿਸਟਰ ਸ਼ੁਦਾ ਕਾਰਖਾਨੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	254
	ed therein	

ਸਾਰਣੀ Tabl No,	e Particulars	ਪੰਨਾ ਨੰ: Page No.
	X∽–ਕਿਰਤ [X—LABOUR	
10.1	ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਵਿਉਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਰੇਸ- ਨੌਰੈਂਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ Tehsilwise Number of Shops, Commercial Establish- ments, Hotels and Restaurants and Persons employed	25 8
10.2	ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਮਜਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ (ਪੁਰਸ਼ਾਂ) ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਉਜਰਤ (ਰੁਪਏ) Wages paid to Agricultural and Skilled Labourers (Men) in Bhatinda District	266
10.3	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰੌਜਗਾਰ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕ ਤੀ Registration and Placings by Employment Exchange in the District	27 4
10,4	ਮੂਲ ਤਨਖਾਹ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ 31 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਾਤੀ Punjab Government Employees as on 31st March, 1974 XI—ਜਨਮ ਮਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਅੰਕੜੇ X —VITAL STATISTICS	276
11.1	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦਰ ਅਤੇ ਮਰਨ ਦਰ, 1961 ਤੋਂ 1972 ਤੱਕ Birth and Death Rates in the District, 1961 to 1972	282
11,2	ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Tehsilwise Medical Institutions	284

xiii

ਸਾਰਣੀ ਨੰ: Serial No.	ਵੇਰਵਾ Particulars	ਪੰਨਾ ਨੰ: Page No.
11.3	ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬੈਡ Beds in Medical Institutions according to area and Sex	290
11.4	ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੰਜਨ ਕਲੀਨਿਕ/ਕੇ'ਦਰ Tehsilwise Family Planning Clinics/Centres	304
11.5	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਬਾਂਝ ਪਨ ਦੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਆਈ. ਯੂ. ਸੀ. ਡੀ. ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ Sterlization Operations and I.U.C.D. Insertions in the District	307
11.6	ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸਸਥਾਵਾਂ Tehsilwise Ayurvedic and Unani Institutions	308
11.7	ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ਼ Tehsilwise Patients treated in Medical Institutions XIIਸਿਖਿਆ XIIEDUCATION	312
12.1	ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Tehsilwise Number of Recognised Institutions	3 30
	ਮਾਨਤਾ ਪਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of Teachers in Recognized Schools	332
12.3	ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ Number of Students in Recognised Schools	333

ਸਾਰਣੀ ਨੰ:	ਵੇਰਵਾ	ਪੰਨਾ ਨੂੰ :
Sesial No.	Particulars	Page No.
	XIII−–ਸਹਿਕਾਰਤਾ XIII—CO-OPERATION	
13.1	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮੈ'ਬਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਪੂੰਜੀ Number of Co-operative Societics, their Membership and Working Capital in Bhatinda District	33 6
13.2	ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੈੱਕ Tehsilwise number of Societies and Banks	338
13.3	Tehsilwise General Progress XIVਟਰਾਂਸਪੌਰਟ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ XIVTRANSPORT AND ROADS	340
14. ī	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਈਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮੋਟਰ- ਗੱਡੀਆਂ Number of different types of Vehicles registered in the District	342
14.2	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਲੌਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸਥਾਨਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਦੇਖ ਭਾਲ ਅਧੀਨ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ Road Length maintained by the Public Works Department and Local Bodies in the District	344
	XVਅਦਾਲਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ XVJUDICIAL AND ADMINISTRATIVE	
15.1	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮ Incidenœs of Crimes in the District	3 46

ਸਾਰਣੀ ਨੰ: Table 'No.	ਵੇਰਵਾ Particulars	ਪੰਨਾ ਨੰ: Page No.
15.2	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇਵਿਚ ਤਹਿਜੀਲਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀਆਂ Tehsilwise Number of Police Stations and Police Posts in the District XVIਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ XVLOCAL BODIES	348
16.1	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਖੇਤਰ, ਵਸੋਂ ,ਬਣਤਰ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ Area, Population, Constitution, Income and Expenditure of Zila Prishad in the District	3 50
16.2	ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਨਗਰਪਾਲਕਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਆਬਾਦੀ, ਬਣਤਰ, ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ Number, Population, Constitution, Income and Expenditure of Municipal Committees in the District	35 2
16.3	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਿਪ Number of Panchayats, Block Samities and their Membership in the District	35 4
	XVII—ਫੁਟਕਲ	
	XVII—MISCELLANEOUS	
17.1	31 ਮਾਰਚ, 1971 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਬੈੱਕ ਦਫਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Tehsilwise number of Bank offices in the District Bhatinda as on 31-3-1974	358

xvi

ਸਾਰਣੀ ਨੰ: Table No.	ਵੇਰਵਾ Particulais	ਪੰਨਾ ਨੰ: Page No:
17.2	ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਇਆ ਕਰ Number of Assessees and Tax realised in the District	360
17.3	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ, ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਭੰਗ ਦੀ ਖਪਤ Consumption of Liquor, Opium and Bhang in the District	36 2
17,4	ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮਨੌਰੰਜਨ ਅਤੇ ਸ਼ੇ ਟੈਕਸ Tehsilwise Entertainment and Show Tax	364
17.5	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ Progress of Community Development in the District	366
17. 6	ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਥੋਕ ਕੀਮਤਾਂ Average Annual Wholesale Prices per quintal	3 68
17.7	ਅਬੋਹਰ ਵਿਖੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰ ਕੀਮਤ ਸ੍ਰਚਕ ਅੰਕ Consumer Price Index Number of working Class at Abohar	370
	ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਡਾਕ ਖਾਨੇ Post Offices in the District	3 72
17.9	ਜਿਲੇ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਖਾਨੇ–1973-74 Printing Presses in the District 1973-74	3 7 4
	ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਵੇਅਰ ਹਾਊਸ Warehouses in the District	375
	ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਡਾਕ ਬੰਗਲੇ Rest Houses and Dak Bungalows in the District	3 76

xvii

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਇਕ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ District at a Glance

I. ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚਾ---

Admi	nistrative Set-up-		
(1)	ਉਪ ਮੰਡਲ Sub-Divisions	* *	3
(2)	ਤਹਿਸੀਲਾਂ Tehsils	• •	3
(3)	ਉਪ-ਤਹਿਸੀਲਾਂ Sub-Tehsils		4
(4)	ਬਲਾਕ Blocks	• •	9
(5)	ਕਸਬੰ Towns	0 0	11
(6)	ਆਬਾਦ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Inhabited Villages	• • •	518
ਲੋਕ ਸ	ਬੇਚਰਾਗ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Un-inhabited Villages ਸਭਾ/ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਧਤਾ—– esentation in Parliament/State Legislature–		10
	ਲੌਕ ਸਭਾ ਜੋੜ Lok Sabha Total	• •	1
,	i) ਜਨਰਲ General ii) ਰਾਖਵੀਂ	-	1
(	Reserved		
` '	ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ . dhan Sabha	• •	8

xviii

III. ਆਬਾਦੀ		
Population—		
(1) ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ 1971	• •	1,025,271
Population 1971 Census—		
(i) ਪੇ'ਡੂ	• •	842 ,997
Rural		
(ii) ਸ਼ਹਿਰੀ	• •	182,274
Urban		
(iii) ਪੁਰਸ਼	•	5,53,798
Male		
(iv) ਇਸਤਰੀਆਂ		4,71,473
Female		
(2) ਜ਼ਿਲੇਦਾ ਰਕਬਾ	• •	5,551
		ਵਰਗ ਕਿਲੋ
		ਮੀਟਰ
Area of District	Sq.	kilometres
(3) ਪ੍ਰਤੀ ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ		7
Persons per occupied household		
(4) ਰਹਾਇਸ਼ ਅਧੀਨ ਮਕਾਨ (1971 ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ)		154,301
Number of occupied residential Houses (197 Census)	1-	
(5) ਇੱਕ ਵਰਗ ਕਿਲੌ ਮਟਿਰ ਪਿਛੇ ਵਿਅਕਤੀ		185
Persons per Sq. Kilometres		
(6) ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚੋਂ ਦਿਹਾਤੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ		82.2
Rural Population as percenatage to total Po		
(4) ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ—	paid	
Medical Services—		
(1) ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ (31 ਦਸੰਬਰ		10
1973)	• •	40
Number of Hospitals and Dispensaries (31st December, 1973)		
(2) ਬੈਡਜ਼ ਦੀ ਉਪਲਭਤਾ (31 ਦਸੰਬਰ, 1973)		• 330

xix

V. ਪੁਰੂਧਨ ਆਬਾਦੀ (ਮਾਲ ਸੁਮਾਰੀ–1972) ਸੰਕੜਿਆਂ ਵਿਚ Live-stock Population, 1972 Census (Hundreds)—		
(1) ਗਉਆਂ		2,665
Cattle		
(2) ਮੁੱਝਾਂ		2,775
Buffaloes		
(3) ਘੌੜੇ ਤੇ ਟੱਟ੍ਰ		15
Horses and Ponies		
(4) ਖੌਤੇ ਤੋਂ ਖੱਚਰਾਂ		68
Donkeys and Mules		
(5) ਭੇਡਾਂ		962
Sheep		
(6) ਬਕਰੀਆਂ		1,089
Goats		
(7) ਊਠ	• •	379
Camels		
(8) ਮੁਰਗੀਆਂ, ਬੱਤਖਾਂ, ਪੇਰ੍ਰ ਟਰਕੀ ਅਤੇ ਹੌਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪੌਲਟ	ਗੇ ••	1,517
Fowls, Ducks, Turkeys and other Poultry		
(9) ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ		49
(31 ਮਾਰਚ 1974)		
Veterinary Hospitals and Dispensaries as on 31st March, 1974		
(10) ਮਸਨੂਈ ਵੀਰਜ ਕੇ ਦਰ (31 ਮਾਰਚ, 1974)		2
Artificial Insemination Centres as on 31st March 1974		
VI ਸਿੱਖਿਆ (15 ਮਈ 1974)—–		
Education (15 May, 1974)—		
(1) ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	• •	8
Number of Colleges		
(2) ਹਾਈ ਅਤੇ ਹਾਇਰ ਸਕੈਂਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	• •	103
Number of High/Higher Secondary Schools		
(3) ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	• •	70
Number of Middle Schools		

(4) ਪਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of Primary Schools VII. ਜਨਰਲ	415
General— (1) ਪੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਕੱਚੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ (31 ਮਾਰਚ, 1974) Road length metalled and un-metalled as on 31st March, 1974	1 971 (ਕਿ. ਮੀ.)
(2) ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of Local Bodies	11
(3) ਬੈਂ'ਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of Banks	66
(4) ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of Market Committees	10

ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ ਸਮੀਖਿਆ

ਬ੍ਰਦਰਤੀ ਲੱਛਣ:

ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੁਦਰਤੀ ਲੱਛਣ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਇਹ ਜ਼ਿਲਾ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਹਿਸੇ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਰੇਡਲੀ ਹੈ। ਭੋਂ ਦੀਆਂ ਵਰਨਣ ਯੋਗ ਕਿਸਮਾਂ ਕਲੇ ਲੌਮ, ਲੌਮ, ਰੇਡਲੀ ਲੌਮ, ਰੇਡਲੀ ਅਤੇ ਰੇਡ ਦੇ ਟਿਬੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਦਰਿਆ ਨਹੀਂ ਵਗਦਾ। ਬਰਸਾਤੀ ਨਦੀ ਘੱਗਰ ਮਾਨਸਾ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿਸੇ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿਸਾਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਲੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਿਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਖੁਸ਼ਕ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ ਮਾਰੂਬਲ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਗਰਮ ਰੇਡ ਤੇ ਹਨੇਰੀਆਂ, ਝਖੜਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਜਲਵਾਯੂ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਗਰਮ, ਘੱਟ ਵਰਖਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਕ ਠੰਡ ਵਾਲਾ ਹੈ।

2. ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚਾ :

ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਉਪ ਮੰਡਲ, ਤਿੰਨ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸੱਬ-ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਹਨ। ਇਥੇ 11 ਨਗਰ, 518 ਆਬਾਦ ਅਤੇ 10 ਗੈਰ-ਆਬਾਦ ਪਿੰਡ ਹਨ ਜੋ ਕਿ 9 ਖੰਡ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

3. ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ:

ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਰਕਬਾ 5,511 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਿ ਸਾਲ, 1973-74 ਦੀ: ਅਨੁਮਾਣਿਤ ਆਬਾਦੀ 10.87 ਲੱਖ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਜੱਦ ਕਿ ਸਾਲ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ-ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸੰਖਿਆ 10.25 ਲੱਖ ਸੀ। 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ-ਸ਼ੂਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਵਸੋਂ ਦੀ ਘਣਤਾ 185 ਬਣਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅੰਕੜੇ 269 ਸਨ। ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 82% ਭਾਗ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੱਦ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ 76% ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ , ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰ ਪਰਸ਼ਾਂ ਪਿਛੇ 865 ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1000 ਪ੍ਰਤਸ਼ਾਂ ਪਿਛੇ 851 ਇਸਤਰੀਆਂ

ਹਨ। ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਰਿਣਤੀ 1,54,280 ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 7 ਬਣਦੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚੇ 30.9%, ਕਾਮੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰਾਜ਼ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 28.9 ਸੀ। ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚੇ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 24.7 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 25.8% ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਖਤੀਬਾੜੀ :

ਊ. ਭੋ' ਵਰਤੋਂ :--

ਸਾਲ 1973–74 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੌ' ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਰਕਬੇ ਦੀ ਸ੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 553 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਵਿਚੇਂ ਨਿਰੇਲ ਥੀਜਿਆ ਰਕਬਾ 511.2 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ (92.3%), ਵਣਾਂ ਅਧੀਨ 5.3 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ (1.0%) ਚਾਲੂ ਬਾਂਝ ਭੋਂ 1.1 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ (0.2)% ਭੋਂ ਜਿਹੜੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ 36 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ (6.5%) ਬਣਦਾ ਹੈ , ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ ਕੁਲ ਰਕਬਾ (692.8 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ) ਨਿਰੇਲ ਬੀਜ਼ੇ ਰਕਬੇ ਦਾ 135.5% ਬਣਦਾ ਹੈ ।

ਅ. ਸਿੰਚਾਈ

ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਸਿੰਚਾਈ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ ਨਿਰੌਲ ਬੀਜ਼ੇ ਰਕਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ 67.6% **ਬਣਦਾ** ਹੈ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ 72.4% ਹੈ । ਕੁਲ ਸਿੰਚਾਈ ਅਧੀਨ ਰਕਬੇ ਵਿਚੇ 75% ਰਕਬਾ ਨਹਿਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ 25% ਰਕਬਾ ਖੂਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਦ, ਕਰੋਪਿੰਗ ਪੈਟਰਨ :

ਦੇ ਫਸਲੀ ਹਰ ਸਾਲਾ, ਦੋ ਫਸਲੀ ਦੋ ਸਾਲਾ, ਇਕ ਫਸਲੀ ਹਰ ਸਾਲਾ, ਫਸਲਾਂ ਉਗਾਉਣ ਦਾ ਆਮ ਰਿਵਾਜ਼ ਹੈ । ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਮੌਸਮ ਯਕੀਨੀ ਨਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਰਾਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਜਿਨਸਾ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ।

ਅਨਾਜ਼ੀ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚੇ' ਕਣਕ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਰਾ ਮੁਖ ਫਸਲਾਂ ਹਨ। ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਹੋਰ ਅਨਾਜ਼ੀ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚੇ' ਜੋ', ਜਵਾਰ, ਮੱਕੀ, ਅਤੇ ਚਾਵਲ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਛੋਲੇ ਮਾਂਹ, ਮੂੰਕ, ਮੌਠ ਅਤੇ ਮਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀਆਂ ਬੀਜਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਚੇ' ਹਨ। ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਣ ਕਪਾਹ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਪਾਰਕ ਫਸਲ ਹੈ। ਸਾਲ 1973-74 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਲ ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਰਕਬੇ ਵਿਚੇ 58.1% ਅਨਾਜ (ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ) 7.6% ਤੇਲ ਬੀਜ ਅਤੇ 18.9% ਕਪਾਹ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਂਲਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਕਪਾਹ ਅਤੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੰਨੇ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ, 1973-74 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਲ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬੇ ਵਿਚੇ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਾਰ ਬੀਜਿਆ ਰਕਬਾ 26.2% ਨੌਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

H. ਝਾੜ :

ਜ਼ਿਲੇ ਅਤੇ ਰਾਜ਼ ਵਿਚ ਮੁਖ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਝਾੜ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਅੰਕੜਿਆਂ. ਤੋਂ ਪ**ਤਾ** ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :-

ਕ੍ਰਮ ਅੰਕ	ਫਸਲ	ਸਾਲ 1973-74 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟਅਰ ਝਾੜ (ਕਿਲੌ ਗਰਾਮ)		
		ਬਠਿੰਡਾ	ਪੰਜਾਬ	
1.	ਕਣਕ	1,940	2,214	
2.	ਚਾਵਲ	2,466	2,287	
3.	ਜੌ	925	855	
4.	ਮੁੱਕੀ-	1,261	1,346	
5,	ਛੱਲੇ	1,158	896	
6.	ਗੰ ਨਾ	4,200	5,289	
7.	ਕਪਾਹ (ਦੇਸੀ)	345	303	
8.	ਕਪਾਹ (ਅਮਰੀਕਨ)	433	4 30	

5. ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ :

ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ 10 ਰੰਗੁਲੇਟਿਡ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਹਨ। ਔਸਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਰਕੀਟ ਅਧੀਨ 52 ਪਿੰਡ ਅਤੇ 555 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਰਕਬਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ।

6. ਸਹਿਕਾਰਿਤਾ :

ਸਾਲ 1973-74 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1297 ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਦਿਯਸਤਾ 1.35 ਲੱਖ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ 643 ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾ ਸਭਾਵਾਂ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਂ ਬਰਸ਼ਿਪ 85 ਹਜ਼ਾਰ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ 48% ਪੇਂਡੂ ਆਬਾਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ 88% ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ, 1973-74 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਚਾਲੂ ਪੂੰਜੀ 3.49 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਸਾਲ 1973-74 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਾਵਾਂ ਨੇ 3.23 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵੰਡ ਜੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ 380 ਰੁਪਏ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਰਾਜ਼ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਹ ਅੰਕੜੇ 379 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਸਾਲ ਦੇ ਅਤ ਤੇ 2.0 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਕੌਲੇ ਉਗਰਾਹੇ ਜਾਣੇ ਸਨ।

ਸਾਲ 1973–74 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 43 ਸਾਂਝੀ ਵਾਹੀਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, 49 ਮਜ਼ਦੂਰ ਉਸਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਰਮਵਾਰ ਸਦਿਯਸਤਾ 991 ਅਤੇ 3,686 ਸੀ।

7. ਪਸ਼ੁ ਪਾਲਣ :

ਸਾਲ 1973-74 ਦੇ ਦੌਰਾਠ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ 21 ਡੰਗਰ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ 28 ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਸਨ। ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ 100 ਪਿੰਡ ਅਤੇ 100 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਿਛੇ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 9.5 ਅਤੇ 0.9 ਬਣਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਹ ਅੰਕੜੇ 4.4 ਅਤੇ 1.6 ਬਣਦੇ ਸਨ। ਔਸਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾਂ 16 ਹਜ਼ਾਰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅੰਕਿੜਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। 31 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ 2 ਮਸਨੂਈ ਵੀਰਜ਼ ਸੀਜ਼ਨ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਸਨ। 8. ਸੜਕਾਂ:

ਸਾਲ 1973-74 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਪੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਕੱਚੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਲੰਬਾਈ ਕਮਵਾਰ 1,673 ਕਿਲੌਮੀਟਰ ਅਤੇ 298 ਕਿਲੌਮੀਟਰ ਸੀ। 100 ਵਰਗ ਕਿਲੌਮੀਟਰ ਪਿਛੇ ਪੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਕੱਚੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 30 ਕਿਲੌਮੀਟਰ ਅਤੇ 5 ਕਿਲੌਮੀਟਰ ਬਣਦੀ ਸੀ ।

9. ਬਿਜਲੀ :

31 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਕੁਲ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ 33.6% (174 ਪਿੰਡ) ਬਿਜ਼ਲੀ ਕਰਨ ਹੋਂ ਚੁਕੇ ਸਨ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀਕਰਨ ਹੋਏ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪਤੀਸ਼ਤਤਾ ਰਾਜ਼ ਵਿਚ ਸੱਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।

10. ਉਦਯੋਗ :

ਉਦਯੋਗ ਪੱਖ ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਜਿਲਾ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਸੇਸ਼ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਰਖਦਾ। ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਕੋਵਲ 137 ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਾਰਖਾਨੇ ਚਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 1701 ਔਸਤ ਕਾਮੇ ਲਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1973 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 44 ਲਕੜੀ ਅਤੇ ਕਾਰਕ (ਫਰਨੀਚਰ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ) ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਾਰਖਾਨੇ ਚਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਔਸਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 119 ਸੀ । ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਮਸ਼ੀਨ ਉਤਪਾਦਨ, ਮੁਢਲੀਆਂ ਧਾਤਾਂ, ਰਸਾਇਣਿਕ ਉਤਪਾਦਨ, ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨ ਤੇ ਸਮਾਨ ਯੰਤਰ ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ, ਛਪਾਈ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਵੇਲਣੀਆਂ ਅਤੇ ਗਠਾਂ ਬਣਨਾਂ ਆਦਿ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

11. ਸਿਖਿਆ:

1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਤਤਾ 22.4 ਸੀ ਜਦੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 33.7 ਸੀ। 15 ਮਈ, 1974 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ 8 ਕਾਲਜ, 103 ਹਾਈ ਅਤੇ ਹਾਇਰ ਸਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, 70 ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਅਤੇ 415 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਚਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਲ 1973–74 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਹਰ 1,823 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪਿਛੇ 1 ਸਿਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਆਉਂਦੀ ਸੀ।

12. ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ

ਸਾਲ 1973 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਪੇ'ਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ 40 ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਡਿਸਪ'ਸਰੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 330 ਬੈਂਡ ਸਨ, ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ । ਸਾਲ, 1972-73 ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾ ਪ੍ਰਤੀ ਬੈਂਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਡਾਕਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਆਬਾਦੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 25,780; 3,300; ਅਤੇ 6,020; ਬਣਾਦੀ ਸੀ ਜਦ' ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 23,564; 1,381; ਅਤੇ 2,514; ਸਨ । ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਲਤਾਂ ਘੱਟ ਹਨ।

SOCIO-ECONOMIC REVIEW OF BHATINDA DISTRICT

Physical Features:—The district does not have any striking natural features. It is an aluvial plain and the land in the greater part of the district is sandy. Major varieties of soil in the district are clay-loam, loam, sandyloam, sandy and sand dumes. There is no major river flowing in the district. However, the Ghaggar runs through the southern strip of Mansa Tehsil and then averts into Hissar district where it is known as 'Nali' The district falls in the south-dry region of Punjab and its weather is greatly influenced by the sand and dust storms of Rajasthan desert. The district has a very hot summer. Mild rainy season and dry but bracing winter.

- 2. Administrative set-up.—Bhatinda consists of 3 Sub-Divisions, 3 Tehsils and 4 Sub-Tehsils. There are 11 towns, 518 inhabited and 10 uninhabited villages covered by 9 Community Development Blocks.
- 3. Area and Population:—Total area of the district is 5,551 square kilometres with an estimated population of 10.87 lakhs (mid -year estimate) in 1973-74, whereas it was 10.25 lakhs according to 1971 census. According to Census of India, 1971, the density of population works out to 185 per square kilometre as against 269 of the State as a whole. 82 percent of the total population resides in rural area as against 76% in the case of the State. The number of female per thousand of male was 851 in the district while it was 865 in the State as a whole. There were 1,54,301 occupied residential houses and the number of persons per occupied census house was 7. The ratio of workers was 30.9— of the total population as against 28.9% in case of State. Scheduled castes as percentage of total population were 25.8 as against 24.7 in the State.

4. Agriculture:-

- (a) Land Utilisation:—Classification of the area of the district according to 1973-74 figures reveals that out of 553.6 thousand hectare of geographical area, net area sown accounts for 511.2 thousand hectares (i.e. 92.3 per cent); Forest 5.3 thousand hectares (i.e. 1.0%); current fallows 1.1 thousand hectares (i.e. 0.2 per cent); and land not available for cultivation is 36.0 thousand hectares (i.e. 6.5 per cent). Total cropped area (692.8 thousand) is 135.5 per cent of the net sown area.
- (b) Irrigation:—67.6 per cent of the net area sown of the district is under irrigation as compared to 72.4 percent in respect of

the State. Canals irrigate more than 75 per cent and the wells irrigate the remaining 25 per cent of the total irrigated area.

(c) Cropping Pattern:—Three systems of cropping are in vogue: Dofasli Harsala. Dofasli Dosala and Ekfasli Harsala. Mixed crops are quite familiar particluarly in "BARANI" tracts to provide against the uncertainty of weather

Among foodgrains, wheat and bajra are the important crops and barley, jowar, maize and rice are the other cereals cultivated in the district. Among pulses grown in the district are gram, mash, moong, moth and massar. Cotton (both American and Desi) is the most important commercial crop of the district. In 1973-74, 58.1 per cent of the total cropped area was under food grains (Cereals and Pulses). 7.6 per cent under oilsecds and 18.9 per cent under cotton. The study with the previous few years reveals that the area under cotton and oilseeds is increasing and that under sugarcane is decreasing in the district. It was noted that 26.2 per cent of the total cropped area was double cropped during 1973-74.

(d) Yields:—An idea of the yields per hectare of the principal crops in the district vis-a-vis the State can be had from the following figures:—

	Crop	Average yield per H in kilograms (19		
	Стор		Bhatinda	Punjab
1	Wheat		1,940	2,216
2	Rice		2,466	2,287
3	Barley		925	855
4	Maize	SI MAIN	1,261	1,348
5	Gram	• •	1,158	896
6	Sugarone	• •	4,200	5,289
7	Cotton Desi	••	345	303
8	Cotton American	••	433	430

- 5. Marketing:— There are ten regulated markets in the district. On an average a regulated market covers 52 villages and an area of 555 Sq. Km.
- 6. Co-operation:— There were 1,297 co-operative societies with the membership of 1.35 lakhs in 1973-74. Out of these 643 were agricultural credit service societies with a membership of 85 thousand. These societies covered 48 per cent of the rural population as against 88% in the State. The total working capital of these societies in 1973-74 was 3.49 crores. These societies advance Rs. 3.23 crores as loans during 1973-74 which works out to Rs. 380 per member as against Rs. 379 for the State. At the close of the year Rs. 2.0 crores were still outstanding against the members.

There were 43 co-operative farming societies and 49 labour and construction societies with the membership of 991 and 3,686, respectively in 1973-74.

- 7. Animal Husbandry:—There were 21 veterinary hospital and 28 permanent outlying dispensaries in the district in 1973-74. There were 9.5 institutions per hundred inhabited villages and 0.9 per 100 square kilometers as against 4.4 and 1.6 in case of Punjab respectively. On an average an institution served about 16 thousand livestock. It is almost equal to the State as a whole. There were two artificial insemination centres in the district on 31st March, 1974.
- 8. Roads:—In 1973-74, the length of metalled roads was 1,673 kilometres and those of un-metalled 298 kilometres. There were 30 kilometres of metalled roads and 5 kilometres of un-metalled roads per 100 square kilometre of area.
- 9. Electricity:— Over all 33.6 per cent of villages (i.e. 174 villages) of the district were electrified on 31st March, 1974. The percentage of villages electrified in Bhatinda District is the lowest in Punjab.
- 10. Industries:— From Industrial point of view Bhatinda District is not very much important in the State. It had only 137 registered working factories employing 1701 average number of workers. There were 44 registered working factories of wood and cork (except furniture employing 119 average number of workers during the year 1973. Manufacture of machinery, basic metals, chemical products, electrical machinery apparatus and apliances and printing, publishing and allied works and cotton ginning and pressing were the other industrial products of the district.

- 11. Education:—According to 1971-Census figures the literate persons formed 22.4 per cent of the total population in the district as against 33.7 per cent of the State. There were 8 colleges, 103 high/higher secondary schools, 70 middle schools and 415 primary schools in the district as on 15th May, 1974. There was one educational institution for every 1,823 persons in the district in 1973-74.
- 12. Medical and Health:—40 Hospitals and dispensaries with 330 beds were serving the rural and urban areas of the district in 1973. In 1972, Population served per institution, per bed and per doctor was 25,780; 3,300 and 6,020 in the district as against 23,564; 1,381 and 2,514 in case of Punjab, respectively. This shows that the district has poor medical facilities than the State as a whole.

ਸੈਕਸ਼ਨ 1

ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅਕੜ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਰਕਬੇ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਰਾਜ ਅੰਕੜਾ ਸਾਰ ਦੀ ਸਾਰਣੀ ਨੰ: 1,3 ਵਿੱਚੇ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਡੈਟੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ, 1975 ਤੱਕ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਸਾਰਣੀ 1.1 ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ 1961--1971 ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ।

ਸਾਰਣੀ 1.2 ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਬੇਚਰਾਗ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 1.3 ਅਤੇ 1.4 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ 1971 ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਵਾਰ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੌ ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1,000 ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਪਿਛੇ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 1.5 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉ**ਮਰ** ਗਰੁਪ ਅਨੁਸਾਰ ਆਬਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 1.6 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਲਈ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਇਕ ਮਕਾਨਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਗਿਣਤੀ ਦਰਸਾ– ਉੱਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣ ਨੂੰ, 1·7 ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ 1971 ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਰੇਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ । ਸਾਰਣੀ 1.8 ਅਤੇ 1.9 ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1971 ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਵਾਰ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ–ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਨੌਂ ਉਦ– ਯੋਗਿਕ ਵਰਗਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਾਰ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ ਨੰ: 1.10 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1971 ਲਈ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਅਨੁ – ਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਰਕਬੇ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਆਬਾਦੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 1.11 ਵਿਚ ਸਾਲ 1971 ਲਈ ਜ਼ਿਲੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਰਕਬੇ ਅਨੁ-ਸਾਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਵਾਰ ਸਾਖਰਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 1.12 ਵਿੱਚ 1901 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਕਸਬਿਆਂ ਦੀ ਆਬਾ**ਦੀ** ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ ।

ੀ ਸਾਰਣੀ 1.13 ਅਰਥ ਅਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸੰਗਠਨ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਸਾਲ 1980–81 ਤਕ ਅਨੁ– ਮਾਨਤ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਅੰਕੜੇ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 1.14 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਰ ਲਿੰਗ ਵਾਰ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ~ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਕੜੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

SECTION 1

Area and Population

This section contains data relating to Area and Population of Bhatinda district according to 1971 Census. Figures have been given Tehsil-wise.

The Area figures have been taken from Table No. 1.3 of State Statistical Abstract —1974.

There have been changes in the jurisdication of Tehsil and district boundaries. All the changes upto 31st March, 1975 have been taken into consideration in presentation of data.

- Table 1.1. shows tehsil-wise population growth during 1961-1971.
- Table 1.2. gives Tehsil-wise number of villages. un-inhabited inhabited and number of Towns according to 1971 Census.
- Table 1.3 1.4 depicts Area Sex-wise and Area wise population of Bhatinda district according to 1971 census. Persons per square kilometre and number of females per 1000 males have also been given.
- Table 1.5 Sex-wise and area wise 1971 census population in Bhatinda district according to various Age groups have been given in this table.
- Table 1.6 presents number of occupied Residential Houses and number of house holds in Bhatinda district.
- Table 1.7 shows the number and population of villages according to various population ranges in Bhatinda district for 1971 Census.
- Table 1.8 and 1.9 depicts sex-wise number of workers and nonworkers and also classification of workin g force into nine industrial categories in Bhatinda district (Tehsilwise) for 1971 Census.
- Tabel 1.10 shows sex-wise and area wise number of scheduled castes according to 1971 Census for each tehsil of Bhatinda district.
- Table 1.11 classifies the number of literates according to areawise and sex-wise in the various tehsils of Bhatinda District according to 1971 Census.
- Table 1.12 shows the trend in population since 1901 of all the towns of Bhatinda District.
- Table 1.13. Economic and Statistical Organisation Punjab has projected population upto the year, 1980-1981. In this table tehsilwise figures have been worked out in the same ratio as they constitute in the 1971 Census.
- Table 1.14 In this table sex wise and area wise 1971 Census population figures for each district have been given.

1. ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ

1. Area and Population

1961 ਤੋਂ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਵਾਧਾ

Increase in population since 1961 by Tehsils & No. 1.1

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਆਬਾਦੀ Popula- tion 1971	ਆਬਾਦੀ Popula- tion 1961	ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚੋਂ ਘਾਟਾ/ ਵਾਧਾ Varia- tion in Popu- lation 1961 1971	1961 ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ Percentage inc- crease over
1	2	3	4	5
ਬਠਿੰਡਾ B hatinda	 4,54,490	3,70,052	+84,438	22.8
ਮਾਨਸਾ Mansa	 4,02,099	3,20,803	+ 81,296	25.3
ਵੂਲ Phul	1,68,682	1,37,565	+31,117	22, 6
ਜੋੜ Total	 10,25,271	8,28,420	1,96,851	23.8

ਨੌਟ:–ਪਿੰਡ ਪਿਊਰੀ ਫਰੀਦਕੌਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਟੇਬਲ 1.1 ਤੋਂ 1.14 ਤੱਕ ਦੀ ਸਚਨਾ ਰਾਜ ਅੰਕੜਾ ਸਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

Note:—The figures of Table 1.1 to 1.14 do not tally with the Figures given in State Statistical Abstracts due to the transfer of village Peori from Bhatinda to Faridkot District.

ਸਾਧਨ .-ਭਾਰਤ ਦੀ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ। Source: Census of India, 1971.

1. ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ

1. Area and Population 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ Number of villages in the District according to 1971 Census

ਨੰ: No. 1.2

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	b	ਅਧਿਕਾਰ ਏ ਖੇਤਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ otal Num- er of Mau- as borne n the Juris- iction lists	ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of unin-	ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of inha- bited	ਗਿਣਤੀ Number of
1		2	3	4	5
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda ਮਾਨਸਾ		216 244	6	203 239	7
Mansa ਫੁਲ Phul	• • • •	76		76	1
ਜੌੜ Total		536	10	518	11

ਸਾਧਨ:–ਭਾਰਤ ਦੀ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ । Source: Census of India, 1971.

I. त्वधा भन्ने भाषाची
I. Area and Population
डाउमोछटाउ त्वधा भन्ने भाषाची: 1971
Area and Population by Tehsils. 1971

5: No. 1.3	201		fo was				
P. C.		THE PERSON NAMED IN COLUMN NAM		ਆਬਾਦੀ 1971 Population 1971		in KY	
Tefisil		ਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਕਬਾ (1971)	2. —	धिमडवीਆं Female	ਜ਼ੌੜ Total	ਕਿਲਮੀਟਰ ਪਿਛੇ ਵਿਅਕਤੀ	ਪੂਰਸ਼ਾ ਪੂਰਸ਼ਾ ਪਿਛੇ ਇਸਤਰੀਆਂ
		Area in				Persons	
		kilo- metres				square kilo-	_
		(1971)				metre	
1		2	က	4	ດ	9	7
ì	:	2,500	245,342	209,148	454,490	182	852
ਮਾਨਸਾ Mansa ਫੂਲ Phul	: :	2,168	217,069	185,030 77,295	402,099	191	852 846
नेड Total		5,551	5,53,798	4,71,473	1,025,271	185	851
				•		4	

ਸਾਧਨ:-ਭਾਰਤ ਦੀ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸੁਮਾਰੀ। Source :--Census of India, 1971.

I. नजबा भाडे आधारी I. Area and population 1971 सी मतस्म मुमानी भाउमान स्थिताडी भाडे मधिनी आधारी Rural and Urban Population 1971

ਤੇ: No.1.4

ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚੋਂ' ਦਿਹਾਤੀ	nage el para la Rural Population as percentage of total population	8	76.3 87.2 86.1	82.2	मुभावा । 1971.
	fenselwi Female	7	49,185 24,167 11,028	84,380	m स्मानस्म of India,
मरानी Urban	ਪੂਰਸ Male	9	58,306 27,210 12,378	97,894	ਮਾਹਨ:ਭਾਰਤ ਦਾ 1971 ਦਾ ਮਰਦਮ ਮੁਮਾਗ। Source-Census of India, 1971.
1	ਜ਼ੇਝ Total	32	1,07,491 51,377 23,406	1,82,274	Sourc
	िष्टमडवीभां Female	4	1,59,963 1,60,863 66,267	3,87,093	
स्टिंगजी Rural	ਪ੍ਰਤਸ਼ Male	3	1,87,036 1,89,859 79,009	4,55,904	
	ਜ਼ੇੜ Total	2	346,999 350,722 145,276	8,42,997	
zfrilu Teheil		1	ਬਰਿੰਡਾ Bhatinda346,999 ਮਾਨਸਾ Mansa 350,722 ਫੁਲ Phul 145,276	नेत्र Total	

I. ਰਕਬਾ ਅਤੇ
I. Area and
1971 ਵਿਚ ਉਮਰ ਗਰੁਪ
Distribution of Population

ਨੇਂ: **No.** 1.5

Cher way	ਦਿਹਾਤੀ Rural				
ਉਮਰ ਗਰ_ਪ Age Group	ਪੁਰਸ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	ਜੌੜ Total		
1	2	3	4		
0-14	1,84,069	1,57,884	3,41,953		
1 5-19	46,103	41,113	87,216		
20-24	40,229	35,581	75,810		
2 5~29	31,694	25,815	57, 509		
3 0-39	49,951	39,870	89,821		
4 0-49	36,890	31,687	68, 577		
5 0-59	30,724	30,553	61,277		
60+	36,242	24,588	68,830		
ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ A.N.S.	2	2	4		
ਜੰਡ Total	4,55,904	3,87,093	8,42,997		

ਨੋਟ:–ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਉਮਰ ਗਰੁਪ ਦੋ ਵਿਚ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਹਨ ।

Note:—Figures in various age groups have been adjusted according to present set up in the same ratio as they constitute for the earst-while Bhatinda District.

ਆਬਾਦੀ Population ਅਨੁਸਾਰ ਅਬਾਦੀ by age-groups, 1971

	ਸ਼ਹਿਰੀ Urba	ın		ਜੌੜ Total	
ਪੁਰਸ਼ M ale	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	ਜੰਡ Total	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	ਜੰਝ Total
5	6	7	8	9	10
40,161	35,642	75,803	2,24,230	1 ,93,526	4,17,756
10,989	9,316	20,305	57,092	50,429	1,07,521
8,673	7,602	16,275	48,902	43,183	90,085
6,734	6,069	12,803	38,428	31,884	70,312
11,086	10,265	21,351	61,037	50,135	1,11,172
8,991	7,301	16,292	45,881	38,988	84,869
5,726	4,121	9,847	36,450	34,674	71,124
5,534	4,064	9, 598	41,776	28,652	70,428
	74	स्यमव	2	2	4
97,894	84,380	1,82,274	5,53,798	4,71,473	10,25,271

ਸਾਧਨ:--ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ, 1971. Source:--Census of India, 1971.

1. ਰਕਬਾ ਅਤੇ
1. Area and
ਸਾਲ 1971 ਵਿੱਚ; ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ
Number of Residential Houses, persons per occupied
ਨੰ: No. 1.6

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧੀਨ ਮਕਾਨ Number of occupied Residential Houses	ਪਰਿਵਾਰ Households
1	2	3
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	68,443	74,342
ਮਾਨਸਾ Mansa	60,615	63,668
ਵੂਲ Phul	25,243	26,499
ਜੋੜ Total	1,54,301	1, 64, 509

ਆਬਾਦੀ
Population
ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਬੇਘਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
House and Houseless population in Bhatinda District, 1971

ਪ੍ਰਤੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਰ Persons per	ਸਾਨ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਵਿਅਕ occupied Ho	ਤੀ use	ਬੇਘਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban	ਜੋੜ Total	Houseless persons
4	5	6	7
	الله التواد القالم والله والله والله القالم والله		الله و ند أن ية ويت ويتى ليق ليقة يقلة بلك ويت اليو يست الله الله الله الله الله الله الله الل
7	7	7	• •
7	6	7	• •
7	7	7	
7	7	7	

ਸਾਧਨ:-ਭਾਰਤ ਦੀ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ 1971 . Source:--Census of India, 1971.

I. ਰਕਬਾ ਅਤੇ I. Area and 1971 ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਬਾਦੀ ਰੇ'ਜਾਂ Villages classified by various

ਰੋ: No. 1.7

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਆਬਾਦ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ Total Number of inhabi- ted villages	ਆਬਾਦੀ Total Rural Popula-	ਗਿਣਤੀ		on
1	2	3	4	5	
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	203	3,46,999	1	189	
ਮਾਨਸਾ Mansa ਫੂਲ Phul	239 76	3,50,722 1,45,276	3	484	
नंत्र Total	518	8,42,997	4	673	

ਆਬਾਦੀ Population ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬੱਧ ਕੀਤੇ ਪਿੰਡ Population Ranges, 1971

200-49	9	500-99	99
ਗਿਣਤੀ Number	ਆਬਾਦੀ Population	ਗਿਣਤੀ Nu mber	ਆਬਾਈ Population
6	7	8	9
9	3,197	40	30,426
18	7,135	70	53,373
3	1,070	19	14,587
		FRANK	

I. ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ I. Area and 1970 ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਬਾਦੀ ਰੇ'ਜਾ Villages classified by various

ਨੋ: No. 1.7-ਚਲਦਾ contd.

	fi	ਬਾਦ (ਡਾਂ ਦੀ	ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ ਆਬਾਦੀ	1,000	-1,999
ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	To n of bi		Total Rural Popula- tion	ਗਿਣਤੀ Number	ਆਬਾਦੀ Population
1	Ŷ	2	3	10	11
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	•••	203	3,4 6,999	93	1,30,677
ਮਾਨਸਾ Mansa	•••	239	3, 50,722	97	1,31.453
ਵੂਲ Phul	•••	76	1,45,276	28	38,805
ਜੋੜ Total		518	8,42,997	218	3,00,935

ਆਬਾਦੀ Population ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬੱਧ ਕੀਤੇ ਖਿੰਡ Population Ranges, 1971

2,000-4,999		5,000~9,999		10,000 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ		
ਗਿਣਤੀ Num- ber	ਆਬਾਦੀ Popula- tion	ਗਿਣਤੀ Num- ber	ਆਬਾਦੀ Popula- tion	ਗਿਣਤੀ Num- ber	ਆਬਾਦੀ Popula- tion	
12	13	14	15	16	17	
57	1,63,577	3	18,933			
47	1,33,012	4	25,265			
21	62,648	5	28,166	• •	• •	
125	3, 59,237	12	72,3 64			

ਸਾਧਨ:-ਭਾਰਤ ਦੀ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਮਾਰੀ Source:--Census of Indla, 1971.

I. ਰਕਬਾ ਅਤੇ I. Area and 1971 ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਵਰਕਰ Workers and Non-workers

ਨੇ: No. 1.8 ਸਮਾਪਤ concld.

	ਤਹਿਸੀ ਲ		ह्तव्रव Worker			
Tehsil			ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	ਜੋੜ Total	
e de la Companya de l	1		2	3	4	
ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	•••	1,36,708	2,238	1,38,946	
ਮਾਨਸ	Mansa	•••	1,24,128	1,077	1,25,205	
ਫੂਲ	Phul	•••	52,175	658	52,8 33	
	ਜੌੜ Total		30,13,011	3,973	3,16,984	

ਆਬਾਦੀ Population ਅਤੇ ਗੌਰਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ by Tehsils, 1971

ಕೆ: No. 1.8

ਗੋਰ ਵਰਕਰ No	n-workers	ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਰ
ਇਸਤਰੀਆਂ Female	ਜੌੜ Total	Workers as per centage of Tota population
6	7	8
2,06,910	3,15,554	30.6
1,83,953	2,76,894	31,1
76,637	1,15,849	31.3
4, 67, 500	7,08,287	30.9
	ਇਸਤਰੀਆਂ Female 6 2,06,910 1,83,953	Female Total 6 7 2,06,910 3,15,554 1,83,953 2,76,894 76,637 1,15,849

ਸਾਧਨ:-ਭਾਰਤ ਦੀ 1971 ਦੀ ਮਰਦੂਮ ਸ਼ਮਾਦੀ Source :--Census of India, 1971

I. ਰਕਬਾ I. Area 1971 ਵਿੱਚ ਨੌਂ' ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ Working population classified into ਨੈ: No. 1.9 (ਚਲਦਾ contd.)

ਜੌੜ Total	•••	1,72,008	306	1,72,314
ਵੂਲ Phul	•••	30,329	41	30,370
ਮਾਨਸਾ Mansa	•••	71,530	93	71, 62 3
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	•••	70,149	172	70,321
1		2	3	4
		ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	
ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		1. ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ As c ultiva	tors	

ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ and population ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਬੱਧ ਕੀਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ nine Industrial categories 1971

2.	ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ
	As Agricultural
	labourers

3, ਪਸ਼ੂ– ਪਾਲਣ ਵੱਣ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਸ਼ਿਕਾਰ ਅਤੇ ਖੌਦੇ ਲਾਉਣੇ ਬਾਗਬਾਨੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਰਕਰ

Live-stock, Forestry, Fishing Hunting and plantation Orchards and allied activities

ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	ਜੌੜ Total	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	ਜੋੜ Total
5	6	7	8	9	10
30,202	353	30,555	1,237	3	1,240
26,932	182	27,114	2,153	9	2,162
11,600	153	11,753	602	5	607
68,734	688	69,422	3,992	17	4,009

1. ਰਕਬਾ 1. Area 1971 ਵਿੱਚ ਨੌ' ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ Working Population classified into ਨੰ: No. 1.9 (ਚਲਦਾ contd.)

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		4. ਖਾਣਾ, ਪੱਥਰ ਖਾਣਾ Mining and Quarying			
		ਪੁਰਸ਼ M ale	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	ਜੌੜ Total	
1		11	12	13	
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	•••	_			
ਮਾਨਸਾ Mansa	***	32	redonal	32	
ਵੁਝ Phul	***	6		6	
ਜੌੜ Total	•••	38		38	

ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ and Population ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਬੱਧ ਕੀਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ nine Industrial categories 1971

5. ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸਰੰਮਤਾਂ Manufacturing, Processing and repairs

- (ੳ) ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ
- (a) At household Industry
- (ਅ) ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਲੱਗੇ
- (b) In manufacturing other than household Industry

ਪੁਰਸ਼ M ale	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	ਜੋੜ Total	ਪੁਰਸ਼ M ale	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	ਜੌੜ Total
14	15	16	17	18	19
3,791	449	4,240	4,225	87	4,312
4,017	105	4,122	2,760	49	2,809
1,734	51	1,785	1,010	47	1,057
9,542	605	10,147	7,995	183	8,178

1. ਰਕਬਾ 1. Area 1971 ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ Working population classified into

ਨੰ: 🕽	No. 1.	9 (ਚਲਦਾ	contd.)
-------	--------	---------	---------

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	6. ਉਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ In construction				
		ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	ਜੋੜ Total	
1		20	21	22	
ਬਰਿੰਡਾ Bhatinda		1,691	15	1,706	
ਮਾਨਸਾ Mansa		1,521	9	1,530	
ਵੂਲ Phul	•••	759	28	787	
ਜੌੜ Total		3,971	52	4,023	

ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ and Population ਸ਼ੇਣੀ ਬੱਧ-ਕੀਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ nine Industrial categories, 1971.

In Tra	ਣਜ ਵਿਚ ਲਗੇ de and merce		n Transp	8 ਮਾਂ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿਚ ort Storag munication	e and
ਪੂਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	ਜੋੜ Total	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	
23	24	25	26	27	28
0,498	106	10,604	4,980	49	5,029
7,894	26	7,920	1,365	9	1,374
3,025	15	3,040	601	25	620
21,417	147	21,564	6,946	83	7,02

1. ਰਕਬਾ 1. Area 1971 ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਰਗਾ ਵਿਚ Working population classified into ਨੈਂ: No. 1.9 (ਚਲਦਾ contd.)

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	⁹ ਹੌਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ In other Services			
		ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤੀਆਂ Female	ਜੋੜ Total
1		29	30	31
ਬਾਠੰਡਾ Bhatinda	•••	9,935	1,004	10,939
ਮਾਨਸਾ Mansa ਵੁਲ Phul	•••	5,924 2,509	595 293	6,519 2, 80 2
ਜੌੜ Total	•••	18,368	1,892	20,260

13 9

ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ and Population ਸ਼ੋਣੀ -ਬੰਧ ਕੀਤੇ ਵਰਕੋਰਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ nine Industrial categories 1971

	ਕੁਲ Tot	ਵਰਕਰ cal Worker s	
Barrey (	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	ਜੌੜ Total
To this Value of the	32	33	34
	1,38,708 1,24,128 52,175	2,238 1,077 658	1,38,946 1,25,205 52,833
	3,13,011	3,973	3,16,984

ਸਾਧਨ:-ਭਾਰਤ ਦੀ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸੁਮਾਰੀ Source: Census of India, 1971-

1. ਰਕਬਾ ਅਤੇ 1. Area and 1971 ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Scheduled Castes by

ਨੇ: N	To. 1.10				
	25			ਗ ਅਨੁਸਾਰ By sex	
	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	ਜੋੜ Total
	1		2	3	4
ප්රීම් Bha	r atinda	•••	63,390	53,359	1,16,749
ਮਾਨਸ Mai	T		55,958	48,036	1,03,994
e ਲ Phu		• • •	23,631	19,877	43,508
	ਜੋੜ Total	***	1,42,979	1,21,272	2,64,251

ਆਬਾਦੀ Population ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ Tehsils 1971

ਰਕ Acco	ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ Scheduled		
ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban	ਜੌੜ Total	Castes as Per centage to total Population
5	6	7	
99,237	17,5 12	1,16,749	25.
94,877	9, 1 17	1,03,994	25,9
39,069	4,439	43,508	25.
2,33,183	31,068	2,64,251	25.

ਸਾਧਨ:-ਭਾਰਤ ਦੀ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ Source:-Census of India 1971

1. ਰਕਬਾ ਅਤੇ 1. Area and 1971 ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Tehsilwise

र्तेः No : 1.11				
			ਪੜੇ ਲਿਖੇ Literates	
			ਦਿਹਾਤੀ Rural	
ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	ਜੌੜ Total
1		2	3	4
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		47,045	15,842	62,887
ਮਾਨਸਾ		41,721	13,779	55,500
Mansa ਫ੍ਰਲ Phul	. • •	20,295	8,626	28,921
ਜੋੜ Total	•••	1,09,061	38,247	1,47,308

ਆਬਾਦੀ Population ਪੜੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕ Literates 1971

	ਜ਼ਹਿਰੀ Urban	
ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	ਜੌੜ Total
5	6	7
31,469	18,347	49,816
14,003	8,179	22,182
6,197	3,918	10,1 15
51,669	30,444	82,113

1. ਰਕਬਾ ਅਤੇ 1. Area and 1971 ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Tehsilwise

ਨੈ: No. 1.11 (ਚਲਦਾ <i>co</i>	otd)	
ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਆਂ ਇਸ- ਆਂ ਦੀ ਤੀ iber of
1	8	9
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda ਮਾਨਸਾ	320	163 119
Mansa ਵੁਲ Phul	290	162
ਜੌੜ Total	290	146

ਆਬਾਦੀ Population ਪੜੇ-ਲਿਖੇ ਲੌਕ Literates 1971

ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਪੜੇ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ Literate and Educated persons as percentage to Total Population

ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban	ਜੌੜ Tot al
10	11	12
18.1	46,3	24.8
15,8	43.2	19.3
19.9	43.2	23.1
17.5	45.0	22.4

ਸਾਧਨ:-ਭਾਰਤ ਦੀ 1971 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ Source: Census of India 1971

I. ਰਕਬਾ ਅਤੇ I. Area and ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ Trend in Population

ຮຶ: No. 1.12

ਜੋ≅ Total		182,247	147,551
।। ਭੂਚੋਮੰਡੀ Bhuchcho Mandi	. ـ ـ ـ	2,945	2,277
10. ਸੰਗਤ Sangat	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	3,531	2,874
9. ਕੋਟ ਫਤਾ Kot Fateh		4,308	3,808
8. ਗੋਨਿਆਨਾਮੰਡੀ Gonia- na Mandi		6,408	8,054
7. ਬਰੇਟਾ ਮੰਡੀ Bareta Mandi	ਮਾਨਸਾ Mansa	8,313	7,041
6. ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ Raman Mandi	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	11,574	9,507
5. ਬੁਢਲਾਡਾ Budhlada	ਮਾਨਸਾ Mansa	11,713	8,620
4. ਮੌੜ ਮੰਡੀ Maur- mandi	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	13,407	10,944
3. ਰਾਮਪੁਰਾਫੂਲ Ram- pura Phul	ਰਾਮਪੁਰਾਫੂਲ Rampura Phul	23,406	19,700
2. ਮਾਨਸਾ Mansa	ਮਾਨਸਾ Mansa	31,351	22, 473
1. ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	65,318	52,253
1	2	3	4
ਕਸਬੇ ਦਾ ਨਾਂ Name of Town	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	1971	1961
	C 3		

ਆਬਾਦੀ Population ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ of Towns

ਆਬਾਦੀ 	Population	on			
1951	1941	1931	1921	1911	1901
5	6	7	8	9	10
34,991	24,833	22,771	20,154	15,037	13,18
15,251	11,729			• •	* *
14,409	9,515	6,836	4,943	5,415	4,96
3,847	• •			• •	* *
7,077		A. . }			
6,446				••	• •
5,317		• •			* *
3,948		v 6		+ +	* *
640	25			÷ = 0	
933		• •			* *
1,624	• •		• •		• •
94,483	4 6,077	29,607	25,097	20,4 52	18,149

ਸਾਧਨ: ਭਾਰਤ ਦੀ 1971 **ਦੀ** ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ । Source: Census of India, 1971.

I. ਰਕਬਾ I. Area and ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Tehsilwise

ਨੰ. No. 1.13				
ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	1950-51	1961-62	1965-66	1970-71
1	2	3	4	5
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		3,72,562	4,06,040	4,51,874
ਮਾਨਸਾ Mansa	• •	3,29,615	3,59,233	3,99,784
ৰুষ Phul	• •	1,38,274	1,50,699	1,67,710
ਜੰਡ Total	• •	8,40,451	9,14,972	10,19,368

ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ **Population** ਅਨੁਮਾਨਤ ਆਬਾਦੀ Projected Population

ਨੰ: No.1.13(ਸਮਾਪਤ concld)				(ਮਧ ਵਿਤੀ ਸ (Mid-ye	
1 97172	1972-73	1973-74	1974-75	1978-79	1980- 81
6	7	8	9	10	11
4,61,629	4,71,578	4,81,745	4,92,134	5,35,908	5,59,201
4,08,415	417,217	426,212	4,35,404	4,74,131	4,94,739
1,71,331	1,75,024	1,78,797	1,82,653	1,98,900	2,07,544
10,41,375	10, 63,810	10,86,754	11,10,191	12,08,939	12,61,484

ਸਾਧਨ: ਅਰਥ ਅਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸੰਗਠਨ, ਪੰਜਾਬ। Source: Economic and Statistical Organisation, Punjab.

I. ਰਕਬਾ I. Area 1971 ਵਿੱਚ Districtwise

ਨੰਦ	N	ο.	1.	14
٠,	14.	U.	т.	1.7

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	District		ਪੂਰਸ਼ Male
	1		2
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	Gurdaspur		6,50,282
ਅ ੈਮ੍ਰਿਤਸਰ	Amritsar	32XVIII X3XV	9,88,923
ਕਪੂਰਥਲਾ	Kapurthala	# B B B B B B B B B B B B B B B B B B B	2,27,331
ਜਲੰਧਰ	Jullundur	W	7,72,416
ਹ_ਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	Hoshiarpur	VV(//	5,53,946
ਰੂਪਨਗਰ	Rup Nagar	d All L	2,95,934
ਲੁਧਿਆਣਾ	Ludhiana		7,68,753
ਫਿਰੇਜ਼ਪੁਰ	Ferozepur		5,57,266
ਫਰੀਦਕੋਟ	Faridkot		6,18,780
ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	पंच नहान	5,53,798
ਸੰਗ ਰੂ ਰ	Sangrur		6,23,090
ਪਟਿਆਲਾ	Patiala		6,55,996
ਜੋੜ	Total	·	72,66,515

ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ and Population ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਿਲੇਵਾਰ ਆਬਾਦੀ Population of Punjab 1971

1,35,51,060	1,03,34,881 ਤ ਦੀ ਪਰਦਮ ਸਮਾ	32,16,179 ਸਾਹਨ ਕਾਰ	62,84,545
12,11,303	8,94,994	3,16,309	5,55,307
11,46,650	9,13,754	2,32,896	5,23,560
10,25,271	8,42,997	1,82,274	4,71,473
11,53,760	9,25,878	2,27,882	5,34,980
13,44,936	8,13,386	2,31,550	4,87,670
14,19,421	9,25,359	4,94,062	6,50,668
5,48,802	4,66,207	82,595	2,52,868
10, 52,153	9,24,930	1,27,223	4,98,207
14,54,501	1,017,337	4,37,164	6,82,085
4,29,514	3,29,844	99,670	2,02,183
18,35,500	13,00,030	5,35,470	8,46,577
12,29,249	9,80,165	2,49,084	5,78,967
6	5	4	3
ਜੋੜ Total	ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban	ਇਸਤਰੀਆਂ Female

ਸਾਧਨ: ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ, 1971 Source: Census of India, 1971.

ਸੈਕਸ਼ਨ 2

ਜਲਵਾਯੂ

ਬਾਰਸ਼ ਦਾ ਡੈਟਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਤੇ ਮਾਲ ਅਮਲੇ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਸਾਰਣੀਆਂ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹੀ ਡੈਟਾ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 2.1.—ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮਾਸਕ ਔਸਤ ਵਰਖਾ ਸਾਲ 1973 ਦੋ ਅੰਕੜੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 2.2.—ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮਾਸਿਕ 5 ਸਾਲਾਂ (1969—73) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਰਖਾ ਦੇ ਔਸਤ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

SECTION II

Climate

Rainfall data in district is recorded at the Tehsil Headquarters by the Revenue Staff. Data given in two tables is based upon that data.

Table 2.1.—Gives Tehsilwise monthly average rainfall for the year 1973 in Bhatinda district.

Table 2.2.—Shows Tehsilwise monthly rainfall data average for 5 years (1969—73) in the District.

2. ਜਲਵਾਯੂ II. CLIMATE

(ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ)

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮਾਸਕ ਔਸਤ ਵਰਖਾ: 1973 Monthly Average Rainfall by Tehsils 1973

(Centimeters) ਰੰ: No. 2.1 ਤਹਿਸੀਲ Tehsil ਮਹੀਨਾ Month ਬਠਿੰਡਾ ਮਾਨਸਾ ਫ਼ੂ ਲ Bhatinda Phul Mansa 3 4 सतहरी January 0.70 0.20 हतहती February 0.90 0.25 March ਮਾਰਚ ਅਪਰੈਲ April May ਮਈ 5.00 June ਜਨ 4.00 9.60 6.60 ਜਲਾਈ July 6.80 4.30 17.00 August ਅਗਸਤ 17.40 24.30 15.30 ਸਤੰਬਰ September 2.60 1.00 2.00 October ਅਕਤੂਬਰ 1,20 November ਨਵੰ ਬਰ ਦਸੰਬਰ December 2.00 0.20 1.60 ਜੋੜ Total 34.70 44 65 43.60

ਸਾਧਨ: ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ।

Source: Deputy Commissioner, Bhatinda.

2. ਜਲਵਾਯੁ II. CLIMATE

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮਾਸਕ ਵਰਖਾ: 1969 ਤੋਂ 1973 ਤੱਕ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਔਸਤ Monthly Rainfall by Tehsils: Average of 5 years 1969-1973 (ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ)

ਨ": No	ਰ': No. 2.2 (Centimete			neters)		
			ਤਹਿਸੀਲ Tehsil			
ਮਹੀਨਾ Month			ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	ਮਾਨਸਾ Mansa	ਫੂਲ Phul	
	1		2	3	4	
ਜਨਵਰੀ	January		0.55	0.50	1.40	
ਫਰਵਰੀ	February		0.68	1.27	1.66	
ਮਾਰਚ	March		0.62	0.64	0.26	
ਅਪਰੈਲ	April		0.12	0.28		
ਮਈ	May		1.30	1.24	1.62	
ਜੂਨ	June		2.34	4.81	3.06	
ਜੁਲਾਈ	July		9,90	10.39	11.60	
ਅਗਸਤ	August		11.12	11.90	15.18	
ਸਤੰਬਰ	September	***	6.14	6.57	6.88	
ਅਕਤੂਬਰ	October		0.24	0.28		
ਨਵੰਬਰ	November		0.96	0.96	0.48	
ਦਸੰਬਰ	December		0.64	0.18	0.60	
ਜੌੜ	Total		34.50	39.01	42.54	

ਸਾਧਨ: ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ।
Source: Deputy Commissioner, Bhatinda.

ਸੈਕਸ਼ਨ 3

ਪੇਤੀਬਾੜੀ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ 8 ਸਾਰਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਸਾਲ 1950-51, 1955-56, 1960-61, 1965-66 ਤੋਂ 1973-74 ਦੋ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਧਿਕਤਰ ਅੰਕੜੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਿਪੌਰਟ ਵਿਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸਾਲ 30 ਜੂਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਦੇ ਹਨ।

ਅਪਰੈਲ, 1970 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਠਿੰਡਾ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿਚੇ ਫੂਲ ਤਹਿਸੀਲ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਸਾਲ 1969–70 ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੂਲ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਬਠਿੰਡਾ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 3.1 ਅਤੇ 3.2 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਕਬੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਾਰ ਵੰਡ ਵਰਤੋਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਰਣੀ 3.2 ਵਿਚ ਡਹਿਸੀਲਵਾਰ ਅੰਕੜੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 3.3:—–ਇਸ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਹੇਠ ਰਕ**ਬਾ** ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੰਜੇ ਰਕਬੇ ਦੇ ਵਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਅੰਕੜੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 3.4 :--ਇਸ ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਝਾੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡੇ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 3.5:—ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਜ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਔਸਤ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਝਾੜ ਨੂੰ ਫਸਲ ਹੇਠ ਰਕਬੇ ਨਾਲ ਗਣਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 3.6 :—ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਸਾਲ 1973-74 ਲਈ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ ਦਰਸਾਉ'ਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 3.7:—ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਕਬੇ ਤੇ ਭੋ' ਮਾਮਲਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 3.8 :—ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ (ਮੀਟਰਿਕ ਟਨਾਂ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।

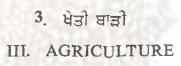
SECTION-III

Agriculture

This section contains 8 tables in which tehsilwise data on Agriculture have been given for the year 1950-51, 1955-56, 1960-61 and 1965-66 to 1973-74. Most of the data has been taken from the season and crop report prepared in the office of Deputy Commissioner, Bhatinda. The data relate to agricultural year ending on 30th June.

Phul tehsil was carved out of Bhatinda Tehsil in April, 1970. Data prior to 1969-70 of Bhatinda Teshil includes the data of Phul Tehsil also.

- Tables 3.1 and 3.2.—Present classification of area according to use of Bhatinda District. In table 3.2 tehsilwise figures have been given.
- Table 3:3.—In this table area under important crops is given tehsilwise. Separate details for irrigated area for that crop have also been given.
- Table 3.4.—Gives the average yield per Hectare in Kilograms of important crops in Bhatinda District.
- Table 3.5.—Depicts tehsilwise production of various crops in Bhatinda District. Production figures have been worked out by multiplying the average yield per hectare and area under that crop.
- Table 3.6.—Presents tehsilwise area under fruits and vegetables during the year 1973-74 in Bhatinda District.
- Table 3.7.—Shows the incidence of land revenue assessment of area in Bhatinda District.
- Table 3.8.—Contains the data regarding distribution of fertilizer in Bhatinda district.

3. ਖੇਤੀ III Agri ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਕਬੇ ਦੀ Classification of Area

ත්: No. 3.1

ਵੇਰਵਾ Particulars	1950-51	195556
1	2	3
1. ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਬਾ Geograpical area according to village papers.	4,37,080	4,96,008
2. ਜੰਗਲ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ		171
Area under Forests. 3. ਭੌ' ਜਿਹੜੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ Land not available for	17,461	19,221
cultivation 4. ਬਾਂਝ ਭੋਂ' ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਹੋਰ ਗੈਰ ਕਾਸ਼ਤ ਭੋਂ' Other uncultivated land	13,639	11,764
excluding fallow land 5. ਬਾਂਝ ਭੌਂ '	17,787	2, 977
Fallow land 6. ਬੀਜਿਆ ਨਿਰੌਲ ਰਕਬਾ	3,88,193	4,61,875
Net area sown 7. ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਬੀਜਿਆ ਰਕਬਾ	28,000	94,000
Area sown more than once 8. ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total cropped area	4 ,16,193	5, 5 5,87 5

ਬਾੜੀ culture ਸ਼ੋਣੀ-ਵੰਡ in District Bhatinda

7-68 7 43,0 37
13,0 37
5,324
25, 990
3,328
* *
08,395
44,511
2,906

3. ਖੇਤੀ III Agri-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਕਬੇ ਦੀ Classification of Area

ਨੰ: No. 3.1

हेर	न्दर Particulars		1968-69	1969-70
400	1		8	9
1	ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਬਾ Geographical area accordin to village papers	g	5,42,577	5,54, 587
2.	ਜੰਗਲ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ Area under Forests		5,324	5,324
	ਭੋ ਜਿਹੜੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ Land not available for cultivation		35,241	36,490
4.	ਬਾਂਝ ਭੋਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਹੋਰ ਗੈਰ ਕਾਸ਼ਤ ਭੋਂ Other uncultivated land excluding fallow land			• •
5.	ਬਾਂਝ ਭੇਂ' Fallow land		4,994	6, 007
6.	ਬੀਜਿਆ ਨਿਰੌਲ ਰਕਬਾ Net area sown	.,.	4,97,018	5,06,766
7.	हिन डें ह्य हात घीनिआ तन्या Area sown more than once		1,08,882	1,75,697
8.	ਵਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total Cropped area		6,05,900	6 ,82,463

ਨੌਂਟ:—ਪਿੰਡ ਪਿਉਰੀ ਦੇ ਫਰੀਦਕੌਂਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਟੇਬਲ 3.1 ਤੋਂ 3.8 ਤੱਕ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਰਾਜ ਅੰਕੜਾ ਸਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

Note: The figures of Table 3.1 to 3.8 do not tally with the figures given in state statistical Abstracts due to the transfer of village Peori from Bhatinda to Faridkot District.

(ਜੈਕਰੈਅਤ)

ਬਾੜੀ culture ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ in District Bhatinda

			(ਹਕਟਅਰ) (Hectares)
1970-71	1971-72	1972-73	1973-74
10	11	12	13
5,54,033	5,54,033	5,53 ,630	5,53,630
5,324	5,324	5,324	5,324
34,671	33,077	34,416	35, 572
• •	1,594	1,556	400
2,479	2,059	4,070	1,099
5,11,559	5,11,979	5,08,264	5,11,235
1,87,936	1,29,585	1,98,747	1,81,546
6,99,495	6,41,564	7,07,011	6,92,781

ਸਾਧਨ:--ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ।
Source:--Deputy Commissioner Bhatinda.

3. ਖੇਤੀ Agri ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਕਬੇ ਦੀ Classification of Area in

ਨੰ: No. 3.2 (ਚਲਦਾ--contd)

ਵੇਰ	ਵਾ /Particulars	1950-51	1955-56
		, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	
	1	2	3
	1051-15835128		
1.	ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਬਾ	2,19,093	2,78,407
	Geographical area according		
2.	to village papers ਜੰਗਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ	19:1	171
4.	Area under Forests	• •	.,.
3.	ਭੌ' ਜਿਹੜੀ ਕਾਸ਼ਤ <mark>ਲ</mark> ਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ	9,370	11,002
	Land not available for		
	cultivation ਬਾਂਝ ਭੌਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੌਰ ਗੈਰ ਕਾਸ਼ਤ ਭੌਂ	5,624	E 110
4.	Other cultivated land	5,024	5,118
	excluding fallow land		
5.	ਬਾਂਝ ਭੌੰ	4,612	1,132
	Fallow land		
6.	ਬੀਜਿਆ ਨਰੋਲ ਰਕਬਾ Net Area Sown	1,99,487	2,60,984
7	ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਬੀਜਿਆ ਰਕਬਾ	8,000	42,000
••	Area sown more than once	-1	
8.	ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁਲ ਰਕਬਾ	2,07,487	3,02,984
	Total Cropped area		

ਬਾੜੀ culture ਸ਼ੇਣੀ ਵੰਡ District Bhatinda

ৰ্ডানান্ত ষ্টিৱা Tehsil Bhatinda

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectare)

1967-68	1966–67	1965-66	1960-61
7	6	5	4
3,25,412	3,25,356	3,24,913	3,25,353
3,913	3,913	3,913	171
11,394	11,334	11,000	15,076
2,835	3,084	3,000	5,738
	3,461	8,000	19,832
3,07,270	3,03,564	2,99,000	2,84,536
84,083	47,383	43,000	45,627
3,91,353	3,50,947	3,42,000	3,30,163

3. ਖੇਤੀ III Agri ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਕਬੇ ਦੀ Classification of area in

ਨੈ : No. 3.2 (ਚਲਦਾ contd)

ਵੇਂ ਰਵ	ia.	1968-69	1969 -70
	1	8	9
			<u> </u>
1.	ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਬਾ Geographical area according	3,25,094	2,64,841
	to village paper		
2.	ਜੰਗਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ	3,913	2,437
	Area under Forests ਭੌ' ਜਿਹੜੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ	10.004	10 000
3.	Land not available for	19,204	16,292
	cultivation		
4.	ਬਾਂਝ ਭੌਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਗੈਰ ਕਾਸ਼ਤ ਭੌਂ		
	Other cultivated land excluding fallow land		
5.	घांड वें	4,994	3,620
	Fallow land		
6.	ਬੀਜਿਆ ਨਿਰੌਲ ਰਕਬਾ Net area sown	2,96,983	2,42,492
7.	ਇਕ ਤੋਂ ਵਧ ਵਾਰ ਬੀਜਿਆ ਰਕਬਾ	64,542	74,024
	Area sown more than once		
8.	ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁਲ ਰਕਬਾ Total Cropped area	3,61,525	3,16,616

ਬਾੜੀ culture ਸ਼ੇਣੀ ਵੰਡ District Bhatinda

ਤਹਿਸੀਲ ਬਠਿੰਡਾ Tehsil Bhatinda (ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectare)

(110010110)			
1973 -74	1972-73	1971-72	1970-71
13	12	11	10
2,63,5 31	2,63,531	2,63,530	2,63,530
2,437	2,437	2,437	2,437
16,8 52	16,406	15,707	16,309
156	602	602	40
541	2,109	625	769
2,43,545	2,41,977	2,44,159	2,44,015
75,2 07	70,148	48,226	92,025
3,18,725	3,12,125	292,385	3,36,040

ਸਾਧਨ :--ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ।
Source: Deputy Commissioner,
Bittindia

3. ਖੇਤੀ III Agri ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਕਬੇ ਦੀ Classification of Area in

ਨੰ : No. 3.2 (ਚਲਦਾ/contd.)

ਵੇਰਾ	er Particulars	1950–51	1955-56
	1	2	3
	ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਬਾ Geographical Area according to village papers	2,17,987	2,17,601
2.	ਜੰਗਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ Area under Forests		• •
3.	ਭੌ' ਜਿਹੜੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ Land not available for cultivation	8,091	8,219
4.	ਬਾਂਝ ਭੌਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਸ਼ਤ ਭੌਂ Other un-cultivated land excluding fallow land	8,015	6,646
5.	ਥਾਂਝ ਭੌ' Fallow land	13,175	1,845
6.	ਬੀਜਿਆ ਨਿਰੌਲ ਰਕਬਾ Net area sown	1,88,706	2,00,891
7.	ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਬੀਜਿਆ ਰਕਬਾ	20,000	52,000
8.	Area Sown more than once ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total cropped Area	2,08,706	2,52,891

ਬਾੜੀ culture ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ District Bhatinda

ਤਹਿਸੀਲ ਮਾਨਸਾ Tehsil Mansa (ਹੈਕਟੇਅਰ)

		(ਹਕਟਅਰ) Hectares		
1960–61	1965~66	1966-67	1967- 68	
4	5	6	7	
2,17,594	2,17,911	2,17,628	2,17,6 25	
	1,411	1,411	1,411	
8,999	15,000	14,595	14,596	
5,339	500	494	493	
1,471	6,000	2,279		
2,01,785	1,95,000	1,98,849	2,01,125	
32,244	30,000	48,928	60,42 8	
2,34,029	2,25,000	2,47,777	2, 61, 5 53	

3. ਖੇਤੀ III. Agri ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਕਬੇ ਦੀ Classification of area in

ਨੰ : No. 3.2 (ਚਲਦਾ/contd)

हेत	ਵਾ /Particulars	1968-69	1969~70
	1	8	9
1.	ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਬਾ Geographical Area according to village papers	2,17,483	2,08,999
2.	ਜੰਗਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ Area under Forests	1,411	1,411
3.	ਭੌ' ਜਿਹੜੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੱਵੇ Land not available for cultivation	16,037	15,398
4.	The state of the s		• •
5.	excluding landw land	• •	1,706
6.		2,00,035	1,90,484
7.	ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਬੀਜਿਆ ਰਕਬਾ Area Sown more than once	44,340	74,103
8.	ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total cropped Area	2,44,375	2,64,587

ਬਾੜੀ culture ਸ਼ੌਣੀ ਵੰਡ District Bhatinda

District Bhatinda	(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectare)	ਤਹਿਸੀਲ ਮ Tehsil	
1970~71	1971-72	1972-73	1973-74
10	11	12	13
2,09,756	2,09,756	2,09,756	2,09,756
1,411	1,411	1,411	1,411
14,324	13,831	14,462	14,831
	493	493	124
1,543	1,416	1,843	474
1,92,478	1,92,605	1,91,547	1,92,916
68,156	53,479	90,165	73,743
2,60, 634	2,4 6,08 6	2,81,712	2,66,659

ਸਾਧਨ:--ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ Source : Deputy Commissioner, Bhatinda.

3. ਖੇਤੀ III. Agri ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਕਬੇ ਦੀ

ਨ : No. 3.2 (ਸਮਾਪਤ/concld)

ਵੇਰ	er/Particulars		1969-70
	1		2
1,	Geographical area according to village papers.	4	80,747
2.	ਜੰਗਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ Area under Forests	•••	1,476
3.	ਭੌ' ਜਿਹੜੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ Land not available for cultivation	•••	4,800
4.	ਬਾਂਝ ਭੌ' ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਗੈਰ/ਕਾਸ਼ਤ ਭੌ' Other un-cultivated land excluding fallow-land	•••	• •
5.	ਬਾਂਝ ਭੌ' Fallow la n d		681
3.	ਬੀਜਿਆ ਨਿਰੋਲ ਰਕਬਾ Net area sown	• • •	73,790
7.	ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਬੀਜਿਆ ਰਕਬਾ Area sown more than once	• • •	27,570
	ਫਸਲ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total cropped area		1,01,360

ਨੌਟ:—ਸਾਲ 1968-69 ਤੱਕ ਦੋ ਅੰਕੜੇ ਤਹਿਸੀਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਕਿਉ'ਕਿ ਫੁਲ ਤਹਿਸੀਲ ਅਪਵੈਲ, 1970 ਵਿਚ ਹੋ'ਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ।

Note: The figures up to the year 1968-69 have been included in Bhatinda Tehsil as phul Tehsil was created in April, 1970

ਬਾੜੀ culture ਮੋਣੀ ਵੰਡ

	(ਹੈ ਕਟੇਅਰ) ਤਹਿਸੀਲ/ਵੂਲ (Hectar) Tehsil Phul			
1970-71	1971-72	1972-73	1973-74	
3	4	5	6	
80,747	80,747	80,343	80,343	
1,476	1,476	1,476	1,476	
4,038	3,539	3,548	3,889	
:00	499	461	120	
167	18	118	84	
75,066	75,215	74,740	74,774	
27,755	27,880	38,434	32,596	
1,02,821	1,03,095	1,13,174	1,07,370	

ਸਾਧਨ :--ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ, Source: Deputy Commissioner, Bhatinda

3. ਖੇਤੀ III. Agri-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ: No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲ		ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		195	0-51
Crop	Tens			ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1		1 (형)		2	3
ਚਾਵਲ Rice	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda		3	3
	ਮਾਨਸਾ	Mansa		2	
	ਫੂਲ	Phul			_
	ਜੇੜ	Total	,	5	3
ਜਵਾਰ Jowat	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda		657	182
	ਮਾਨਸਾ	Mansa		917	187
	ਫੂ ਲ	Phul			
	ਜੋੜ	Total		1,574	369
ਬਾਜਰਾ Bajra	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda		21,806	9,378
	ਮਾਨਸਾ	Mansa		44,089	19,824
	ਫੂਲ	Phul		_	
	ਜੌੜ	Total		65,895	29,202

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops—tehsilwise

			(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares)		
	1955-56		1960-61		
	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigat ed area	
	4	5	6	7	
	1	1	15	15	
	7	7	112	110	
	-	_		-	
	8	8	127	125	
· Manage and the control of the cont	367		102	83	
	403	108	143	68	
		-		-	
	770	108	245	151	
	10,826	4,653	15,904	7,115	
	30,766	10,530	36,745	12,979	
			_		
	41,592	15,183	52, 649	20,049	

3. ਖੇਤੀ III. Agri-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲ		ਤਹਿਸੀਲ Tehsil –		1950-51	
Crop	1 61151			ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1		1 (ව්)		2	3
ਮੁੱਕੀ Maize	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	1	415	415
	ਮਾਨਸਾ	Mansa		1,433	1,433
	ਵ_ਲ	Phul			
	ਜੌੜ	Total		1,848	1,848
ਕਣਕ Wheat	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	A	36,281	25,588
	ਮਾਨਸਾ	Mansa		25,167	19,290
	ਫੂਲ	Phul			***************************************
	ਜੌੜ	Total .		61,448	44,878
ਜੌ' Barley	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	-	14,759	1,228
	ਮਾਨਸਾ	Mansa		5,814	725
	ਵੁਲ	Phul			
	ਜੋੜ 	Total		20, 573	1,9 53

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops—tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ (Hectare)

	1955-56		1960-61	
	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
	4	5	6	7
	1,465	1,465	4,887	4,886
	1,101	1,096	2,640	2,588
	-17			Annual Control
	2,566	2, 561	7,2 57	7,474
	54,747	35,006	57,528	50,468
	35,508	21,899	43,664	32,176
	_	_		
الله الله الله الله الله الله الله الله	90,255	56,905	101,192	82,644
	16,287	1,420	7,962	1,772
	4,228	474	2,469	799
	-	_	-	
	20, 51 5	1,894	10,431	2, 571

3. ਖੇਤੀ III. Agri-ਮੁੱਖ ਵਜਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ : No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

		1965-	-66
ਫਸਲ Crop	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1	1 (형)	8	9
ਚਾਵਲ Rice	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	128	127
	ਮਾਨਸਾ Mansa	252	246
	ਵੂਲ Phul		
	ਜੋੜ Total	380	373
महात Jowar	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	135	130
	ਮਾਨਸਾ Mansa	112	83
	ਵੂਲ Phul		
	ਜੋੜ Total	247	213
ਬਾਜਰਾ Bajra	ਬਢਿੰਡਾ Bhatinda	18,222	6,655
	ਮਾਨਸਾ Mansa	40,387	16,653
	ਫੂਲ Phu!		
	ਜੋੜ Total	58, 609	23,308

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ orops—tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hecta**r**e) 1966-67 1967-68 ਸਿੰਜਿਆ ਸਿੰ ਜ਼ਿਆ ਕੁੱਲ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Irrigated Irrigated Total Total area area area area 10 13 11 12 54 74 74 55 139 138 142 129 203 194 192 216 164 87 78 243 81 219 109 112 355 24 5 306 187 27,254 13,513 32,274 14,622 43,243 44,424 19,500 18,408 70,497 31,921 76,698 34,122

3. ਖੇਤੀ III. Agrı-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ∶ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ Area under Important

ਨੰ No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲ Crop	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	19	965-66
		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total Area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1	1 (형)	8	9
ਮੁੱਕੀ Mazie	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	4,262	4,259
	ਮਾਨਸਾ Mansa	2,171	2,141
	ਵੂਲ Phul	6 6	
	ਜੌੜ Total	6,433	6,400
ਕਣਕ Wheat	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	70,184	63,680
	ਮਾਨਸਾ Mansa	44,602	29,245
	ਵੂਲ Phul	• •	• •
	ਜੋੜ Total	1,14,786	92,925
ਜੋ' Barley	ਬਠਿੰਡਾ Bhatında	3,131	1,556
	ਮਾਨਸਾ Mansa	1,844	1,341
	ਵੂਲ Phul	••	• •
	ਜੋੜ Total	4,97.5	2,897

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ crops—tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectare)

1966-6	7	1967-6	88
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total atea	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
10	11	12	13
8,415	8,400	8,601	8,596
3,196	3,161	3,544	3,498
	• •	• •	• •
11,611	11,561	12,145	12,094
75,504	70,410	97,829	89,847
52,276	45,102	56,345	48,740
• •	•		• •
 1,27,780	1,15,512	1,54,174	1,38,587
2,722	1.215	6,909	3,593
2,725	1,650	4,725	2,630
••	• • ,	• •	• •
 5,447	2,865	11, 634	6,223

3. ਖੇਤੀ III. Agri-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੈ : No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd)

ਫਸਲ Crop		ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		8-69
Ciop	Lette		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigatrd area
1		1 (ਏ)	14	15
ਚਾਵਲ Rice	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	40	40
	ਮਾਨਸਾ	Mansa	270	258
	ಕ್ತಹ	Phul	\$ #6	0 0
	নীর	Total	310	298
त्तराव Jowat	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	132	118
	ਮਾਨਸਾ	Mansa	86	55
	ਵੂਲ	Phul	• •	d d
	ਜੋੜ	Total	218	173
ਬਾਜਰਾ Bajta	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	29,851	16,468
	ਮਾਨਸਾ	Mansa	45,076	24,643
	ਫੂ ਲ	Phul	• •	• •
	គឺន	Total	34,927	41,111

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ crops—tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ (Hectare)

	<del></del>	(-2		
1969-70	pertitions.	1970-7	1	
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	
16	17	18	19	
1	1	5	5	
350	344	692	675	
41	41	49	49	
392	386	74 6	729	
186	171	44	35	
187	132	94	89	
57	55	140	133	
430	3 58	278	257	
2 7, 075	14,478	23,635	15,011	
45,114	27,673	49,958	29,974	
9,556	6,976	9,147	4,363	
81,74 5	49,127	82,740	49,348	
	वृष्ट जवघा Total area 16 1 350 41 392 186 187 57 430 27,075 45,114 9,556	ਕੁੱਲ ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Total Irrigated area area 16 17 1 1 350 344 41 41 392 386 186 171 187 132 57 55 430 358 27,075 14,478 45,114 27,673 9,556 6,976	ਕੁੱਲ ਸਿੰਜਿਆ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Total Irrigated area area area area area area area ar	

3.ੱਖੇਤੀ III. Agri-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ: No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲ	ਤਹਿਸੀਲ ਲਾ-1 - ਪ		1968-69	
Crop	Tehs		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigate d area
1		1 (ਏ)	14	15
ਮੱਕੀ Maize	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	11,006	10,872
	ਮਾਨਸਾ	Mansa	4,385	4,322
	ਫ਼ _ੜ ਕ	Phul	• •	• •
	ਜੋੜ	Total	15,391	15,194
ਕਣਕ Wheat	ਬਠਿੰ ਡਾ	Bhatinda	1,09,518	1,05,459
	ਮਾਨਸਾ	Mansa	74,689	59,893
	ਫ਼ੂਲ	Phul		
	ਜੌੜ	Total	1,84,207	1,65,352
ਜੇ' Barley	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatiada	3,567	2,396
	ਮਾਨਸਾ	Mansa	4,766	3,069
	ਵੂਲ	Phul	• •	• •
	ਜੰੜ	Total	8,333	5,465

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ crops—tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares)

			·- · - <i>)</i>
69-70		1970-71	
tal	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
	17	18	19
48	3,547	2,720	2,720
90	4,205	4,838	4,371
58	8,350	7,53 3	7,516
29 6	16,102	15,091	14, 607
)21	80,593	86,875	85,910
11	68,307	78,886	71,799
4,534	40,191	44,680	41,866
566	1,89,091	2,10,441	1,99, 57 5
59	1,965	1,916	751
808	1,375	1,877	1,075
94	249	316	213
961	3, 589	4,109	2,039
	69-70 r tal a	ि मि निभा प्राचित्र विश्वास्त्र विष्वास्त्र विष्वास्त्र विष्वास्त्र विष्वास्त्र विष्वास्	Fright व्रष्ठ तबधा तबधा Total area area 17 18 18 18 18 18 18 18

3. ਖੇਤੀ III. Agri-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ : No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd)

ਫਸਲ		ਤਹਿਸੀਲ ਨਾਲ-ਨਹੀ	1971-72
Crop		Tehsil	ਕੁੱਲ ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Total Irriga ted area area
	1	1(8)	20 21
ਚਾਵਲ	Rice	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	4 4
		ਮਾਨਸਾ Mansa	1,297 1,283
		ਵੂਲ Phul	81 81
		ਜੋੜ Total	1,382 1,368
ਜਵਾਰ	Jowar	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	183 181
		ਮਾਨਸਾ Mansa	105 101
		ਵੂਲ Phul	10 10
		ਜੰਡ Total	298 292
ਬਾਜਰਾ	Bajra	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	16,227 9,360
		ਮਾਨਸਾ Man sa	29,944 19,728
		ಕ್ಷಹ Phul	5,888 4,400
		ਜੋੜ Total	52,059 33,488

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ crops—tehsilwise

crops—tensitwise		(ਹੈਕਟੇਅਰ (Hecta	
1972-73		1973-7	4
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
22	23	24	25
** *	•	5	5
789	788	721	704
101	101	127	127
890	989	8 53	836
12	11	40	33
103	99	59	49
• •		10	10
115	110	109	92
16,462	9,345	17,189	10,655
32,789	20,015	35,338	22,276
8,374	5,003	5,361	4,177
57, 6 52	34,3 63	57,888	37,108

3. ਖੇਤੀ III. Agri-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ No. 33 (ਚਲਦਾ contd)

ਫਸਲ Crop		ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		1971-72		
Crop		Тепзи		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	
-	1		1 (현)	20	21	
ਮੰਕੀ	Maize	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	2,208	2,200	
		ਮਾਨਸਾ	Mansa	6,548	6,478	
		ਫੂਲ	Phul	7,254	7,176	
		ਜੋੜ	Total	15,010	15,854	
ਕਣਕ	Wheat	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	82,070	82,000	
		ਮਾਨਸਾ	Mansa	78,511	74,456	
		ਫੂਲ	Phul	43,191	41,363	
		नेझ	Total	2,03,772	1,97,819	
ਜੌ' E	ਜੰ' Barley		Bhatinda	1,087	537	
		ਮਾਨਸਾ	Mansa	1,243	861	
		ਵੂਲ	Phul	945	320	
		ਜੋੜ	Total	3,275	1.718	

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ area tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares)

^{''} 581	362	2,652	2,074
2,454	1,532	6,585	5,150
1,848	986	4,519	3,031
2,16,432	2,11,481	1,91,303	1,88,456
45,197	43,477	39,812	39,122
87,565	84,435	73,187	71,082
83,670	83,569	78,304	78,252
19,844	19,724	16,478	16,438
8,667	8,667	6,306	6,294
8,697	8,577	7,994	7,974
2,480	2,480	2,178	2,170
22	23	24	25
Total area	Irrigated area	Total area	Irrigated area
ਰਕਬਾ	ਰਕਬਾ	ਰਕਬਾ	ਰਕਬਾ
ਲੱਲ	ਸ਼ਿੰਜਿਆ	ਕੱਲ	ਸਿੰ ਜ਼ਿਆ
1972-73	settititiss.	1973-7	4
	व्हॅस चवधा Total area 22 2,480 8,697 8,667 19,844 83,670 87,565 45,197 2,16,432 1,848 2,454	ਕੁੱਲ ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Total Irrigated area 22 23 2,480 2,480 8,697 8,577 8,667 8,667 19,844 19,724 83,670 83,569 87,565 84,435 45,197 43,477 2,16,432 2,11,481 1,848 986 2,454 1,532	ਕੁੱਲ ਸਿੰਜਿਆ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Total Irrigated Total area area 22 23 24 2,480 2,480 2,178 8,697 8,577 7,994 8,667 8,667 6,306 19,844 19,724 16,478 83,670 83,569 78,304 87,565 84,435 73,187 45,197 43,477 39,812 2,16,432 2,11,481 1,91,303 1,848 986 4,519 2,454 1,532 6,585

3. ਖੇਤੀ III. AGRI– ਮੁੱਖ ਵਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੈ : No. 3.3 (ਚਲਦਾ---Contd)

ਵਸਲ (****		ਤਹਿਸੀਲ Tehsil –			1950~51		
	Crop		Tens	511		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ irrigated area
	1		3111	1(§)	10	2	3
हंस्रे	Gram	•••	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	***	79,554	10,648
			ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••	88,886	19,817
			ਫੂਲ :	Phul	***	• •	• •
			नेष्ठ T	otal	•••	1,68,440	30,465
ਮਾਂਹ	Mash	•••	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	•••	396	356
			ਮਾਨਸਾ]	Mansa	•••	400	213
			ਵੂਲ	Phul	***	• •	• •
			নঁষ	Total		796	569
ਮੂੰਗ	Moong	•••	ঘঠিৱ	Bhatinda	ı	1,731	1,301
			ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••	1,202	727
			ਵੂਲ	Phul	•••	• •	• •
			ਜੌੜ]	[otal	•••	2,933	2,028

ਬਾੜੀ CULTURE ਰਕਬਾ ਹਿਸੀਲ ਵਾਰ crops Tehsilwise

(ਹੈਕਟੋਅਰ) (Hectares) 1955-56 1960-61 ਕੁੱਲ ਸਿੰਜਿਆ ਕੁੱਲ ਸਿੰ ਜਿਆ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Total Irrigated Total Irrigated area area area area 5 6 7 4 1,21,005 15,018 1,09,547 23,615 1,00,687 13,707 68,793 22,022 2,21,692 28,725 1,78,340 45,637 802 799 382 459 233 168 117 104 . . 1,035 967 576 486 2,586 2,575 847 770 1,937 846 583 323 4,523 3,421 1,430 1,093

3. ਖੇਤੀ III. AGRI– ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ : No. 3.3 (ਚਲਦਾ Contd)

ਫਸਲ	ਤਹਿਸੀਲ			1 950	-51
Crop	Tehsil			ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1		1(§)		2	3
ਮਸਰ Massar	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	***	115	114
	ਮਾਨਸਾ	Mansa	***	95	95
	ਭੂਲ	Phul	***	* *	
	ਜੋੜ To	otal	•••	210	209
ਹੋਰ ਦਾਲਾਂ Other Pulses	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	•••	* *	
[41505	ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••		• •
	ਵੂਲ	Phul	***	• •	* •
	নঙ্গ	Total		• •	• •
ਮੁੰਗਫਲੀ Ground	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	***		• •
nut	ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••	••	• •
	ਫੂਲ	Phul	•••	• •	• •
	ਜੋੜ	Total		• •	* *

ਬਾੜੀ CULTURE ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops-Tehsilwise

(ਹੈਕਟੋਅਰ) (Hectares)

1	1955-56	mental trains	1960-6	1
	ਕੁੱਲ	ਸਿੰਜਿਆ	ਕੁੱਲ	ਸਿੰਜਿਆ
ত	रघा	ਰਕਬਾ	ਰਕਬਾ	ਰਕਬਾ
То	tal	Irrigated	Total	Irrigated
aı	rea	area	area	area
	4	5	6	7
	85	85	137	136
	60	58	114	111
		• •	• •	
	145	143	251	247
	• •	ø •		
				• •
			• •	• •
	• •	<u> </u>		• •
	• •	• •	24	10
	2	• •	45	3
	• •	• •	• •	••
<u> </u>	2	* 4	69	13

3. ਖਤੀ III. AGRI-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਰੰ : No. 3.3 (ਚਲਦਾ—Contd.)

ਫਸਲ	ਤਹਿਸੀਲ ਨਾ-ਨ-1		1965-6	6
Crop	Tehsil		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total Ir area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ rigated area
1	1(훈)		8	9
ਛੇਲੇ Gram	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		1,03,832	21,107
	ਮਾਨਸਾ Mansa		59,828	19,323
	ਫਲ P hul		• •	
	ਜੋੜ Total	,	1,63,660	40,430
ਮਾਂਹ Mash	ਬਠਿੰਡਾ Bh atinda		68	59
	ਮਾਨਸਾ Mansa		37	32
	ਵੂਲ Phul			• •
	ਜੌੜ Total		105	91
ਮੂੰਗ Moong	ষঠিৱা Bhatinda	• •	415	362
	ਮਾਨਸਾ Mansa		232	192
	ਫੂਲ Phul		• •	• •
	ਜੋੜ Total		647	5 54

ਬਾੜੀ CULTURE ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops-Tehsilwise

Clobs-Tells:	IM19C		(ਹੈਕਟੇਅਰ) (He c tar	res)
	1966-67	artitiss.	1967-6	8
वंश उवश To are	ar tal	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰ ਜ਼ਿਆ ਰਕਬਾ Irrigate d area
1	0	11	12	13
(	95,569	25,093	76,482	20,775
•	65 ,7 97	23,833	62,648	27,251
	• •	• •	* *	• •
1,	51,366	98,926	1,39,130	48,026
	151	140	128	102
	66	54	94	80
		• •	* •	• •
	217	194	222	182
	696	614	546	463
	383	325		551
	• •	••		••
	1,079	939	546	1,014

3. ਖੇਤੀ III. AGRI ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੇ; No. 3.3 (ਚਲਦਾ--Contd.)

ਫਸਲ	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil -		1968	5-66
Crop	Lensii		ਕੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated are
1	1(ਏ)		8	9
ਮਸਰ Massar	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		223	223
	ਮਾਨਸਾ Mansa	•••	193	144
	ਵੂਲ Phul		• •	
	ਜੌੜ Total	•••	416	3 6 7
ਹੋਰ ਦਾਲਾਂ Other	ষঠিন্ত Bhatinda			
Pulses	ਮਾਨਸਾ Mansa		• •	
	हुक Phul			v •
	ਜੋੜ Total		• •	
	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	•••	57	41
nut	ਮਾਨਸਾ Mansa		258	39
	ਵੂਲ Phul	•••	• •	• •
	ਜੋੜ Total		315	80

ਬਾੜੀ CULTURE ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops-Tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares)

			(4200-0000)		
	1966-67	and the Printers	1967-6	3	
	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	
	10	11	12	13	
	284	282	286	284	
	238	225	278	272	
		••	• •	• •	
	522	507	5 64	5 5 6	
	• •	••	• •		
	• •		• •	• •	
~~ ~~~~~~	••	••	• •	• •	
			• •	• •	
	236	181	1,354	1,144	
	444	85	1,596	775	
	••	• •	• •		
•	680	266	2,9 50	1,919	

3. ਖੇਤੀ III. AGRI ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਰੈ: No.33 (ਚਲਦਾ—Contd)

हम छ		ਤਹਿਸੀਲ Tehsil			1968-	-69
Crop		i ensii			ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1		1(8	)		14	15
इंसे Gram	घटि	ਡਾ Bh	atinda	•••	63,076	18,108
	ਮਾਰ	ਸਾ Ma	nsa		39,327	16,512
	ਵੂਲ	Phu	11		*****	
	ਜੌੜ	To	otal		1,02,403	34, 620
ਮਾਂਹ Mash	ਬਹਿ	ਡਾ Bha	atinda		216	1 72
	H	ят М а	nsa	•••	43	38
	ਫੂ ਲ	Phu	1	•••	_	_
	नेह	To	tal		2 59	210
ਮੂੰਗ Moong	র্ঘা	ਨੰਡਾ Bh	atinda		523	474
	Н	shr M	a nsa		374	29 3
	हु	Phu	1	•••	•	
	ਜੌਵ	То	tal	···	897	767

ਬਾੜੀ CULTURE ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops-Tehsilwise

Crops-Tensilwise		(H	ਾਟੇਅਰ) e ctar es)
1969–70	Same September	1970-	·71
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigate d area
16	17	18	19
66,899	17,241	63,080	15,176
51,861	22,608	46,435	17,497
12,127	2,763	12,612	3,166
1,30,867	42, 612	1,22,127	3 5,839
94	80	54	51
70	63	69	64
68	58	53	52
232	201	176	167
536	468	383	334
539	445	421	357
78	71	60	48
1,153	984	864	739

3. ਖੇਤੀ III. AGRI ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ: No. 3.3 (ਚਲਦਾ--Contd)

ਫਸਲ Crop		ਸੀਲ ehsil	1968-6	1968-69	
Clop		511511		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total] area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ rrigat ed area
1		1(형)		14	15
нна Massar	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda		270	257
	ਮਾਨਸਾ	Mansa		181	169
	ਫੂ ਲ	Phul	•••	angles min.	→
	ਜੰੜ	Total		4 51	426
ਹੋਰ ਦਾਲਾਂ Other	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda		582	178
Pulses	ਮਾਨਸਾ	Mansa		344	79
	ಕ್ಕ ਲ	Phul		• •	
	ਜੋੜ	Total		926	2 57
ਮੂੰਗਫਲੀ Ground	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	•••	1,277	1,010
nut	ਮਾਨਸਾ	Mansa		1,609	781
	ਫੂਲ	Phul			
	ਜੇੜ	Total		2,886	1,791

ਬਾੜੀ CULTURE ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops Tehsilwise

Crops Tensii	wise		(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares)	
19	69-70		1970-71	
T	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ otal rea	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
	16	17	18	19
	190	190	178	178
	210	207	179	179
_	63	62	64	64
	4 63	4 59	421	421
	cult rep		-979	
			-ma rma	
The other wife wide of the other o	117	105	64	54
1	1,273	658	759	322
	247	160	143	115
	, 637	923	966	491

3. ਖੇਤੀ III. AGRI ਮੁਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੈ: No. 3.3—(ਚਲਦਾ Contd.)

ਫਸਲ	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		197 1-	-72
Crop	1 611311		ਕੁਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1	(₺)		20	21
ਛਲੇ Gram	਼ ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	***	53,142	15,145
	ਮਾਨਸਾ Mansa		35,228	15,460
	ਵੂਲ Phul		10,940	2,950
			99,310	33,555
ਸਾਂਹ Mash	ঘঠিন্তা Bhatinda		61	50
	ਮਾਨਸਾ Mansa		50	50
	ਵੂਲ Phul		56	50
	ਜੋੜ Total		167	150
หู้ส Moong	ষঠিৱা Bhatinda		357	329
	ਮਾਨਸਾ Mansa		330	296
	ਵੂਲ Phul		96	83
	ਜੋੜ Total		783	7 08

ਬਾੜੀ CULTURE ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops-Tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares) 1972-73 1973-74 ਸਿੰਜਿਆ ਸਿੰਜਿਆ ਕੁੱਲ ਕੱਲ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Total Irrigated Total Irrigated area area area area 23 22 24 25 57,189 13,519 60,362 13,568 34,819 13,294 39,168 14,540 10,884 2,060 11,698 2,204 1,11,228 1,02,892 28,873 30,312 57 100 54 95 57 56 56 50 79 79 221 214 193 189 377 3 59 472 870 790 532 320 286 398 341 334 293 180 148 1,602 1,424 1,032 906

3. ਖੇਤੀ III. AGRI ਮੁਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੇ: No. 3.3--(ਚਲਦਾ Contd)

ਫਸਲ	ਤਹਿਸੀਲ	1971-72	
Crop	Tehsil	ਕੁੱਲ ਸਿੰਜਿ ਰਕਬਾ ਰਕਬ Total Irriga area are	ਾ ted
1	1(ਏ)	20 2	1
ਮਸਰ Massar	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	166	136
	ਮਾਨਸਾ Mansa	196	196
	ਫੂਲ Phul	52	52
	ਜੌੜ Total	414 3	384
	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	403	125
Pulses	ਮਾਨਸਾ Mansa	232	119
	ਵੂਲ Phul	83	35
	ਜੌੜ Total	718	279
	. ষঠিন্ত Bhatinda	90	79
nut	ਮਾਨਸਾ Mansa	729	412
	ਵੂਲ Phul	219	189
	ਜੋੜ Total	1,038	680

ਬਾੜੀ CULTURE ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops Tehsilwise

		() ()	ਹੈਕਟੇਅਰ) Hectares)
1972-73		1973-74	
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated a r ea	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigat ed area
22	23	24	25
169	169	205	205
201	199	209	2 09
54	54	47	47
424	4 2 2	4 61	4 61
527	132	552	204
158	49	187	95
158	47	111	61
843	228	850	3 60
82	70	36	34
888	570	944	495
132	90	258	246
1,102	730	1,238	775

3. ਖੇਤੀ III. Agri-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੈ : No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

€ਸਲ [†]	ਤਹਿਸੀਲ		1950	-51
Crops	Tehsil			ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1	1(ਏ) (a)		2	3
ਭੌਗੀਆ ਤੇ ਰਾਈ Rape and Mustard	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		7,194	
	ਮਾਨਸਾ Mansa	***	7,661	-
	ਵੂਲ Phul			• •
- 5	ਜੇੜ Total		14,855	
ਤਿੱਲ Sesamum	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	a	16	16
Sesamum	ਮਾਨਸਾ Mansa	•••	5 6	52
	ਵੂਲ Phul	•••	~-	
	ਜੋੜ Total		72	68

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops–Tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hecta**r**es)

	1955 -5 6	19	60-61
ਕੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
4	5	6	7
6,443		20,194	******
5,842	48 - AX	8,302	maranh
A	• •		• •
12,285		28,496	
33	2	41	27
46	35	51	41
	_		
79	37	92	68

3. ਖੇਤੀ III. Agri ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਰ: No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲ [†]		ਤਹਿਸੀਲ Tehsil –			195	0-51
Crops					ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	1(ਞੇ)(a)		2	3
ਅਲਸੀ Linseed		ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda			
		ਮਾਨਸਾ	Mansa		1	1
		ਵੂਲ	Phul			mod land
		ਜੌੜ	Total	•••	1	1
ਗੰਨਾ Sugarcane		ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda		537	• •
Dugui		ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••	890	• •
		ਫ ੂ ਲ	Phul	•••		
		ਜੋੜ 	Total		1,427	

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops-Tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares)

281	617	610
40- 6		diagont
VA HAV	7 -	dadri spusii
5	6	7
ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
	Irrigated area	ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Irrigated Total area area

3. ਖੇਰੀ III. Agri-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ: No. 3.3 (ਚਲਦਾ—contd.)

ਣਫਸਲ [†]		ਤਹਿਸੀਲ Tehnil			1965-66	
Crops	1 6118	Tehsil		ਕੁਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	
1		1(형) (a)		8	9	
ਤੌਰੀਆ ਤੇ ਰਾਈ Rape and Mustard		Bhatinda		12,136		
	ਮਾਨਸਾ	Mansa		12,559		
	ਵ੍ਰਲ	Phul			• •	
	ਜੌੜ	Total	* • •	24, 69 5	and the same of th	
ਤਿੱਲ Sesamum	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	• • •	7	7	
Sesamum	ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••	14		
	ਫ ੂ ਲ	Phul				
	ਜੌੜ	Total		21	7	

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops-Tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ)

(Hectares)

19	966-67	1967	-68
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigate d area
10	11	12	13
April Serve	_	_	
 • •	• •	• •	
_		S philoso	
• •	8	* +	5
• •	19	• •	11
 • •	27	• •	16

3. ਖੇਤੀ III. Agrı-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Atea under Important

ਨੈ: No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd)

ਫਸਲਾਂ		ਤਹਿਸੀਲ		1965	5-66	
Crops		Tehsil -		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Trrigated area	
1			1(형) (a)		8	9
ਅਲਸੀ Linseed		ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda			upig-en
Lillsced		ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••	1	1
		ਵ੍ਹ ਲ	Phul	•••	_	
		सेझ	Total		1	1
ਰੀਨਾ	•••	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda		2,730	2,631
Sugarcane		ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••	3,421	3,299
		ਵ੍ਹਲ	Phul			
		ਜੌੜ	Total		6,151	5,930

ਬਾੜੀ
culture
ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ
Crops-Tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hastana)

			(Hectares)
	1966-67		1967–68
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total a re a	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
10	11	12	13
		_	
	ming		±0-to
	manua		-11-0
the state of the s		_	
3,698	3,590	2,557	2,478
3,408	339	1,849	1,449
7,106	3,929	4,409	3,927

3. ਖੇਤੀ III. Agri-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ : No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲਾਂ ਰਸਲਾਂ	ਤਹਿਸੀਲ	1968-69
Crops	Tehsil	ਕੁੱਲ ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Total Irrigated area area
1	1(형)	14 15
	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	6,823 3,306
Rape and Mu	stard ਮਾਨਸਾ Mansa	8,581 3,811
	ਵੂਲ Phul	
	ਜੋੜ Total	15,404 7,117
ਤਿੱਲ Second	ঘঠিঙা Bhatinda	6 6
Sesamum	ਮਾਨਸਾ Mansa	15 15
	ਵੁਲ Phul	
	ਜੋੜ Total	21 21

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops-Tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares)

	1969-70		1970-71	
	ਕੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigate d area
	16	17	18	19
	8,631	• •	9,610	4,549
	9,592	• •	9,318	5,188
	1,708		1,992	764
inger vogs tyddio Armendiin Addii Mare	19,931	• •	20,920	10, 501
			5	5
			9	9
	_	स्पम्यव न	aa -	wings dates
7 to 1830 east flight little accept gol	Mills name augiliussammen ernakt same energe augild flore	alaman dagan dalam semen s <u>ampenda da mang samp</u> an pagan manya sebesah dalam banda samp dagan dalam	14	14

3. ਖੇਤੀ III. Agri-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ: No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲਾਂ	ਤਹਿਸੀਲ		1968	1968-69	
Crops	rensii	Tehsil		ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	
1	1(8	€) (a)	14	15	
ਅਲਸੀ Linsecd	ਬਠਿੰਡਾ Bh	natinda	6	6	
Linsecd	ਮਾਨਸਾ M	ansa		_	
	ਵੂਲ Ph	ul	-		
	ਜੋੜ To	tal	6	6	
ਗੰਨਾ	ਬਠਿੰਡਾ Bl	hatinda	10,874	10,852	
Sugarcane	ਮਾਨਸਾ 🐧	/[ansa	3,953	3,872	
	ਵੂਲ I	Phul			
	संझ ी	Total	14,827	14,724	

ਬਾੜੀ culture ਰਕਥਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops—Tehsilwise

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares)

	1969-70		1970-71	
	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
The two trees must does not depen any	16	17	18	19
	1	1	1	1
	(//)	- //	3	3
	1	1	4	4
	3,246	3,244	2,611	2,611
	3,905	3,813	3,318	3,238
	1,215	1,163	970	875
	8,366	8,220	6,899	6,724

3. ਖੇਤੀ III. Agri-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੈ: No. 3.3 (ਚਾਲਦਾ contd.)

ਫਸਲਾਂ Ca ana	ਤਹਿਸੀਲ Tehsi	ਤਹਿਸੀਲ Tobail		1971-72		
Crops	1 61151			ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	
1		1(형)(a)		20	21	
ਤੌਰੀਆ ਤੇ ਰਾਈ Rape and Mu		Bhatinda	•••	12,548	9,256	
Rape and Mu	ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••	13,588	9,014	
	ਵ ੂਲ	Phul	•••	2,795	1,701	
	ਜੋੜ '	Total	•••	28,931	19,971	
ਤਿੱਲ Sesamum	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	•••	6	6	
Sesamum	ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••	30	30	
	ਫ ੂਲ	Phul		1	1	
	নীর	Total		37	37	

(ਗੈਕਟੇਅਰ)

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops — Tehsilwise

	(He	ctares)
	1973-74	
ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
23	24	25
13,034	23,092	15,517
12,245	24,254	14,015
2,449	4,032	2,633
27,728	51,378	32,165
1	2	2
15	9	9
20		error u
36	11	11
	। त्रवधा Irrigated area 23 13,034 12,245 2,449 27,728 1 15 20	(Hexalization 1973-74 ਸਿੰਜਿਆ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ ਜਨਾਬਾ Trigated area 23 24 13,034 23,092 12,245 24,254 2,449 4,032 27,728 51,378 1 2 15 9 20 —

3. ਖੇਤੀ III. Agri-ਮੁੱਖ **ਫਸਤਾਂ** ਅਯੀਨ Area under Important

140. 0.0 (000.0 00,100.)	ਨੰ:	No.	3.3	(ਚਲਦਾ	contd.)
--------------------------	-----	-----	-----	-------	---------

ਫਸਲਾਂ C		ਤਹਿਸੀਲ Tehsil —			1971-	1971-72		
Crops		1 e	1811		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area		
1			1(형) (	(a)	20	21		
ਅਲਸੀ Linseed		ਬਠਿੰਡਾ	Bhating	la	1	1		
Tallsecu		ਮਾਨਸਾ	Mansa		1	1		
		ਫ ੂ ਲ	Phul		2	2		
	A	ਜੋੜ	Total		4	4		
ਗੌਨਾ Sugaroone		ਬਠਿੰਡਾ	Bhatind	a	1,933	1,921		
Sugarcane		ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••	2,812	2,7 56		
		ಕ್ಷಹ	Phul		670	621		
		ਜੌੜ	Total		5,415	5,298		

ਬਾੜੀ **cuiture** ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops—Tehsilwise

Crops—Ten			(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectar	
	1972-73		1973-74	
	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
	22	23	24	25
	1	1	1	1
	11	11	6	6
	_		-	
	12	12	7	7
	1,669	1,669	1,126	1,125
	2,861	2,841	2,650	2,5 83
	765	749	723	723
	5,29 5	5,2 59	4,499	4.431

3. ਖੇਤੀ-III. AGRICUL-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ Area under Important

ਨ : No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਵਸਲਾਂ Crops		ਤਹਿਸੀਲ Tehsils		1950–51		
				ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	
1		1(ਏ)		2	3	
ਆਲੂ Potato	•••	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	•••	16	7	
Potato		ਮਾਨਸਾ Mansa		3	3	
		ਵੂਲ Phul				
		तेंड Total	•••	19	10	
ਕਪਾਹ ਅਮਰੀਕਨ Cotton		घठिङ Bhatinda	•••	6,378	6,378	
American		ਮਾਨਸਾ Mansa	•••	405	405	
		दृष्ठ Phul	•••	guitab		
		ਜੰਡ Total		6,783	6,783	

(ਗੈਕਟੇਅਰ)

ਬਾੜੀ TURE ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops--Tehsilwise

		(Hec	tares)
195556		1960-61	
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total ar c a	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated Area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ੰਜਅ ਰਕਬਾ Irrigated area
4	5	6	7
23	23	5	4
2	1.	11	yan us
_		directions	
25	24	16	4
25,129	25,129	33,733	33,703
11,941	11,929	2,749	2,741
	TITLE TO	_	
37,070	37,058	36,482	3 6,444
	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area 4 23 2 2 5 25,129 11,941	ਕੁੱਲ ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Total Irrigated area Area 4 5 23 23 2 1 2 1 25 24 25,129 25,129 11,941 11,929	(Hecconstruction (Hecc

3. ਖੇਤੀ III. AGRICUL-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ Area under Important

ਨੇ: No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲਾਂ Crops	\$	ਤਹਿਸੀਲ Tehsils		1950–51		
				ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	
1		1(ਏ)		ż	3	
ਕਪਾਹ ਦੇਸੀ Cotton Desi		ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		9,308	9,308	
Cotton Desi		ਮਾਨਸਾ Mansa		5,037	5,037	
		ਵੂਲ Phul	•••	_		
		ਜੰਡ Total	•••	14,34 5	14,34 5	
ਮਿਰਚਾ Chillies		ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		260	260	
Chimes		ਮਾਨਸਾ Mansa	•••	240	240	
	-	ਵੂਲ Phul	•••			
		ਜੋੜ Total		50ó	500	

ਬਾੜੀ TURE ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops--Tehsilwis e

Crops1 ensuws	S C	(ਹੈਕਟੇ (H ed	ਅਰ) ctares)	
	1955-56	1960-61		
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total a re a	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigate d area	
4	5	6	7	
13,759	13,759	26,460	26,418	
13,390	13,358	21,550	21,309	
east regs			well-resp	
27, 149	27,117	48,010	47,727	
250	250	171	171	
144	144	238	238	
ativa	ngina			
394	394	409	409	

3. ਖੇਤੀ III. AGRICUL-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ : No.3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲਾਂ Cana	ਤਹਿਸੀਲ Tehsils		-	1965-6°		
Crops	Tel	12112		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	
1		1(형)		8	9	
ਆਲੂ	 ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	•••	17	17	
Potato	ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••	2	2	
	ਵੂਲ	Phul	•	bean;		
	নীর	Total		19	19	
ਕਪਾਹ ਅਮਰੀਕਨ	 ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda		34,301	34,301	
Cotton American	ਮਾਨਸਾ	Mansa	•••	3,513	3,509	
	ਵ੍ਭਲ	Phul		te-ter	tuddents	
	ਜੌੜ	Total	•••	37,814	37,810	

ਬਾੜੀ TURE ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops—Tehsilwise

	1966-6	7	19676	8
	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated a rea
-	10	11	12	13
	28	27	51	51
	10	10	15	15
	_	- 11	-	Mills and
	38	37	66	66
	26,931	26,908	36,402	36,402
	2,185	2,183	6,234	6,204
	p.e. to a	स्याम्य न	-	*****
-	29,116	29,091	42, 63 6	42,606

3. ਖੇਤੀ III—AGRICUL-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ : No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲਾਂ	ਤਹਿਸੀਲ Tehsils	1965-66
Crops	1 6318118	ਕੁੱਲ ਸੰਜਿਆ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Total Irrigated area area
1	1(형)	8 9
ਕਪਾਹ ਦੇਸੀ	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	39,297 38,579
Cotton Desi	ਮਾਨਸਾ Mansa	22,243 20,764
	ਵ੍ਵਲ Phul	ent-may GET-GET
	ਜੈਂਡ Total	61,540 59,343
ਮਿਰਚਾਂ . Chillies	. ਬੀਠੈਂਡਾ Bhatinda	109 109
Chimes	ਮਾਨਸਾ Mansa	283 283
	ਵੂਲ Phul	and and
	ਜੋੜ Total	392 392

ਬਾਡੀ TURE ਰਕਬਾ ਡਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops—Tehsilwise

		(	
19	1966–67		1967–68
 নু'স্ত ব্ৰহ্ম' Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
10	11	12	13
32,942	32,795	26,650	26,387
22,174	21,391	22,227	20, 725
- 4	ÇAN PRIS	<u> </u>	
55,116	54,09.6	48,877	47,112
	• •		• •
			6 \$
	THE R	!	
P •	• •	• •	• •
 			<del></del>

3. ਖੇਤੀ-III. AGRICUL-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੇ: No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲਾਂ	ਤਹਿਸੀਲ Tehsils		1968-69	
Crops			ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1	1(원)		14	15
ਆਲੂ	. ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		42	42
Potato	ਮਾਨਸਾ Mansa	•••	20	20
	ਵੂਲ Phul	•••	-	
	ਜੋੜ Total		62	62
ਕਪਾਹ ਅਮਰੀਕਨ	. ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		41,455	41,453
Cotton Americ	ਮਾਨਸਾ Mansa		6,723	6,716
	दृष्ठ Phul			
	ਜੌੜ Total		48,178	48,169

ਬਾੜੀ TURE ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops—Tehsilwise

	1970-71		19 ~~69-~~ 70		
ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area		
19	18	17	16		
5	5	12	12		
28	28	10	10		
43	43	33	33		
76	76	55	55		
37,294	37,294	39,172	39,172		
4,744	4,759	4,916	4,926		
2,467	2,601	2,389	2,391		
44, 505	44,654	46,477	4 6,489		

3, ਖੇਤੀ— III. AGRICUL ਖੁੱਖ ਫ਼ਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੇ: No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲਾਂ	ਤਹਿਸੀਲ ਨਾਰ-ਕਾਰ	1968	1968-69	
Crops	Tehsil	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	
1	1(호)	14	15	
ਕਪਾਹ ਦੇਸੀ	ঘঠিত Bhatinda	. 24,670	24,638	
Cotton Desi	ਮਾਨਸਾ Mansa	22,912	21, 543	
	ਵੂਝ Phul			
	ਜੌੜ Total	47, 582	46,181	
ਮਿਰਤਾਂ	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	. 142	142	
Chillies	ਮਾਨਸਾ Mansa	. 130	1 29 -	
	ਵੂਲ Phul .			
	ਜੌੜ Total	272	271	

ਬਾੜੀ TURE ਰਕਬਾ ਤਰਿਸੀਲਵਾਰ Crops Irrigated

	1970-71	1969-70		
ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	
19	18	17	16	
26,350	26,351	25,451	25,460	
18,525	19,687	22,361	23,962	
6,346	6,415	5,413	5,418	
51,221	52,453	53,125	54,840	
108	108	101	101	
164	164	140	143	
19	19	14	14	
291	291	255	2 58	

3. ਖੇਤੀ-III. AGRICUL-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੇ : No. 3.3 (ਚਲਦਾ contd.)

ਫਸਲਾਂ	ਤਹਿਸੀਲ Tabails	ਤਹਿਸੀਲ Tehsils		71-72
Crops	1 ensus		ਕੁੱਲ ਰਕਸ਼ਾ Total area	ਸਿੰ ਜ਼ਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1	1(ਏ)		20	21
ਆਲੂ	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		13	13
Potato	ਮਾਨਸਾ Mansa		12	12
	ਵ੍ਵਲ Phul	•••		~~~
	नेझ Total	•••	25	25
ਕਪਾਹ ਅਮਰੀਕਨ Cotton America	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		46,100	46,007
Cotton America	ਮਾਨਸਾ Mansa		7,991	7,940
	ਵੂਲ Phul		4,349	4,343
	ਜੋੜ Total		58,440	58,290

ਬਾੜੀ TURE ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops-Tehsilwise

		(ਹੈਕਟੇਅਰ (Hecta	ares)
1972-7	3	1973~74	L
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
22	23	24	25
3	3	8	8
5	5	16	16
243	243	192	192
2 51	251	216	216
39,349	39,347	54,546	54,5 45
6,403	6.400	9,591	9, 559
3,899	3,899	7,757	7,733
49,651	49, 646	71,894	71,837

3. ਖੇਤੀ-III. AGRICUL-ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under Important

ਨੰ: No. 3.3 ਚਲਦਾ contd.

ਫਮਲਾਂ	ਤਹਿਸੀਲ Tabaila		1971	1-72
Crops	Tehsils		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1	1(형)		20	21
ਕਪਾਹ ਦੇਸੀ	 ষঠিন্ত Bhatinda		27,600	27,532
Cotton Desi	ਮਾਨਸਾ Mansa	•••	29,666	26,838
	ਫ਼ਲ Phul		9,407	9,178
	ਜੋੜ Total	•••	66,673	63, 548
ਮਿਰਚਾਂ Chillian	 ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		105	105
Chillies	ਮਾਨਸਾ Mansa	•••	323	323
	ਵੂਲ Phul		34	34
	ਜੌੜ Total	•••	4 62	4 62

ਬਾੜੀ TURE ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Crops-Tehsilwise

Crops-Tensilwise	Ctops-1 ensitwise		
1972-73	1973-74		
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irriga ted area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
22	23	24	25
35,701	35,692	21,467	21,409
33,363	32,190	28,732	27,1 57
11,926	10,243	9,009	8,929
80,990	78,125	59,208	57,49 5
105	105	94	94
486	486	224	223
61	61	38	38
652	652	356	355

3. ਖੇਤੀ III Agricul ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under

ร้ : No. 3.3 หม่นร concid.

ਵਸਲਾ	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		1950-51		
Crops	I eusit	ਰਕਬਾ ਰਕ Tota rr		ਕੁੱਲ ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Tota rrigated	ਰਕਬਾ rrigated
1	1(ਏ)		2	3	
ਤੰਬਾਕੂ Tobacco	ঘঠিন্তা Bhatinda				
	ਮਾਨਸਾ Mansa		O ntellings	-	
	Phul				
	ਜੋੜ Total	•••			
ਹੌਰ ਖੁਰਾਕ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ	ਬਠਿੰਡਾ Bhatind a		• •	• •	
Other Food Crops.	ਮਾਨਸਾ Mansa	•••		• •	
Crops.	e s Phul		b •	g g	
	ਜੋੜ Total				

ਬਾੜੀ ture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Important Crops-Tehsilwise

(ਹੈਕਟੋਅਰ) (Hectares) 1955-56 1960-61 ਸਿੰਜਿਆ ਸਿੰਜਿਆ ਕੁੱਲ ਕੂਲ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Total Irrigated Total Irrigated area area area area 5 6 7 4

3. ਖੇਤੀ III Agri ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ Area under

ਨੰ : No. 3.3 ਸਮਾਪਤ concid.

ਫਸਲਾਂ	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		19	50-51
Crops	1 ensu		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1	1(ਏ)		2	3
ਹੌਰ ਬਿਨਾ ਖੁਰਾਕ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	•	28,061	• •
Other non-fo	od ਮਾਨਸਾ	•••	26,408	
crops	Mansa ਫੂਲ Phul	•••		
	सेझ Total		54,469	
ਕੱਲ ਫਸਲਾਂ Total crops	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	•••	2,07,487	
1000-01060	ਮਾਨਸਾ	•••	2,08,706	epith mad
	Mansa ਵੂਲ Phul	rr		
	ਜੌੜ Total		4,16,193	

ਬਾੜੀ culture ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Important Crops-Tehsilwise

1955-56		1960-	61
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
4	5	6	7
48,789		_	THE STATE OF THE S
45,939	W. 1		
- 1		***	
94,728			
3,02,984	• •		4 9
2,52,891			• •
em 40 ⁴	uthrap		withough
5, 5 5,87 5		5, 64, 192	2,38,141

3. ਖੇਤੀ III Agri ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under

ਨੰ : No. 3.3 ਸਮਾਪਤ concld

ਵਸਲਾਂ : C ====	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	1965-66		
Crops	I custi		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1	1(ਏ)		8	9
ਤੰਬਾਕੂ Tobacco	্ৰাঠিভ' Bhatinda	•••		at-offens
	ਮਾਨਸਾ Mansa			
	ਫੂਲ Phul			
	ਜੋੜ Total			- Additional
ਹੌਰ ਖੁਰਾਕ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda			d q
Other Food Crops	ਮਾਨਸਾ Mansa	•••		• •
	ਫਲ Phul			
	ਜੋੜ Total	•••	• •	

(ਹੈਕਟੇਅਰ)

ਬਾੜੀ culture

ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ

Important Crops-Tehsilwise

(Hectares) 1966-67 1967-68 ਸਿੰ ਜਿਆ ਸਿੰ ਜਿਆ ਕੱਲ ਕੱਲ ਰਕਬਾ ਰੇਕਬਾ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Irrigated Irrigated Total Total area area area area 13 10 11 12

3, ਖੇਤੀ III Agri ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ Area under

ਨੰ : No. 3.3 ਸਮਾਪਤ concld.

ਫਸਲਾਂ C	ਤਹਿਸੀਲ ਲਾਗਵਾਂ		1965	-66
Crops	Tehsil		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1	1(ਏ)		8	9
ਹੋਰ ਬਿਨਾ ਖੁਰਾਕ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		52,746	42,717
Other non-food Crops	ਮਾਨਸਾ Mansa ਫੂਲ Phul		33,048	28,5 09
		•••		
- 40	ਜੋੜ Total	•••	85,794	71,226
ਕੁੱਲ ਫਸਲਾਂ Total crops	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		3,42,000	2,16,560
	ਮਾਨਸਾ Mansa	٠.٠	2,25,000	1,30,760
	e ਲ Phul			
	ਜੋੜ Total	•••	5, 67,000	3,47,320

ਬਾੜੀ **c**ultu**r**e

ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ

Important Crops-Tehsilwise

5,98,724	3,92, 570	6, 52,906	4,17,579
diller giver		Bergue	
2,47,777	1,51,078	2,61,553	1,67,879
3,50,947	2,41,492	3,91,353	2,49,700
1,27,600	92,262	1, 58,336	80,739
_			gap sink
51,381	34,074	57,213	35,940
76,219	58,188	1,01,123	44,799
10	11	12	13
Total area	Irrigated area	Total area	Irrigated area
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ	ਸੰਜਿਆ ਰਕਬਾ	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ
1966-67	المساورة والمراجعة المساورة والمراجعة والمراجعة والمراجعة والمراجعة والمراجعة والمراجعة والمراجعة والمراجعة والمراجعة	1967-	38

3. ਖੇਤੀ III Agri ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under

ਨੰ. No. 3.3 ਸਮਾਪਤ concld.

ਫਸਲਾ <u>ਂ</u>	ਤਹਿਸੀਲ Tobeil		1968-69		
Crops	Tehsil		ਕੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigat ed area	
1	1(ਏ)		14	15	
ਤੰਬਾਕ Tobacco	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda				
	ਮਾਨਸਾ Mansa		pumum		
	ਦੁਲ Phul	•••			
	ਜੇੜ Total				
ਹੌਰ ਖੁਰਾਕ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	•••	1,218	1,218	
Other Food Crops			717	686	
	Mansa ਫੂਲ Phul	W	0 0		
	ਜੋੜ Total	•••	1,935	1,904	

ਬਾੜੀ culture ਰਕੜਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Important [Crops-Tehsilwise

19	1969-70		1970-71		
ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigrted area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area		
16	17	18	19		
- 1,000 may high water paid of the case of the same of					
		_			
- 3	~ =				
	-14 449	and devel			
		• •	9 4		
• •	• •		• •		
• •	Hotels .	1.	* •		
		• •			

3. ਖੇਤੀ III. Agri ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under

ਨੈ: No. 3.3 ਚਲਦ--contd.

ਫਸਲਾਂ			1968-69		
Crops			ਕੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	
1	1(ਏ)		14	15	
ਹੌਰ ਬਿਨਾ ਖੁਰਾਕ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	• • •	56,231	41,460	
Other non Food Crops	ਮਾਨਸਾ Mansa ਵੁਲ Phul		30,174	19,165	
1					
and the state of t	ਜੰਡ Total		86405	60,625	
ਕੁੱਲ ਫਸਲਾਂ Total Crops	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		3,61,525	2,78,675	
	ਮਾਨਸਾ Mansa		2,44,375	1,66,0 69	
	ਵੂਲ Phul	•••			
	ਜੋੜ Total		6,05,900	4,44,744	

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Important Crops—Tensilwise

	196	9-70	1970-71		
ਰ 1	ੱਲ ਕਬਾ Total trea	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irriga ted area	
	16	17	18	19	
	55,967	44,161	81,101	65,843	
	39,836	34,100	39,140	26,760	
	14,958	11,064	15,984	14,124	
many manter than the	1,10,761	89,325	1,36,225	5 1,06,727	
game with state the	3,16,516	2,30,981	3,36,040	2,56,9 91	
	2,64,587	1,91,357	2,60,634	1,85,061	
	1,01,360	78,952	1,02,821	82,2 23	
	6,82,463	5,01,290	o,99,495	5 5,24,275	

3. ਖੇਤੀ III. Agri ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under

ਲੈ : No. 3.3—ਰਤਦ '--contd.

ਫਸਲਾਂ	ਤਹਿਸੀਲ		19	71-72
Crops	Tehsil		ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigate d area
1	1(ਏ)	N-air-sull-air sort Cor	20	21
ਤੰਬਾਕੂ Tobocco	ਬਠਿੰਡਾ Bhatin d a			
100000	ਮਾਨਸਾ Man sa			ened ened
	ਵੂਲ Phul			
- 10	ਜੋੜ Total			
ਹੋਰ ਖੁਰਾਕ ਵਾਲਅੀਆਂ ਫਸਲਾਂ	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		1,44	5 1,445
Other Food Crops	ਮਾਨਸਾ Mans a		55	4 527
	ਵੂਲ Phul		35	353 353
	ਜੌੜ Total	•••	2,35	2,325

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ

Important Crops--Tehsilwise

	25	1972-73	19	973-74
	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area	ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigat ed area
	22	23	24	25
	مستقبل الثانية والثان والتي مستونية بيستون والثان والتي والتي والتي والتي والتي والتي والتي والتي والتي والتي والتناف			
	Militir water	_		- Anggli Priss
		_		ma Pi
		and the same of	And the second s	and the same
7-1	1,744	1,741	1,467	1,467
	725	725	733	733
	186	186	335	335
	2,655	2,652	2,535	2,535

3, ਖੇਤੀ III. Agri ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਅਧੀਨ Area under

ਨੰ: No. 3.3--ਸਮਾਪਤ concld.

ਫਸਲਾਂ	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	la.i	1971	1-72
Crops	Гейги		ਕੱਲ ਰਕਬਾ Total area	ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ Irrigated area
1	1(ਏ)		20	21
ਹੋਰ ਬਿਨਾ ਖੁਰਾਕ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		46,636	33,241
Other non Food Crops	ਮਾਨਸਾ Mansa	<u></u>	36,694	26,387
IS.	ਵ੍ਹ Phul		16,669	11,598
	ਜੋੜ Total		99,999	71,296
ਕੁਲ ਫਸ ਲ ਾਂ Total Crops	ষঠিক Bhatinda	,	2,92,385	2,29,673
22	ਮਾਨਸਾ Mansa	i di	2,46,084	1,93, 268
	ਵੂਲ Phul		1,03,095	84,540
	ਜੇੜ Total		6,41,564	5,07,481

ਨੌਟ:—ਸਾਲ 1968-69 ਤਕ ਦੇ ਫੂਲ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤਹਿਸੀਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਸਾਮਲ ਹਨ।

Note—The Figures of Tehsil Phul up to the year 1968-69 have been included in Tehsil Bhatinda

(ਹੈਕਟੇਅਰ)

ਬਾੜੀ culture ਰਕਬਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ

Important Crops--Tehsilwise

(Hectares) 1972-73 1973-74 ਸਿੰਜਿਆ ਕੱਲ ਸਿੰ ਜਿਆ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ. ਰਗਬਾ ਰਕਬਾ ਰਕਬਾ Total Irrigated Total Irriga ted area area area area 22 23 24 25 52,589 35,823 45,437 28,967 44,335 27,338 35,598 23,628 17,202 11,756 11,305 18,347 1,06,974 67,610 1,06,534 71,207 2,39,033 3,12,125 2,31,367 3,18,752 2,81,712 2,12,156 2,66,659 2,00,894 1,13,174 89,243 1,07,370 87,208 5,27,135 5,32,766 6,92,781 1,07,011

> ਸਾਧਨ :--ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਠਿੰਡਾ Source-Deputy Commissioner Bhatinda.

3. ਖੌਤੀ III. Agri ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਮਖ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ Average yield per Hectare

ਨੰ: No 3.4

ढमਲ Сгор	1950-51
1	2
ਚਾਵਲ Rice	
ਜਵਾਰ Jowar	229
ਬਾਜਰਾ Bajra	303
ਮੁੱਕੀ Maize	
ৰস্তৰ Wheat	744
ਜੌ' Barley	586
ਫੋਲੇ Gram	503
ਮੂੰਗਫਲੀ Ground Nut	••
ਗੰਨਾ Sugar cane	2,718
শালু Potatoes	3,469
ਕਪਾਹ ਅਮਰੀਕਨ Cotton American	261
ਕਪਾਹ ਦੇਸੀ Cotton Desi	203

ਬਾੜੀ culture ਹੈਕਟੇਅਰ ਝਾੜ (ਕਿਲੱ ਗਰਾਮ) of Important crops in district Bhatinda (Kilograms)

1955-56	1960-61	1965-66 1966-67	
3	4	5	6
agent states	1,505	Andre repose	1,000
229	241		
456	333	566	723
628	764	1,444	1,333
982	1,361	1,259	1,443
456	656	1,000	714
624	656	559	574
	914	829	946
5,945	3,596	2,885	3,333
• •	13,833	13,500	9,851
119	245	316	332
82	187	312	313

3. ਖੇਤੀ III. Agri ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਮੁਖ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ Average yield **p**er hectare

ਨੇ: No 3.4 –ਚਲਦਾ contd

ਫਸਲ Crop	196768	1968-69
1	7	8
ਚਾਵਲ Rice	1,000	1,000
ਜਵਾਰ Jowar	729	850
ਬਾਜਰਾ Bajra	1,126	1,305
ਮੁੱਕੀ Maize	1,235	1,333
ਕਣਕ Wheat	1,939	2,272
ਜੌ' Barley	885	885
ਛੇਲੇ Gram	981	424
ਮੂੰਗ ਫਲੀ Ground Nut	1,086	1,042
ਗੰਨਾ Sugar cane	3,875	3,294
ਆਲੂ Potatoes	10,049	10,000
ਕਪਾਹ ਅਮਰੀਕਨ Cotton American	365	399
ਕਪਾਹ ਦੇਸ਼ੀ Cotton Desi	325	363

ਬਾੜੀ
culture
ਹੈਕਟੇਅਰ ਝਾੜ (ਕਿਲੌ ਗਰਾਮ)
of Important crops in district Bhatinda (Kilograms)

1969 -70	1970-71	1971-72	1972 -73	1973-74
9	10	11	12	13
1,000	1,380	2,000	1,750	2,466
1,000	726	894	478	862
1,048	1,233	1,079	895	714
1,374	1,263	1,942	1,647	1,261
2,278	2,121	2,513	1,817	1 940
1,000	830	1,330	995	925
1,125	746	606	705	1,158
1,000	880	1,000	1,670	969
4,400	3,555	3,875	4,600	4,200
8,000	9,500	9,000	12,000	13,000
402	416	416	416	433
339	378	373	360	345

ਸਾਧਨ: ਰਾਜ ਅੰਕੜਾ ਸਾਰ । Source, State Statistical Abstract.

3. ਖੇਤੀ III Agri-ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ ਦੀ Production of

ਨੇ: No 3.5

	ਵਸਲ Crops	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	1950–51	1955-56	1960-61	1965-66	1966-67
-		1	2	3	4	5	6
ਚਾਰ	ਵਲ Ric	e					
	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda			23	Styrio-Hau	55
	ਮਾਨਸਾ	Mansa		Alligo repair	168	dilitri ngulis	1 39
	ਫ ੂ ਲ	Phul	- Partie			Million washing	
		ਜੋੜ Total			191		194
ਜਵ	ਾਰ Jow	ar		Tables Steven Characteristis States Characteristis		- March commits and the March Spring College Primer I	
	ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	150	84	25		
	ਮਾਨਸਾ	Mansa	210	92	34	***	
	ਵੂਲ	Phul	~~-~~		-		
-	Opportunition and a make which	ਜੌੜ Total	360	176	59	ه شده میداد است. باید از این سیان و این از این سیان و این از این از این این از این این از این این این این این این این این این این این این این این این	

ਬਾੜੀ culture ਉਪਜ crops in the District

ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ Metric tons

223	185	430	201	266	55	94
		57	101	9		9
160	73	187	68	94	49	51
63	112	186	32	163	6	34
216	310	392	1,029	2,764	1,558	2,103
	7	41	67	162	1 78	313
142	270	350	955	2,594	1,380	1,778
74	40	1	7	8		12
7	8	9	10	11	12	13
1967~ 68	1968~ 69	19 ~~6~~ 9 70	1970- 71	1971- 72	1972- 73	1973- 74

3. ਖੇਤੀ III. Agri ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਫਸਲਾਂ ਦੀ Production of

ਰੰ: No 3.5—ਚਲਦਾ Contd.

ਫਸਲ Crops	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	1950-51 1	955-56	1960- 61	1965- 66	1966- 67
	1	2	3	4	5	6
ਬਾਜਰਾ Вај	ra					
	ਬਠਿੰਡਾ Bhati	nda 6,60°	7 4,937	5,296	10,314	19,704
н	ਸ਼ਾਨਸਾ Mansa	13,359	14,029	12,236	22,859	31,265
ਫੂ	ਲ Phul					
V 3 h F 1	ਜੰਡ Total	19,966	18,966	17, 532	33,177	50,969
ਮੁੱਕੀ Maize						
	ਬਠਿੰਡਾ Bhat	inda	920	3,734	6,154	11,217
	भारतमा Мал	nsa	691	2,017	3,135	4,260
	ਫੂਲ Phul			<del></del>		
	ਜੋੜ Total		1,611	5,751	9,289	15,477

ਬਾੜੀ culture ਉਪਜ Crops in the District

(ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ) (Metric tons)

1967- 68	1968- 69	1969 - 70	1970- 71	1971- ਣ72	1972 ~~-~~ 73	1973- 74
7	8	9	10	11	12	13
36,341	38,956	28,375	29,142	17,509	6	12,27 3
50,021	58,824	47,279	61,598	32,310	49	25,231
		10,015	11,278	6,353		3,828
86,362	97,780	85,669	1,07,018	56,172	55	41,332
10,622.	14,671	4,875	3,435	4,288	4,085	2,747
4,377	5,845	5,895	6,111	12,716	14, 324	10,080
		11,621	9,514	14,087	14,274	7,952
14,939	70, 516	22,391	19,060	31,091	32, 683	20,779

3. ਖੇਤੀ III. Agri ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ ਦੀ Prodcution of

ਨ: No 3.5--ਚਲਦਾ Contd

		ਜੇੜ Total	12,056	9.555	6,945	4,974	3,889
	ਫ੍ਰ	ਲ Phul		~			
	ਮਾ	ਨਸਾ Mansa	3,407	1,928	1,620	1,844	1,946
	ঘটি	ਤੰਡਾ Bhat inda	. 8,649	7,427	5,223	3,131	1,943
ਜੌਂ]	Barley						
		ਜੋੜ Total	4 5,717	88, 637	1,37,722	1,44,516	1,84,38
		ਫੂਲ Phul					
		ਮਾਨਸਾ Mansa	18,724	34,868	59,427	56,154	75,434
	ষ	ਠਿੰਡਾ Bhatind	a 26,993	53,761	78,295	88,362	1,08,953
ਕਣਕ	Whea	t					
		1	2	3	4	5	6
(	ਫਸਲ C ro ps	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	1950—— 51	1955- 56	1960- 61	1965~ 66	1966 <del></del> 67

ਬਾੜੀ culture ਉਪਜ crops in the District

(ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ) (Metric tons)

10,296	7,375	6,961	3,410	4,356	4,8 59	12,724
		394	262	1,257	578	2,453
4,182	4,218	2,308	1,558	1,653	2,442	6,091
6,114	3,157	4,259	1,590	1,446	1,839	4,180
2,98,943	4,18,518	4,59,167	4,4 6,34 5	5,12,079	3,93,257	3,71,128
		1,01,448	94,766	1,08,539	82,123	77,235
1,09,253	1,69,693	1,73,153	1,67,417	1,97,298	1,59,106	1,41,983
1,89,690	2,48,825	1,84,566	1,84,262	2,06,242	1,52,028	1,51,910
7	8	8	10	11	12	13
68	69	70	71	72	73	74
1967-	1968-	1969-	1970-	1971-	1972-	1973-

3. ਖੇਤੀ III. Agri ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ Production of

ਨੰ: No 3.5--ਚਲਦਾ Contd

ਫਸਲ Crops	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	1950- 51	1955- 56	1960- 61	1965- 66	1966 - 67
	1	2	3	4	5	6
ਛੱਲੇ Gram						
ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	a 40,016	75,507	71,863	58,042	54,857
ਮਾਨਸਾ	Mansa	44,709	62,829	45,128	33,444	37,76 7
ਫੂਲ]	Phul			A -	, danda di diri	
~~1~~	ोंड Total	84,725	1,38,336	1,16,991	91,486	92,624
ਮੂੰਗਫਲੀ Grou	ındnut					-
ਬਠਿੰਡ	Bhatind	la		22	47	223
ਮਾਨਸ	Mansa			41	214	420
ਵੂ ਲ ੁੰ	Phul				w.m.	
7	ਜੋੜ Total			63	261	643

ਬਾੜੀ culture ਦੀ ਉਪਜ crops in the district

(ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ) (Metric tons)

	94-18.	247	126	219	220	250
1,733	1,676	1,273	6 68	729	1,483	915
1,471	1,331	117	56	90	137	35
1,36,487	43,419	1,47,248	91,107	60,182	72, 539	1,28,80
warren were	~-	13,643	9,409	6,630	7,673	13,54
61,458	16,675	58,344	34,640	21,348	24,548	45,35
75,029	26,744	75,261	47,058	32,204	40,318	69,89
7	8	9	10	11	12	13
967- 68	1968~ 69	1969– 70	1970– 71	1971- 72	1972- 73	1973- 74

3. ਖੇਂਤੀ III Agri ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ Production of

ਨੰ: No. 3.5—ਚਲਦਾ Contd.

ਗੰਨਾ Sugar-		Bhatind			2,219	7,876	12,325
cane		Mansa Phul	2,419 		4,977	9,870	11,359
	ਜੋੜ	Total	3,879	6,195	7,196	17,746	23, 684
ਆਲੂ Potatoe		ਡਾ Bhatino	la 56		69	230	276
ਆਲੂ Potatoe	s	ਡਾ Bhatino ਸਾ Mansa	ia 56		69 152	230 27	276 98
	s ਮਾਨ						

ਬਾੜੀ culture ਦੀ ਉਪਜ crops in the district

(ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ/ਗੰਢਾਂ) (Metric tons/bales)

		264	408		2,916	2,496
151	200	80	266	108	60	208
512	420	96	48	117	36	10-
17,073	48,840	3 6,810	24, 52 6	20,983	24,3 57	18,89
		5,346	3,448	2,596	3,519	3,03
7,165	13,021	17,182	11,796	10,897	13,161	11,13
9,908	35,819	14,282	9,282	7,490	7,677	4,72
7	8	9	10	11	12	13
1967– 68	1968- 69	1969- 70	1970 - 71	1971- 72	172– 73	19 73 7 4
1967- 68	1968- 69	1969- -70	1970 ~~-~~ 71	1971- 72	172- 73	

3. ਖੇਤੀ III. Agri ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ Production of

ਨੰ: No. 3.5—ਚਲਦਾ Contd.

ਫਸਲ Crops	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	1950- 51	1955- 56	1960– 61	1965- 66	1966 - 67
گه افقه دانده دانده چوپ براژی براژی ویژی ویژی ویژی ا	1	2	3	4	5	6
ਕਪਾਹ ਅਮਰੀਕਨ Cotton	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	9,284	16,613	45,914	60,217	49,673
	ਮਾਨਸਾ Mansa	a 5,895	7,894	3,742	6,167	4,030
	ਵੂਲ Phul					
	– ਜੰਡ Total	15,179	24,507	49,656	66,384	53,70
	– ਬਠਿਡਾ Bhatinda	10,497	6,268	27,489	68,115	57,28
ਕਪਾਹ ਦੇਸੀ	ਮਾਨਸਾ Mansa	5,681	6,097	22,388	38,555	38,55
Cotton des	i ਫੂਲ Phul	17-1	-117			

ਜੰਡ Total 16,178 12,365 49,877 1,06,670 95,840

ਨੌਂਟ:—ਕਪਾਹ ਦੀ ਉਪਜ 180 ਕਿਲੰਗਰਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂਵਿਚ ਹੈ। Note:— Production of Cotton is in terms of bales of 180 Kg. each

ਬਾੜੀ culture ਦੀ ਉਪਜ crops in the district

(ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ/ਗੰ ਢਾਂ) (Metric ten/bales)

1967-	1968-	1969-	1970-	1971-	1972-	1973-
68	69	70	71	72	73	74
7	8	9	10	11	12	13
73,815	91,892	87,484	86,191	1,06,542	90,940	23,618
12,641	14,903	11,001	10,999	18,468	14,798	4,153
dangtin kushin			6,011	10,051	9,011	3,359
86,456	1,06,795	98,485	1,03,201	1,35,061	1,14,749	31,130
48,119	49,751	47,950	55,337	57,193	71,402	7,406
40,132	46,206	45,128	41,343	61,475	66,726	9,913
		10,204	13,472	19, 493	23,852	3,108
88,251	9 5.9 57	1,03,282	1 10 152	1,38,161	1, 61,980	20,42

ਸਾਧਨ: ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਕੜਾ ਅਫਸਰ, ਬਣਿੰਡਾ। Source: -District Statistical Officer, Bhatinda

3—ਖੇਤੀ III—Agrⁱ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਸਾਲ 1973-74 ਵਿਚ Area under Fruits and

ਨੈ: No. 3.6—ਚਲਦਾ Contd.

				ਫਸਲ Crop		
ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਸੰਬ Annles	ਅੰਗ੍ਰਰ Granes		ਨਿੰਬੂ ਜਾਤੀ ਦੇ ਫਲ Citrus		
Letten	Appres	Grapes	nas	Fruits	goes	es and Pears
1	2	3	4	5	6	7
ਬਠਿੰਡਾ Bhatind	a	-			-	
ਮਾਨਸਾ Mansa		~	-			turnellelle.
ਵ੍ਰਲ Phul					man de la companya de	-
ਜੋੜ Tota	1			mar from		

ਬਾੜੀ
culture
ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ (ਹੈਕਟੇਅਰ)
Vegetables in the District to 1973-74 (Hectares)

ਨੈ: No. 3.6 (ਸਮਾਪਤ Concld.)

ਫਲ other	Dry Fruits	Topi-	ਸ਼ਕਰ ਕੰਦੀ - Sweet Potato- es	Onion	ਹੋਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ Other Vege- tables	ਕੁਲ ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ Total Fruits and Vegetables
8	9	10	11	12	13	14
8 21			20	41	517	1,399
134			452	30	65	681
16	mer sala	-710	28	30	241	315
971			500	101	823	2,39 5

ਸਾਧਨ : ਡਿਪਟੀ ਕਟਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ।
Source : Deputy Commissioner, Bhatinda

3--ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ III--Agriculture ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਰਕਬੇ ਦੇ ਭੌਂ ਮਾਮਲਾ ਨਿਰਧਾਰਣ

Incidence of Land Revenue Assessment on Area in District ਰੁਪਏ Rupees) ຣໍ: No. 3.7

ਸਾਲ Year	ਭੁੱ' ਤੁੱ' ਕੁਲ ਮਾਮਲਾ (ਉਪਕਰਾਂ ਨੂੰ ਛਡ ਕੇ) Total Revenue from land (excluding		ਰਕਬੇ ਭੌ' Inciden tare of nue full	ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਰਿਤ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿ ਹੈਕਟੇਅਰ ਮਾਮਲਾ ce per Hec- Land Reve- ly assessed rea
	cesses)	Revenue - assessed on fully assessed Area (excluding Cesses)	ਕੁਲ ਬਕਬੇ ਲਈ For Total Area	ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਰਕਬੇ ਲਈ For Culti- vated Area
1	2	3	4	5
19 55–56	16,10,226	16,10,226	1.02	1.10
1960-61	10,85,081	10,85,081	0.65	0.73
1965-66	16,72,157	16,55,593	3.15	3.95
1966-67	16,42,459	16,69,358	2.49	2.70
1967-68	16,02,662	16,69,358	2.49	2.60
1968-69	15,94,481	16,69,085	2.49	2.72
1969-70	15,99,635	16,76,719	2.46	2.62
1970-71	16,03,232	16,93,870	2.48	2,63
19 71-72	15,92,929	15,38,756	2.25	2.39
1972-73	••	••	••	••
1973-74	••	••	••	••

ਸਾਧਨ : ਡਿਪਟੀ ਕਸ਼ਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ । Source : Deputy Commissioner, Bhatinda.

3. ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ III. AGRICULTURE

3—ਖੇਤੀ III— Agri ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਖਾਦਾਂ ਦੀ Distribution of Fertilizers

ਨੰ: No. 3.8

ਖਾਦ ਦੀ ਕਿਸਮ Item	196 0 –61 *	1965–66 *	196 ~~6-6~~ 7 **	1967-68 *
	2	3	4	5
ਨਾਈਟਰੋਜਿਨਸ (20%) Nitrogenous	2,800	18,400	8,054	38, 364
ਵਾਸਫੇਟਿਕ (16%) Phosphatic	10	700	887	2,999
ਪੈਟਾਸ਼ਿਕ (60%) Potashic			35	217
ਜੋੜ Total	2,810	19,160	18,976	41,580

^{*}ਨੌਟ: ਇੰਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਫਰੀਦਕੈਟ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
*Note Figures for the year from 1960-61 to 1970-71

are inclusive of the Faridkot Tehsil.

ਬਾੜੀ culture ਵੰਡ in District Bhatinda

(ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ) (Metric Tons)

1968~69 *	1969-70 *	1970-71 *	1971-72	1972-73	1973-74
6	7	8	9	10	11
5 7,200	57,024	74,394	57,219	68,744	71,489
3,800	3,831	11,430	16,244	21,643	22,009
400	363	524	715	752	1,298
61,400	61,218	86,348	74,178	91,139	94,796

ਸਾਧਨ: ਮੁੱਖ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ। । Source Chief Agriculture Officer, Bhatinda.

ਸੈਕਸ਼ਨ 4

ਸਿੰਚਾਈ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀਆਂ 5 ਸਾਰਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਧਨਾ ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਚਾਈ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ, ਕੁਲ ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਟਿਯੂਬਵੈਲਾਂ ਅਤੇ ਖੂਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਠਿਡਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚੇ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਸਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੌਕਿ 30 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੰਚਾਈ ਅਧਿਕਤਰ ਨਹਿਰਾਂ, ਟਿਯੂਬਵੈਲਾਂ ਅਤੇ ਖੂਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਕੜੇ ਸਾਲ 1950–51, 1955–56, 1960–61, 1965–66 ਤੋਂ 1973–74 ਤੱਕ ਦੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 4.1 ਅਤੇ 4.2:—ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਅੰਕੜੇ ਸਾਰਣੀ 4.2 ਵਿੱਚ ਵਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਸਾਰਣੀ 4,3:–ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਕੁਲ ਸਿੰਜਿਆ ਰਕਬਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 4.4:–ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਕੁਲ ਸਿੰਜੇ ਰਕਬੇ ਦੀ ਕੁਲ ਬੀਜੇ ਰਕਬੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਅਤੇ ਸਾਲ ਵਾਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 4.5:—ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ 30 ਜੂਨ, 1974 ਨੂੰ ਟਿਯੂਬਵੈਲਾਂ ਅਤੇ ਖੂਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

171

SECTION IV

Trrigation

This section comprises of 5 tables showing source-wise area under irrigation, gross irrigated area and number of tubewells and wells.

These data have been taken from the season and crop report which is prepared by the Deputy Commissioner, Bhatinda. The data relate to Agricultural year which ends on 30th June, every year.

In Bhatinda district the irriagtion is mainly by canals, wells and tubewells. Data are given for the years, 1950-51, 1955-56, 1960-1961 and 1965-66 to 1973-74.

Tables 4.1 and 4.2 show source-wise irrigated area of Bhatinda district. Similar figures for each tehsil have been given in table 4.2.

Table 4.3 gives the tehsil-wise gross irrigated area in Bhatinda district.

Table 4.4 Percentage of gross irrigated area to total cropped area for each tehsil and years has been given in the table.

Table 4.5 shows tehisl wise number of tubewells and wells as on 30th June, 1974 in Bhatinda district.

B
F
压
1
4

ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੰਜਾਈ ਅਧੀਨ ਨਿਗੌਲ ਰਕਬਾ	(Hectares)	Net Area under Irrigation in District Bhatinda
	(ਹੈਕਟੇਅਰ)	

A: No. 4.1

ਬੀਜੇ ਨਿਰੌਲ ਰਕਬੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸਤਤਾ Percentage to net area sown	7	41,3	48,1
में Fotal	9	1,60,333	2,33,900
ਹੌਰ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ Other Sources	22	1 1	30 T
	4	1,178	3,100
ਤਲਾਬਾਂ ਨਾਲ ਖੂਹਾਂ ਨਾਲ Tanks Wells*	3	Programme of the control of the cont	} {
ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਹਿਰਾਂ ਨਾਲ Government and Private Canals	2	1,59,155	2,30,800
		: :	: :
ятв Year	1	1950-51 1955-56	1960-61 1965-66

Bhatinda	ਸਾਧਨ:–ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਠਿੰਡਾ Source; Deputy Commissioner Bhatinda	ਮਿਸ਼ਨਰ ਬਠਿੰਡਾ puty Com	ਸਾਧਨ:–ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ Source; Deputy	ells.	ਮੁਲ ਹਨ। d.other w	न पुरा प्रा	*ਖੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਊਬਵੈਲ ਤੇਹੌਰ ਖੂਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ s include Tubewells and othe	*ਖੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਊਬਵੈਲ ਤੋਹੌਰ ਖੂਹ ਸ਼ਾਮਲ.ਹਨ । Wells include Tubewells and other wells.
67.6	3,45,600	ł	86,200	1	2,59,400	:	1	1973-74
65.7	3,34,000	}	71,100	-	2,62,900	;		1972-73
79.3	4,06,000	}	71,100		3,34,900	:		1971-72
70.7	3,61,727	ļ	1,01,218	I	2,60,509	:		1970-71
71.5	3,62,279	1	1,01,600	1	2,60,679	;		1969-70
66.4	3,30,141	1	75,341	1	2,54,800	:		1968-69
57.8	2,94,100	1	39,300		2,54,800	:		1967-68
59.3	2,97,200	· ·	26,300		2,70,900	:		1966-67

(ਹੈਕਟੇਅਰ) 4-ਸਿਜਾਈ IV—Irrigation ਤਹਿਸੀਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੰਜਾਈ ਅਧੀਨ ਨਿਰੌਲ ਰਕਬਾ

NET AREA UNDER IRRIGATION IN TEHSIL BHATINDA (Hectares)

iqes sræ sæ sæ trage Area								
ਬੀਜੇ ਨਿਰੋਲ ਰਕਬੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ Percentage to net Area	7	43.8	46.1	52.6	65.1	55.6	55.8	69,3
ਜੌੜ Total	9	87,456	1,20,387	1,49,800	1,94,600	1,68,900	1,71,600	2,05,761
ਹੁਰ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ Other sources	rò	1	1	T-arms	[	-	1	ŧ
ਖੂਹਾਂ ਨਾਲ* Wells	4	Į	1,345	1,700	10,300	14,200	27,200	61,361
ਤਲਾਬਾਂ ਨਾਲ Tanks	ಣ	ł	}	l	I		1	1
ਮੁਲੀਵੋਟ ਨਹਿਰਾਂ ਨਾਲ Government T and Private Canals	а	87,456	1,19,042	1,48,100	1,84,300	1,54,700	1,44,400	1,44,400
संस्थामेव व		:	:	:	* * * * * * * * * * * * * * * * * * * *	:	*	:
ятв Year	1	1950-51	1955-56	1960-61	1965-66	1966-67	89-2961	69-8961

1,63,800	darate at	33,600	1	1,30,200	i	73-74
1,61,200	-	31,000	-	1,30,200	;	72-73
1,83,800	1980	31,000	***************************************	1,52,800	:	1971-72
1,99,954	ţ	69,189	-	1,30,765	:	70-71
	F-107-0	096'69	ļ	1,30,763	:	69-70

4-मिन्नाची IV—Irrigation उग्जोछ भग्नम हिंच मिन्नाची अपीत तिग्रेंछ ठवघा

NET AREA UNDER IRRIGATION IN TEHSIL MANSA (Hectares) ਨੇ: 4.2 ਚਲਦਾ contd

ਬੀਜੇ ਨਿਰੱ ਫ਼ ਰਕਬੇ ਨਾਲ	Percentage to net area sown	7							0 62.2	
ीं चि	Other Total cources	9	72,877	77,101	84,100	1,14,200	1,28,300	1,22,500	1,24,380	1,11,918
ਹੌਰ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ	Other	5	1	{	1	1	i	1	1	1
मृतां जास्र*	Wells	4	1,178	1,419	1,400	3,800	12,100	12,100	13,980	16,840
ਤਲਾਬਾਂ ਨਾਲ	Tanks	3	1	1		1		1	1	ı
ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ	Government and Private Canals	2	71,699	75,682	82,700	1,10,400	1,16,200	1,10,400	1,10,400	95,078
सस्य			:	:	•	:	:	:	:	:
нъ Year		1	1950–51	1955-56	1960-61	1965-66	1966-67	1967-68	1968-69	1969-70

atinda.	nissione r, B k	व, बठिडा ty Com	ਸਾਧਨ:–ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿਤਾ Source.—Deputy Commissioner, Bhatinda.		ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। s and others	ਤੇ ਹੌਰ ਖੂਹ oe-well	*ਖੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਊਬਵੇਲ ਤੇਹੌਰ ਖ਼ੂਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। Wells include Tube-wells and others.
62,9	1,27,200	1	31,100	1	96,100	:	1973-74
63.7	1,22,000	}	22,400	1	009'66	:	1972-73
80.3	1,54,600	I	22,400	1	1,32,200	:	1971–72
58.3	1,12,135	1	17,056		95,079	:	1970-71

<u>بين</u>
₩.
뚜
4

	(ਹੈਕਟੇਅਰ)	(Hectares)
IV Irrigation	ਤਹਿਸੀਲ ਫੁਣ ਵਿੱਚ ਸਿੰਜਾਈ ਅਧੀਨ ਨਿਨੇਲ ਰਕਬਾ	Net Area under Irrigation in Tehsil Phul

ਨੰ: 4.2 ਸਮਾਪਤ concld No.

ਬੀਜੇ ਨਿਰੱਲ ਸ਼ਕਵੇ ਨਾਲ ਤਿਸ਼ਤਤਾ centa ge net a rea		ಣ	~~-~~	6
ਬੀਜੇ ਨਿਰੌਲ ਰਕਵੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ Percentage to net area	sown	67.3	66.1	6.68
ਜੌੜ Total	9	49,638	49,638	67600
ਹੌਰ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ Other sources	ı,		ì	į
ਖੂਰਾਂ ਨਾਲ Wells*	4	14,800	14,973	17.700
ਤਲਾਬਾਂ ਼ ਨਾਲ V Tanks	т	1	Ţ	1
ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਹਿਰਾਂ ਨਾਲ Government and Private	Canals 2	34,838	34,665	49,900
		:	:	
ятв Year		1969-70	197071	1971–72

1972-73	÷	33,100	1	17,700	1	20,800	68.0
1973-74	T.	33,100	ļ	21,500	e e e e e e e e e e e e e e e e e e e	54,600	73.0
t en english en plate en en plate en							
*ਖੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਊਬਵੈਲ ਅਤੇ ਹੌਰ ਖੂਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।	ਮਤੇ ਹੌਰ ਖੂਹ	ममङ वर ।		ਸਾਧਨ:ਤਿ	ਸਾਧਨ:ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ , ਬਠਿੰਡਾ	ਬਨਿੰਡਾ	
Wells include tube-wells and other wells Source; Deputy Commissioner Bhatinda	be-wells a	nd other	wells	Source; D	eputy Con	missioner	Bhatinda
ਨੈਟੋ:-ਸਾਲ 1968-69 ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕਤੇ ਤਹਿਸੀਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।	ਕ ਦੇ ਅੰਗਤੇ ਤਹਿ	ਸੀਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱ	च माभछ	JG: 1			
Note: The figures upto the year 1968-69 have been included in Bhatinda Tehsil	ares upto	the year	1968-69	have bee	in included	in Bhatin	ıda Tehsil

4.
IV.
ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਸਿੰਜਿਆ
Tehsilwise Gross

ร์: No. 4.3	Tegatwise Gross
ਤਹਿਸੀਲ Te <u>h</u> sil	1950–51
1	2
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	··· -
ਮਾਨਸਾ Mansa ਫੁਲ Phul	
ਜੌੜ Tota	

ਨੌਂਟ :—ਫੂਲ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਸਾਲ 1968-69 ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤਹਿਸੀਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

Note.—The figures of Phul Tehsil upto the year 1968-69 have been included in Bhatinda Tehsil.

ਸਿੰਜਾਈ	
Irriga	ation
ৰূচ ব	ਰਬਾ
Area	Irrigated

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares)

1955–56	1960-61	196566	1966–67	1967-68
 3	4	5	6	7
a mellyneith	1,53,977	2,16,560	2,41,492	2,49,700
Married States	84,164	1,30,760	1,51,078	1,67,879
80AMPA-MI	100	_	<u> </u>	Phopological
 generalizat alleksi seleksi alah di Adaminin	3,38,141	3,47,320	3,92,570	4,17,579

ਸਾਧਨ:-ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ।
Source:--Deputy Commissioner, Bhatinda.

4. IV. ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਸਿੰਜਿਆ Tehsilwise Gross

4,44,744

ਰੋ: No. 4.3 ਸਮਾਪਤ concld ਤਹਿਸੀਲ 1968-69 Tehsil 1 8 ਬਠਿੰਡਾ 2,78,675 Bhatinda ਮਾਨਸਾ 1,66,069 Mansa ਫੂਲ Phul

ਨੌਟ :---ਫਲ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਸਾਲ 1968-69 ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤਹਿਸੀਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ । Note.—The figures of Phul Tehsil upto the year 1968-69 have been included in Bhatinda Tehsil.

ਜੋੜ

Total

ਸਿੰਜਾਈ Trrigation ਕੁਲ ਰਕਬਾ Area Trrigated

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares)

1969-70	1970–71	197172	1972-73	1973-74
9	10	11	12	13
2,30,981	2,56,991	2,29,700	2,31,400	2,39,000
1,91,357	1,85,061	1,93,300	2,12,200	2,00,900
78,952	82,223	84,500	89, 200	87,200
5,01,290	5,24,275	5,07,500	5,32,800	5,27,100

ਸਮਧਨ :--ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ ।

Source :-- Deputy Commissioner Bhatinda.

4 IV. ਕੁਲ ਸਿੰਜੇ ਰਕਬੇ ਦੀ ਕੁਲ ਬੀਜ Gross Area irrigated as Percentage

ਨੰ: No. 4.4		
ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		1950–51
1		2
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda ਮਾਨਸਾ Mansa		
ਵੂਲ Phul	ਜੋੜ Total	

ਨੌਟ :—ਸਾਲ 1968-69 ਤੱਕ ਫੂਲ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤਹਿਸੀਲ ਬਠਿਡਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

Note.—The figures upto the year 1968-69 of Phul Tehsil have been included in Bhatinda Tehsil.

ਸਿੰਜਾਈ Trrigation ਰਕਬੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ of Total Cropped Area

1	955-56	1960-61	1 9 65~66	1966-67	196768
	3	4	5	6	7
		46.6 36.0	63,3 58,1	68.8	63. 8 64.2
	ragging kemanahan ngala disabbahan n Pandama	59.9	61.3	6 5. 6	64.0

ਸਾਧਨ: ਜਿਲ੍ਹਾ ਐਕੜਾ ਦਫਤਰ, ਬਾਠਡਾ। Source. District Statistical Office, Bhatinda.

1V. ਕੁੱਲ ਸਿੰਜੇ ਰਕਬੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਬੀਜੇ ਰਕਬੇ ਨਾਲ Gross Area irrigated as percentage ਨੰ: No. 4.4 (ਸਮਾਪਤ concld)

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil			1968-69
1			8
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda ਮਾਨਸਾ Mansa			77. 68.0
ਵੂਲ Phul		<u></u>	
	ਜੋੜ Total		73.4

ਨੌਟ:--ਸਾਲ 1968-69 ਤਕ ਫੂਲ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤਹਿਸੀਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ।

Note.—The figures upto the year 1968-69 of Phul Tensil have been included in Bhatinda Tensil.

ਸਿੰਜਾਈ Irrigation ਰਕਬੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ of Total Cropped Area

1973 -74	1972-73	1971-72	1970-71	196970
13	12	11-	10	9-
75.0	74.1	78.6	76.5	73.0
75,3	75.3	78.6	71.0	72,3
81.2	78.8	82.0	80.0	77.9
76.1	75.4	79.1	75.0	73.5
and to take the same and the same times when the				

ਸਾਧਨ : ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਕੜਾ ਦਫਤਰ, ਬਠਿੰਡਾ।
Source.- District Statistical Office, Bhatinda.

4 IV ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਟਿਊਬਵੈਲ ਅਤੇ Tehsilwise Tubewells

ਨੰ: No. 4·5

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		ਟਿਊਬ ਵੈਨ Tubewell	ਵ ਲਈ ਵਰਤੇ ਤ ਅਤੇ ਪੰਪਿੰਗ ਸੈ s and Pun irrigation	ਟ nping Sets
			ਸਰਕਾਰੀ Govern- ment	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ Private
1	د خصور میشود به در این	 2	3	4
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		 3,248		3,248
ਮਾਨਸਾ		 2,932	h-sh-ville	2,932
Mansa ਫਲ Phul		 2,203		2,203
		more area with and task man will stay on		en medil riliged opens minist speec midd media opens
	नंत्र Total	 8,383		8,383

ਜਿੰਜਾਈ Irrigation ਹੌਰ ਖੂਹ and other Wells (ਗਿਣਤੀ) (Number) 30 ਜੂਨ, 1974 ਦੀ ਸਥਿਤੀ As on 30th June, 1974

Other Wel	ਕੇਵਲ ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਮੰਤਵਾਂ ls used for irrigat	ਲਈ ਵਰਤੋ ਜ਼ਾਂਦੇ ਹੋਰ ਖੂਹ ion purpose only
	ਸਰਕਾਰੀ Govern	ment
ਜੋੜ Total	ਪੱਕੇ M asonary	ਕੱਚੇ Non-Masonary
	6	7
-//3		alar ese
dell con		
क्रमा क्रमा क्रमा क्रमा प्रथम क्रमा क्रमी पूर्ण क्रमी क्रमी क्रमी क्रमा क्रमा क्रमा क्रमा क्रमा क्रमा क्रमा		
<del></del> .		. *******

ਸਾਧਨ : ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ।

Source: Deputy Commissioner, Bhatinda.

4 IV. ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਟਿਊਬਵੈਲ ਅਤੇ Tehsilwise Tubewells

ਨੈ: No. 4·5-- ਸਮਾਪਤ concld

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil		ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ]	Private
	ਜੋੜ Total	ਪੱਕੇ Maso- nary	ਕੱਚੇ Non-M sona
1	8	9	10
ষ্ঠিৱা Bhatinda	115	115	-
ਮਾਨਸਾ	 132	132	-
Mansa ਵੁਲ Phul	 638	638	-
ਜੇੜ Total	 885	885	

ਸਿੰਜਾਈ Trrigation ਹੰਰ ਖੂਹ and others Wells (ਗਿਣਤੀ) (Number) 30 ਜੂਨ, 1974 ਦੀ ਸਥਿਤੀ As on 30th June, 1974

ਕੇਵਲ ਘਰੇਲੂ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਖੂਹ Wells used for Domestic purposes only	ਨਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਖੂਹ Wells not in use
11	12
60	
182 25	
267	nestre.

ਸਾਧਨ: ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ।

Source: Deputy Commissioner, Bhatinda.

ਸੈਕਸ਼ਨ–5 Section–V ਹੜ ਅਤੇ ਸੇਮ

FLOODS AND WATER LOGGING

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਰਣੀ 5.1 ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੌ ਕਿ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਾਲ 1960-61, 1965-66 ਤੋਂ 1972-73 ਤਕ ਸੇਮ ਅਤੇ ਬੁਰ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆਇਆ ਰਕਬਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1970-71 ਤਕ ਦੇ ਅੰਕੜੇ, ਪੁਰਾਣਾ ਜਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ, ਪੁਰਾਣੀ, ਫਰੀਦਕੌਟ ਤਹਿਸੀਲ ਸਮੇਤ, ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ।

In this section one table has been given which shows the area under Sem and Thur in the district for the years 1960-61 and 1965-66 to 1972-73. The data upto 1970-71 relate to the erstwhile Bhatinda district i. e. including erstwhile tehsil of Faridkot.

V. ਹੜ੍ਹ ਅਤੇ ਸੇਮ V. FLOODS AND WATER LOGGING

V.—ਹੜ੍ਹ V—FLOODS AND ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੇਮ ਅਤੇ ਬੁਰ ਅਧੀਨ ਕੁਲ ਰਕਬਾ Total Area (cultivated, excultivated and uncultivated)

δ: No. 5·1	Lange St.	MARKET !		
		ਬੁਰ Thur		
Year	ਕਾਸ਼ਤ ਸੁਦਾ Cu]tivate	ਸਾਬਕ ਕਾਸਤ d ਸਦਾ Ex- cultivated	ਗੈਰ ਕਾਸਤ ਸੁਦ੍ਰਾ Un- cultivated	ਜੋੜ Total
1	2	3	4	5
1960-61*				
1965-66	25	2	2 6	278
1966-77	10		17	131
1967-68	10	4 8	17	129
1968-69	11		13	132
1969-70	11	1 8	13	132
1970-71			38	38
1971-72	–	_	38	38
1972-73	···		32	32

^{*}ਇਨੰਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

^{*}Figures are inclusive of Tehsil Faridkot.

ਅਤੇ ਸੇਮ WATER LOGGING (ਕਾਸਤ ਸ਼ੁਦਾ, ਸਾਬਕਾ ਕਾਸਤ ਸ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਸਤ ਸ਼ੁਦਾ) under Sem and Thur in the District.

ਕਾਸ਼ਤ ਸ਼ੁਦਾ cu ltivated Cu	ਸੇਮ Sem ਸਾਬਕ ਕਾਸਤ ਸੁਦਾ Ex- ltivated	ਗੈਰ ਕਾਸਤ ਸਦਾ Un- cultivated	ਜੋੜ Total	ਬੁਰ ਅਤੇ ਸੇਮ (5+9 ਕਾਲਾ ਦਾ ਜੌੜ) Thur and Sem (Total columns 5—9)	ਵਿੱਚ ਬੁਰ ਅਤੇ
6	7	8	9	10	11
53			53	/53	0.01
722		32	754	1,032	0.15
535		20	555	686	0.10
534	100	20	554	683	0.10
479	10	20	509	641	0.09
509	18	12	539	671	0.10
368		397	765	803	0.11
283		177	460	498	0.09

ਸਾਧਨ:-ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ. ਬਠਿੰਡਾ । Source ;—Deputy Commissioner, Bhatinda.

ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਵਣ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇਕ ਸਾਰਣੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਰਣੀ 6.1 ਤਹਿਸੀਲ– ਵਾਰ ਵਣਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ ਦਰਸਾਉ'ਦੀ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਰਕਬਾ ਸਰਕਾਰੀ ਵਣਾਂ ਅਧੀਨ ਆਉ'ਦਾ ਹੈ।

VI-SECTION

Forests

In this section only one table has been given. Table 6.1 shows the tehsil-wise area under forest.

The whole area is under Government forests.

VI ਵਣ VI Forest ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਵਣਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ Tehsilwise Area under Forests

ਨੰ: No. 6.1

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares)

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਸਾਲ Year	ਸਰਕਾਰੀ ਵਣ Govern- ment Forests	ਪ੍ਰਾਈਵੇ ਟ ਵਣ Private Forests	ਜੌੜ Tota I
1	2	3	4	5
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	1960-61	171	The second se	171
	1965-66	3,913		3,913
	196667	3,913		3,913
	196768	3,913	Wint F	3,913
	196869	3,913	pan, p	3,913
	1969-70	2,437	-	2 ⁶ 437
	1970-71	2,437	of transitions.	2,437
	1971-72	2,437	g	2,437
	1972-73	2,437	-	2,437
	1973-74	2,437	-	2,437
ਮਾਨਸਾ Mansa	1960-61		p	_
	1965-66	1,411	drawer was	1,411
	1966-67	1,411		1,411
	1967-68	1,411	#000mm	1,411
	1968-69	1,411		1,411
	1969-70	1,411		1,411
	1970-71	1,411		1,411
	1971~72	1,411		1,411
	1972-73	1,411	-	1,411
	1973-74	1,411		1,411

(ਹੈਕਟੇਅਰ) (Hectares)

VI ₹₹ VI Forests

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਵਣਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ Tehsilwise Area under Forests

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਸਾਲ Y ear	ਸਰਕਾਰੀ ਵਣ Govern- ment Forests	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਣ Private Forests	ਜੌੜ Total
1	2	3	4	5
ਫੁਲ Phul	1969-70	1,476		1,476
W:	1970-71	1,476		1,476
	1971-72	1,476		1,476
	1972-73	1,476		1,47
	1973-74	1,476	yealt with	1,470
ਜੋੜ Total	1960-61	171		171
	1965-66	5,324		5,324
	1966-67	5,324		5,324
	1967-68	5,324		5,324
	1968-69	5,324		5,324
	1969-70	5,324	and of	5,324
	1970-71	5,324		5,324
	1971-72	5,324	A100 1 - 100	5,324
	1972-73	5,324		5,324
	1973-74	5,324	- -	5,324

ਸਾਧਨ: ਵਣ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਬਠਿੰਡਾ।

Source. Divisional Forest Officer, Bhatinda

ਸੰਕਸ਼ਨ 7

ਪਸ਼ੂ--ਧਨ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਨ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਸੰਦਾਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਅਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਦਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੰਕੜੇ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਦਰਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪਸ਼ੂ-ਧਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਸੰਦਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਸਾਲ 1961, 1966 ਅਤੇ 1972 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਪਸ਼ੂ ਸੁਮਾਰੀ ਤੋਂ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਭੌਂ ਰੀਕਾਰਡ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

- ਸਾਰਣੀ 7.1 ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਵਖ ਵਖ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਪੌਲਟਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।
- ਸਾਰਣੀ 7.2 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਵਿਚ ਉਮਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਣਤੀ ਦਸਦੀ ਹੈ ।
- ਸਾਰਣੀ 7.3 ਉਮਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਝਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਸਾਂਉ'ਦੀ ਹੈ। ਸਾਰਣੀ 7.4 ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਵਿਚ ਉਮਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜ ਹੈ।
- ਸਾਰਣੀ 7.5 ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਵਖ ਵਖ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਸੰਦਾਂ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਟਰੈ ਕਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਆਇਲ ਇੰਜਨ ਪੰਪਿੰਗ ਸੈਟਾਂ ਸਮੇਤ, ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਟਿਯੂਬਵੈਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ।
- ਸਾਰਣੀ 7.6 ਵਿਚ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਦੀਆਂ ਸ^{*}ਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਸਬੰ**ਧੀ** ਸੂਚਨਾ ਦਰਜ ਹੈ ।
- ਸਾਰਣੀ 7.7 ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਵਖ ਵਖ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਵਿਚ ਮਸਨੂਈ ਵੀਰਜ ਸਿੰਜਨ ਕੇ'ਦਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਲਗੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਭੇਡਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹ ਵਿਸਥਾਰ ਕੇ'ਦਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

SECTION—VII Life stock and Animal Husbandry

This section provides data in respect of livestock population Agricultural, Machinery and implements, number of veterinary institutions and the staff working in these Institutions. The figures have been given teshil-wise. Livestock figures are according to quinquennial livestock Census 1961, 1966, and 1972 conducted by the Director, Land Records, Punjab.

In this section seven tables have been given.

- Table 7:1. shows categorywise and tehsil-wise number of livestock and poultry in the district.
- Table 7.2. depicts age-wise and sex-wise number of cattle in each tehsil of Bhatinda district.
- Table 7.3. gives age-wise and sex-wise number of Buffaloes in the district.
- Table 7.4. reveals tehsil-wise and sex-wise number of working cattle in Bhatinda.
- Table 7.5. contains the number of agricultural machinery and implements for each tehsil of Bhatinda district. It also shows number of Tractors, oil engines with pumping sets and electric pumps for tubewells.
- 7.6. In this table tehsil-wise number of veterinary institutions and staff posted therein, has been given.
- Table 7.7. presents data regarding artificial insemination centres Key villages attached therewith, sheep and wool extension centres for each teshil of Bhatinda district.

7. ਪਸ਼ੂਧਨ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਨ

VII. LIVESTOCK AND ANIMAL HUSBANDAY

7. ਪਸ਼ੂਧਨ ਅਤੇ VII. Livestock and ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਸ਼ੂਧਨ ਅਤੇ Tehsilwise Livestock

. 6	% r	
ਨੰ:	No.	7.1
€).	110.	7.1

	ਤੀਗ Tel	ਜੀਲ hsil	ਗਊਆਂ Cattle	
	1	A	2	3
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda ਮਾਨਸਾ Mansa ਫ੍ਰਲ Phul			 1,04,0 1,16,2 46,2	1,16,893
	ਜੋੜ Total	1972 1966 1961	 2,65,53 2,23,73 2,11,30	2,31,677

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਨ Animal Husbandry ਮੁਰਗੇ ਮੁਰਗੀਆਂ ਆਦਿ 1972 and Poultry 1972

(ਗਿਣਤੀ) (Number)

ਘੌੜੇ ਅਤੇ ਟੱਟੂ Horses and Ponies	ਖੌਤੇ Donkeys	ਖਚਰਾਂ Mules	ਭੇਡਾ Sheep
4	5	6	7
688	2,776	58	47,614
447	2,604	124	33,482
355	1,199	13	15,065
1,490	6,579	19 5	96,161
1,532	5,364	54	1,07,513
1,665	5,042	36	86,606

ਸਾਧਨ : ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ ।

Source: Deputy Commissioner, Bhatinda.

7. ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII. Livestock and ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ Tehsilwise Livestock

ਨੈ: No 7.1—ਸਮਾਪਤ	concld				
	ਤ ਹਿਸੀਲ	3		ਬਕਰੀਆਂ	ਉਠ
	Tehsi	il		Goats	Camels
	in and again that the world to	PS 1984 1984 1984 1984 1984 1			
	1			8	9
				شد مشا الله عليه وينا جسم البدر الله عليه وينا	
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda				53,023	17,589
ਮਾਨਸਾ Man sa				36,035	15,612
ਵ੍ਹਲ Phul				19,878	4,709
	ਜੌੜ	1972		1,08,936	37,910
	Total		711		
		1966		1,13,283	33,656
		1 ~~96~~ 1		89,520	26,346

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਨ Animal Husbandry ਮੁਰਗੇ ਮੁਰਗੀਆਂ ਆਦਿ—1972 and Poultry—1972

(ਗਿਣਤੀ) (Number)

ਸ਼੍ਰਰ Pigs	ਹੌਰ Other	ਜੌੜ Total	ਮੁਰਗੇ ਮੁਰਗੀਆਂ Poul try
10	11	12	13
462		3,39,399	77,181
1,061		3,22,465	45,366
198	-	1,35,160	29,111
1,721		7,97,024	1,51,658
961	<del></del>	7,17,775	92,737
371		6,21,622	68,486

ਸਾਧਨ: ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ।
Source: Deputy Commissioner, Bhatinda.

7. ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII. Livestock and ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ Tehsilwise

ਨੌ:	No.	7.2
	110.	1 + 44

	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	Male a	eding ulls Ot	
Que diam (Eq. (Sheamanine) (	1		2	3
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda			371	38,086
ਮਾਨਸਾ Mansa			301	42,498
ਵੂਲ Phul			117	14,822
ਜੰਡ Total	1972	noid.	789	95,406
	1966		708	82,368
	1961	•••	625	74,701

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਗਊਆਂ –1972 Cattle–1972

(ਗਿਣਤੀ) (Number)

ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ' ਵਡੀ ਉਮ ਮਾਦਾ ਪਸ਼ੂ Females abov			
ਦ੍ਰਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ In Milk	ਫੰਡਰ Dry	ਵਛੀਆਂ ਰਹਿਤ Not Calved	ਹੋਰ ਗਊਆਂ Other Cows
4	5	6	7
18,037	11,156	895	
21,035	1 0,475	657	21
8,136	5,365	270	3
47,208	26,996	1,822	24
36,875	21,784	1,457	85
36,906	22,830	5,164	336

ਸਾਧਨ: ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ।
Source: Deputy Commissioner, Bhatinda.

7. ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII. Livestock and ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ Tehsilwise

ਨੰ: No. 7.2ਸਮਾਪਤ concld	ਨੇ:	No.	7.2HHTU3	concld
-------------------------	-----	-----	----------	--------

	ਤਹਿਸੀਲ		ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਦੇ ਵਛੇ ਵਛ Calves t year	ੀਆਂ inder one
	Tehsil		ਵਛੇ Male	ਵੱਡੀਆਂ Female
	1	ويون فيلو مورد المراد ا	8	9
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda			9,838	8,596
ਮਾਨਸਾ Mansa ਵ ਲ			11,564	10,158
ਵੂਲ Phul			4,745	3,911
	1972	ਜੌੜ Total _	36,148	22,665
	1966	•••	21,425	19,360
	1961		23,392	19,541

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਹਿੰਦੇਆਂ–1972 Cattⁱe–1972

(ਗਿਣਤੀ) (Number) ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਕੁਲ ਗਉਆਂ ਉਮਰ ਦੇ ਵਛੇ ਵਛੀਆਂ Total Cattle Calves one to three years ਵਛੀਆਂ ਵਛੇ Male Female 10 11 12 9,080 8,032 1,04,091 9,599 9,898 1,16,207 4,519 4,351 46,239 23,030 22,449 2,66,537 18,399 21,274 2,23,735 14,302 13,510 2,1,307

ਸਾਧਨ : ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ।

Source: Deputy Commissioner, Bhatinda.

7. ਪਜ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ VIII. Livestock and Animal ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ Tehsilwise

ਤਹਿਸੀ ਲ	ਕਹਿਸੀਲ		ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ 'ਵਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਰ ਪਸ਼ੂ Male above three years	
Tehsil		ਝੌਟੇ Breeding	ਹੌਰ ਝੌਟੇ, ਕੱਟੇ, ਅਤੇ ਕੱਟੀਆਂ	
1		2	3	
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		338	277	
ਮਾਨਸਾ		338	170	
Mansa B Phul		108	54	
ਜੋੜ Total	1972	784	501	
	1966	568	430	
	1961	461	336	

ਪਾਲਣ Husbandry ਮੱਝਾਂ–1972 Buffalows–1972

(ਗਿਣਤੀ) **(Number)**

		ਮਰ ਦੇ ਮਾਦਾ ਪਸ਼ੂ pove three years	liferii niq allavilla — ellävelle meganega
ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ In Milk	ਫੰਡਰ Dry	ਕੱਟੇ-ਕੱਟੀਆਂ ਰਹਿਤ Not calved	ਹੋਰ ਮੱਝਾਂ Others
4	5	6	7
31,920	23,969	1,033	17
32,931	26,018	1,059	38
12,795	11,143	387	37
77, 64 6	61,130	2,479	92
65,156	44,109	2,259	177
50,858	42,533	9,892	248

7. ਪਸੂ ਧਨ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ VIII. Livestock and Animal ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ Tehsi[wise

ਨੰ: No. 7.3 --- ਸਮਾਪਤ concld

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘ ਕ Calves under	<i>ਟੀ</i> ਆਂ
	ਕੱਟੇ Male	ਕੱਟੀਆਂ Female
1	8	9
ঘঠিৱা Bhatinda	12,022	17,276
ਮਾਨਸਾ Man sa	11,672	18,008
ਵੂਲ Phul	5,068	6,419
ਜੋੜ Total 1972	28,762	41,703
1 ~~96~~ 6	25,061	36,080
1961	21,037	34,482

ਪਾਲਣ Husbandry ਮੱਝਾਂ–1972 Buffaloes—1972

(ਗਿਣਭੀ) (Number)

ਕੱਟੀਆਂ	ਇਕ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਦੇ ਕੱਟੇ ਕੱਟੀਆਂ Calves from one to three years				
ಪೆಕಿ Male	ਕੱਟੀਆਂ Fema le				
10	11	12			
2,526	23,720	1,13,098			
2,723	23,936	1,16,893			
1,035	10,458	47,504			
6,284	58,114	2,77,495			
4,475	53,362	2,31,677			
3,673	37,209	2,00,729			

ਸਾਧਨ : ਡਿਪਟੀ ਕਟਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ ।

Source: Deputy Commissioner, Bhatinda.

7. ਪਸ਼ VII Lives-ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ Tehsil-wise

ਨ: No. 7.4

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਗਊਆਂ Cattle
	ਨਰ Male
1	2
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	37,826
ਮਾਨਸਾ Mansa	42,325
ਫ੍ਰਲ Phul	14,774
ਜੌੜ Total 1972	94,925
1966	81,218
1961	98,616

ਧਨ tock ਵਾਲੇ ਪਸ਼ੂ 1972 Working Cattle 1972

(ਗਿਣਤੀ) (Number)

ਮੁੱਝਾਂ	p	uffal	nes
45.	175	umai	IOC2

	ਮਾਦਾ Female	ਜੌੜ Total	ਨਰ Male	ਮਾਦਾ Female	ਜੌੜ Total
140-4	3	4	5	6	7
		37,826	94	16	110
	5	42,330	83	38	121
	3	14,777	27	37	64
-	**==**=		جينة جينة حين عيد جين عين حين المياد	the many many having many many or of united unity, may	
	8	94,933	204	91	195
	3	81.221	206	37	243
	22	98,638	234	108	342

ਸਾਧਨ : ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ।

Sonrse: Deputy Commissioner, Bhatinda

7 ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII Live stock and ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ Tehsil wise Agricultural

ਨੇ: No. 7.5

ਤਕੜੀ ਦੇ Wooden 1 2 ਬਠਿੰਡਾ 29,469 Bhatinda ਮਾਨਸਾ 32,225 Mansa ਫੁਲ 10,850 Phul	ughs
ਬਠਿੰਡਾ 29,469 Bhatin da ਮਾਨਸਾ 32,225 Mansa ਵੱਲ 10,850	ਲੌਹੇ ਦੇ Iron
Bhatinda ਮਾਨਸਾ 32,225 Mansa ਵੁਲ 10,850	3
ਮਾਨਸਾ 32,225 Mansa ਫੁ ਲ 10,850	27,500
ਵ ੁਲ 10,850	22, 175
Lifei	8,388
ਜੌੜ 1972 72,544 Total	58,063
1966 62,862	44,895
1961 67,392	26,722

ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਅਤੇ ਔਜਾਰ--1972 Machinery and Implements--1972

(ਗਿਣਤੀ) (Number)

		ਗੰਨੇ ਪੀੜਨ ਵਾਲੇ ਬੇਲਨ Sugar cane Cri	
ਜੌੜ Tota	ਬਲਦਾਂ ਨਾਲ ਚਲਨ ਵਾਲੇ Worked by Bullocks	ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਚਲਨ ਵਾਲੇ Worked by Power	ਜੋੜ Total
7	6	5	-4
205	164	41	56,969
574	543	31	54,400
318	287	31	19,238
1,097	994	103	1,30,607
695	546	149	1,07,757
184	175	9	94,114

7 ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII Live stock and ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ Tehsil wise Agricultural

ਨ : No. 7.5--ਸਮਾਪਤ concld

ਤਹਿਸੀਲ T e hsil		n (3).	ਘਾਨੀਆਂ ਦੀ Ploughs
		ਟਰੈਕਟਰ Tractors	ਪੰਜ ਕਿਲੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ Five kg. and above
1		8	9
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		 1,307	69
ਮਾਨਸਾ		 865	41
Mansa ਵੂਲ Phul		582	21
ਜੱੜ	1972	 2,754	131
Total	1966	 1,109	314
	1961	 771	45
		1010	_

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandary ਅਤੇ ਔਜਾਰ—1972 Machinery and Implements—1972

(ਗਿ**ਣ**ਤੀ) (**N**1

ਸਮਰਥਾ Guem's Capacity	E.	ਪੰਪਿੰਗ ਸੈਟਾਂ ਨਾਲ ਲਗੇ ਤੇਲ ਨਾਲ	ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਪੰਪ
ਪੰਜ ਕਿਲੋਂ ਤੋਂ ਘੱਟ Less than five kg.	Total Oil engis		Electric pumps for tubewells
10	11	12	13
7	76	3,067	384
2	43	9,910	122
- // 1	21	5,198	372
9	140	18,175	878
50	364	1,553	116
22	67	218	9

ਸਾਧਨ :--ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ

Source: Deputy Commissioner, Bhatinda.

7 ਪਸ਼ ਧਨ ਅਤੇ VII Live stock and ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਸਸਥਾਵਾਂ Tehsilwise Veterinary Institutions

ਨੈ : No. 7.6

ਤਹਿਸ਼ੀਲ/ਸਾਲ Tehsill Yea	r		ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਹਸਪਤਾਲ Veterinary Hospital	ਬਾਹਰ ਸਥਿ ਪੱਕੀਆਂ ਡਿ ਪੈ'ਸਰੀਅ Permaner outlayir dispensari
1			2	
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	1960-61		4	
131441144	1965-66		9	
	1966-67		9	
	1967-68		10	
	1968-69		10	
	1969-70		7	
	1970-71	•••	8	
	1971-72	•••	9	
	1 97 2 - 73	•••	9	
	1973-74	•••	9	

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮਲਾ and their staff

(ਗਿਣਤੀ) (Number)

		(Number)
ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨਾਲ ਲਗੀਆਂ ਆਰਜੀ ਬਾਹਰ ਸਥਿੱਤ ਡਿਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ Temporary outlying dispensaris attached with hospitals	ਚਲਦੀ ਫਿਰਦੀ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਡਿਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ Veterinary touring dispensaries	ਮੁਢਲੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇ'ਦਰ Primary first-aid centres
4	5	6
		NO AN
10	-90-00A	
2	त्यमन नया	-
4.0		

7. ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ 7. Livestock and ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Tehsilwise Veterinary Institutions ਨੰ: No. 7.6—ਚਲਦਾ contd

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/Year			ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਸਹਾਇਕ ਸਰਜਨ Veterinary Assistant Surgeon	Animal Husbands	
1			7		8
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	1960-61		6		4
23110 033400	1965-66		9		3
	1966-67		10		1
	1967-68		12		1:
	1968-69		10		1
	1969-70	•••	11		ľ
	1970-71	•••	11		ľ
	1971-72		10		-
	1972-73		10		1
	1973-74		15		2

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮਲਾ and their staff

and their starr		(ਗਿਣਤੀ) (Number)
ਪ੍ਰਾਂਤੀਕ੍ਰਿਤ ਡਿਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕਪੌਂਡਰ Compounders in Provinciali- sed Dispensaries	ਸਟਾਕ ਸਹਾਇਕ Stock Assistants	ਪੱਟੀਬਨਾਣ ਵਾਲੇ Dressers and forriex
9	10	11
22	5	13
27	10	13
23	15	12
23	10	12
23	16	12
23	14	
17	10	e-upe
17	14	_
16	15	
16	16	• •

7 ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII Livestock and ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਸ਼ੂ-ਚਕਿਤਸਾ Tehsilwise veterinary

ਨੇ : No. 7.6 (ਚਲਦਾ contd.)

	ਜੀਲ/ਸਾਲ nsi∤/year		ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਹਸਪਤਾਲ Veterinary Hospital	ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਪਕੀਆਂ ਡਿਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ Permanent outlying dispensaries
	1		2	3
ਮਾਨਸਾ M ansa	1960-61		4	11
Mansa	1965-66		4	7
	1966-67		4	7
	1967-68	•••	4	8
	1968-69		5	7
	1969-70	.*•	5	9
	1970-71		6	9
	1971-72	•••	7	9
	1972-73		7	7
	1973-74		8	7

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮਲਾ Institutions and their staff

(ਗਿਣਤੀ) (Number)

ਡਿਸਪੈ′ਸਰੀਆਂ Temporary outly-		ਮੁਢਲੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇ'ਦਰ Primary first-aid Centres
4	5	6
- 17		***************************************
1		
1		
1		
-	Name of Sales	_
- 74740	पेस जया	-
edit-na _e	_	
_		_
-		-
	_	

7 ਪਸ਼ੂਧਨ ਅਤੇ VII Livestock and ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ Tehsilwise Veterinary

ਨੰ. No. : 7.6--ਚਲਦਾ contd.

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/year			ਪਸ਼ੂ ਚਕਿਤਸਾ ਹਸਪਤਾਲ Veterinary Hospital	ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਪ੍ਕੀਆਂ ਡਿਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ Permanent outlaying dispensaries
	1		2	3
ਵੂਲ Phul	1969-70		3	4
Phui	1970-71		3	4
	1971-72		3	5
	1972-73		4	4
	1973-74	•••	4	6

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮਲਾ Institutions and their staff

(ਗਿਣਤੀ Number)

ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨਾਲ ਲਗੀਆਂ ਚਣ ਆਰਜੀ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਡਿਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ Temporary outly- ing dispensaries at- tched in the hospitals	ਡਿਸਪੇ'ਸਰੀਆਂ Veterinary	ਮੁਢਲੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇ'ਦਰ Primary first aid Centres
4	5	6
without		
- 1		, see
- //	-	_
- 40.5	-	-
		•

7 ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII Livestock and ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ Tehsilwise veterinary

ਨੰ: No. : 7.6--ਚਲਦਾ contd

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/yea r		ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਸਹਾਇਕ ਸਰਜਨ Veterinary Assistant Surgeons	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਸਹਾਇਕ Animal husbandry Assistants	
	1		7	8
ਮਾਨਸਾ Mansa	1960 -61		5	1
	1965-66		4	-
	1966-67		4	1
	1967–68	•••	5	1
	1968-69		5	1
	1969-70		6	1
	1970-71	•••	7	ľ
	1971-72		8	
	1972-73	•••	8	
	1973-74		12	2

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮਲਾ Institutions and their staff

(ਗਿਣਤੀ Number)

ਪ੍ਰਾਂਤੀਕ੍ਰਿਤ ਡਿਸਪੈ ਸਿਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਪੌਡਰ Compounders in Provincialised Dispensaries	ਸਟਾਕ ਸਹਾਇਕ Stock Assistants	ਪਟੀ ਬੰਨਣ ਵਾਲੇ Dressers and Farriers
9	10	11
15	5	6
12	9	6
13	11	6
13	9	6
13	9	6
16	10	
16	12	_
14	8	
15	8	
15	9	-

7 ਪਸੂ ਧਨ ਅਤੇ VII Livestock and ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਤਸਾ Tehsilwise Veterinary

ਨੰ: No.: 7.6--ਚਲਦਾ contd.

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/ y ear		ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਸਹਾਇਕ ਸਰਜਨ Veterinary Assistant Surgeons	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਸਹਾਇਕ Animal Husbandry Assistants
1		7	8
e a	196970	 6	1
Phul	1970-71	 6	1
	1971-72	 3	——————————————————————————————————————
	1972-73	 4	Pillings
	1973-74	 3	• 4
		 	···

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮਲਾ Institutions and their staff

(ਗਿਣਤੀ Number)

ਪ੍ਰਾਂਤੀਕ੍ਰਿਤ ਡਿਸਪੈ ਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਪੋਤਰ Compounders in provincialised Dispensaries	ਸਟਾਕ ਸਹਾਇਕ Stock Assistants	ਪੱਟੀ ਬੰਨਣ ਵਾਲੇ Dressers and Farriers
9	10	11
7	7	
7	7	-4
13	5	
15	5	-
15	5	

7. ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII Livestock and Animal ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ Tehsilwise Veterinary Institutions

ਨੰ: No. 7.6--- ਸਮਾਪਤ concld

	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil/	ਸਾਲ Year		ਪਸੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਹਸਪਤਾਲ Veterinary Hospitals	ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਪਕੀਆਂ ਡਿਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ Permanent Outlying Dispensaries
		1		2	3
អ៊ាំន	Total	19 60-61		8	28
		1965-66	•••	13	25
		196667		13	26
		1967-68		14	26
		1968-69	• • •	15	25
		1969-70	•••	15	27
		1970–71	* * *	17	27
		1971-72		19	25
		1972-73		20	26
		1973-74		21	28

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ Husbandry ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮਲਾ and their staff

(ਗਿਣਤੀ) (Number)

			(Number)
ਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਾਰਜੀ ਬਾਹਰ ਸੀ ਡਿਸਪੈ ਸਰੀਆ emporary ring Disper ttached to Hospitals	ਬਿਤ ਇ ~~i~~ Out-	ੀ ਫਿਰਦੀ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਡਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ Veterinary Touring Dispensaries	ਮੁਢਲੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇ'ਦਰ Primary First-aid Centres
4		5	6
		111/1	
1			pa
1			-
1		Det for	T
			******
		मव- नया	ş== Nam
		mateur.	- Ambien
_			_
*****		_	_

7 ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII Livestock and Animal ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਜਾ Tehsilwise Veterinary Institutions ਨੰ: No. 7.6––ਸਮਾਪਤ concld

ਤਹਿਸੀੲ Tehsi	s/ਸਾਲ l/Year		ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਪਸ਼ੂ ਸਹਾਇਕ ਸਰਜਨ ਸਹ Veterinary A Assistant Husb Surgeons Assis	ਾਇਕ nimal andry
	1		7	8
सेंड Total	1960-61		11	5
	1965-66		13	3
	1966-67	•••	14	2
	1967-68		17	2
	1968-69		15	2
	1969-70		23	3
	1970-71		24	3
	1971-72	•••	21	
	1972-73	•••	22	1
	1973-74		30	4

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ H usbandry ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮਲਾ and their Staff

		(ਗਿਣਤੀ) (Number)
ਪ੍ਰਾਂਤੀਕ੍ਰਿਤ ਡਿਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਪੳਂਡਰ Compounders in provincia- lised Dispensaries	ਸਟਾਕ ਸਹਾਇਕ Stock Assistants	ਪੱਟੀ ਬੰਨਣ ਵਾਲੇ Dressers and Farriers
9	10	11
37	10	19
39	19	19
36	26	18
36	19	18
36	25	18
46	31	
40	29	-
44	27	Proba
46	28	
46	30	••

ਸਾਧਨ :--ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ। Source: District Animal Husbandry Officer, Bhatinda.

7. ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII. Live stock and ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਧਨ Tehsil-wise Livestock

ਨੇ: No. 7.7--ਚਾਲੂ contd

ತರು	ਜੀਲ/ਸਾਲ	ਸਿੰਜਨ ਕੇ Artificial	ਦਰ insemi-	ਨਾਲ ਲਾਏ ਵੱਡੇ ਪਿੰਡ Key village Attached	ਸੂਰ ਕੇ ਦਰ Pigger y s Centr ^e
Teh	sil/ ye ar		ਸ਼ਹਿਗੇ Urban		
1		2	3	4	5
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	1960-61		1		
Bhathga	1965-66	1	_	6	
	1966-67	1		6	
	1967-68	1		6	
	1968-69	1		6	
	1969-70	1	rain	6	
	1970-71	1		6	
	1971-72	1		6	
	1972-73	1		6	
	1973-74	1	*****	6	•

ਪਸ਼੍ਰੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਵਿਕਾਸ ਕੇ'ਦਰ Development Centres

(ਗਿਣਤੀ) (Number)

ਜ਼ਾਲਾਵਾਂ halas loped	ਗੱਸਦਨ Gosad an
9	10
1	
1	
1	during ways
1	
1	
1	
1	
1	
1	<del></del> -
1	
	1 1 1 1 1 1 1

7. ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII. Live stock and ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਧਨ Tehsilwise Livestock

ਨੇ No. 7.7 -- ਚਾਲੂ contd

	ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ	ਮਸਨੂਈ ਵੀਰਜ ਸਿਜਨ ਕੇ'ਦਰ Artificial Insemi- nation Centres		ਨਾਲ ਲਾਏ ਵੱਡ ਪਿੰਡ Key Villages Attached	ਸੂਰ ਕੇ ਦਰ Piggery Centres
To	ehsil/year	ਇਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urbai		
	1	2	3	4	5
ਮਾਨਸਾ	1960-61	1			
Mansa	1965-66	1		6	-
	1966-67	1		6	-
	1967-68	1		6	
	1968-69	1		6	
	1969-70	1	2314	6	
	1970-71	1		6	-
	1971-72	1		6	
	1972-73	1		6	<del></del>
	1973-74	1		6	

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਵਿਕਾਸ ਕੇ'ਦਰ Development Centres

De veropinen	- control		(j	(ਗਿਣਤੀ) Number)
ਪੂਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕੇ ਦਰ	ਗਧਾ ਸਟਾਲੇ ਸ Working Donkey	Sheep and wool Ex-	ਵਿਕਸਤ ਗਊ ਸ਼ਾਲਾਵਾਂ Gaushalas Developed	3
6	7	8	9	10
				and the control of th
Super-server				
Niger have		_	1	-
uniteres 4			1	Martin Spark
dalinta.com _p			1	مظليف
digita series.	27-11		1	Albert Village
			1	
		3	1	
		3	1	
		3	1	

7. ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII. Live stock and ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਧਨ Tehsilwise livestock

ਨੰ: No. 7.7- – ਚਲਦਾ contd

	ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/year	ਮਸਨੂਈ ਵੀਰ ਕੇ'ਦ Artificial nation Ce ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸੂਰ ਕੇ'ਦਰ Piggery Centres		
	1	2	3	4	5
ਵੂਲ Phul	1960-61				
Pilui	196566	-	p ortuna		
	1966-67				
	1967–68	-	****		
	1968-69	_	1		
	1969-70		_		
	1970-71	114-1		beed was	
	1971-72	_		-	
	1972-73			-	
	1973-74	_			

ਪਮੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਵਿਕਾਸ ਕੇ'ਦਰ Development Centres

ਗਿਣਤੀ (Number)

			(1	Number)
ਭੇਡਾਂ ਅਤੇ ਬਕੱਰੀਆਂ ਦੇ ਪਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕੇ ਦਰ Demonstra- tion centres of Sheep and Goats		ਭੇਡਾਂ ਅਤੇ ਉਨ ਵਿਕਾਸ ਕੇ ਦਰ Sheep and Wool Extension Centres	Gau- shalas	Gosadan
6	7	8	9	10
The same of the sa				
~~~~	- //			-
	0	-		
_	-			confidence rep
		_		and the
angles samp	44 444	A TUL		
	****	~~	~~	
·-				

7. ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ VII. Live stock and ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਪਸ਼ੂ ਧਨ Tehsilwise livestock

ਨ. No. 7.7--ਸਮਾਪਤ concld

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/yea	Ī	ਮਸਨੂਈ ਹ ਸਿੰਜਣ tificial In pation Co ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਕੇ'ਦਰ nsemi- entres ਸ਼ਹਿਰੀ	ਨਾਲ ਲਾਏ ਵੱਡੇ ਪਿੰਡ K∈y villages Attached	ਸੂਰ ਕੇ'ਦਰ Piggery Centres
1		2	3	4	5
ৰুন্ত Phul	1960-61	1	1		
Phul	1965-66	2	<u></u>	12	<del></del> -
	1966-67	2		12	
	1967-68	2		12	
	1968-69	2		12	
	1969-70	2	~	12	
	1970-71	2	et ed al	12	
	1971-72	2	_	12	+ Opening section 1
	1972-73	2		12	
agent parkette a terra transport of a substitute	1974-74	2		12	

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ Animal Husbandry ਵਿਕਾਸ ਕੇ'ਦਰ Development Centres

,				(ਗਿਣਤੀ) (Num ber)
ਪਰਦਰਸਨੀ ਕੇ'ਦਰ Demostra-	ਾਧਾ ਸਟਾਲੇ ਸ Working Donkey		ਵਿਕਸਤ ਗਊ ਸ਼ਾਲਾਵਾਂ Gau- shalas Develop	Gosadans
6	7	8	9	10
0.00		3	1	artinggen
mage tipes		3	1	
 ≠		3	2	and the same
_		3	2	enterphoneton
		3	2	maphilips procession
entry asserte	_	3	2	Section 2019
*****	7-01	3	2	:
		6	2	
		6	2	
		6	2	

ਸਾਧਨ : ਜ਼ਿਲਾ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ ।

Sourse: District Animal Husbandry Officer, Bhatinda

ਸੈਕਸ਼ਨ 8

ਇਜਲੀ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦੌ ਸਾਰਣੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਕਰਣ ਹੋਏ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਾਰ ਖਪਤ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ ।

ਸਾਰਣੀ 8.1 ਵਿੱਚ ਤਹਿ ਸੀਲ ਵਾਰ ਬਿਜਲੀ ਕਰਣ ਹੁੰਏ ਨਗਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਾਲ 1961, ਅਤੇ 1966 ਤੋਂ 1974 ਦੀ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਰਣੀ ਵਿਚ 31 ਮਾਰਚ, 1974 ਤੱਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 536 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ 185 ਪਿੰਡਾਂ ਜੋ ਕਿ 34.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 8.2 ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1967-68 ਤੋਂ 1973-74 ਲਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਵਾਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਖਪਤ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

SECTION VIII

ELECTRICITY

This section contains two tables showing the number of Towns and villages electrified in Bhatinda District.

- Table 8.1 Gives tehsilwise number of towns and villages electrified for the years 1961 and 1966 to 1974. The position given in the table is as on 31st March, up to 31st March, 1974. 185 villages out of 536 villages which is 34.5 per cent.
- Table 8.2 Presents category-wise consumption of electricity in Bhatinda District for the years 1967-68 to 1973-74. Per capita consumption has also been shown.

245

8 ਬਿਜਲੀ VIII. ELECTRICITY

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਬਿਜਲੀ ਕਰਣ ਹੋਏ ਨਗਰਾਂ/ਪਿਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Tehsilwise Number of Towns/Villages Electrified ਨ: No. 8.1

	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਸਾਲ Y ear	ਨਗਰ Towns	fน์ส Villages	ਜੋੜ Total
	1	2	3	4	5
ਬਠਿੰਡਾ Bhatind	31 ਮਾਰਚ ਨੂੰ la As on 3 March	31st 1961	3	8	11
	,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	1966	7	28	35
		1967	7	31	38
		1968	7	36	43
		1969	7	37	44
		1970	7	63	70
		1971	7	78	85
		1972	7	88	95
		1973	7	98	105
		1974	7	105	112
ਮਾਨਸਾ		1961	2	7	9
Mansa		1966	3	9	12

ਬਿਜਲੀ

ELECTRICITY

ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਬਿਜ਼ਨੀ ਕਰਣ ਹੋਏ ਨਗਰਾਂ/ਪਿਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Tehsilwise Number of Towns/Villages Electrified ਲੇ· No. 8.1 —ਚਲਦਾ contd

	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਸਾਲ Year	ਨਗਰ Towns	ਪਿੰਡ Villages	ਜੋੜ Total
	1	2	3	4	5
		1967	3	10	13
		1968	3	10	18
		1969	3	18	21
		1970	3	20	23
		1971	3	32	35
		1972	3	36	39
		1973	3	38	41
		1974	3	42	45
gs Phul		1961	1	1	2
EIIII		1966	1	8	9
		1967	1	8	9
		1968	1	9	10
-	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	1969		11	12

247

8 ਬਿਜਲੀ VIII ELECTRICITY

ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਬਿਜਲੀ ਕਰਣ ਹੋਏ ਨਗਰਾਂ/ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Tehsilwise Number of Towns/Villages Electrified ਨ": No. 8.1 ਸਮਾਂਪਤ concld

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਸਾਲ Year	ਨਗਰ Towns	ਪਿੰਡ Villages	ਜੋੜ Total
	1970	1	11	12
	1971	1	12	13
	1972	ı	12	13
	1973	1	18	19
	1974	1	27	28
नेड क्रिक	1961	6	16	22
Total	1966	11	45	56
	1967	11	49	60
	1968	11	55	66
	1969	11	66	77
	1970	11	94	105
	1971	ti	122	133
	1972	11	136	147
	1973	11	154	165
	1974	11	174	185

ਸਾਧਨ : ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ।

Source: u nj ab State Electricity Board

8 ਬਿ VIII ELECTRI-ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ Electricity Units Sold to different

: No 8.2 বস্তভ cont d			e sandarys e e a ann
ਸਾਲ Y ear	Ε	ਘਰੇਲੂ Domestic Co	ਵਿਉਪਾਰਕ om merc ial
1967-68		41.5	26.8
1968-69		38.2	25.7
1969-70		53,8	33. 1
1970-71		51,0	31,0
197172		63.0	32,0
1972-73	The sec	136.4	49.6
1973-74	4.4	163,3	57.9

ਜਲੀ CITY ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ Categories of Consumers in the District

(ਲੱਖ ਕਿਲੌ ਵਾਟ) (la kh kws)

ਉਦਯੋਗਿਕ Industrial

ਘਰੇਲੂ Cottage	ਛੋਟੇ Small	ਦਰਮਿਆਨੇ Medium	ਵੱਡੇ Large
0,8	65.2	36.2	24.1
1.6	61.0	36.4	55.1
1.8	65.5	37,0	58,3
1,0	58.0	38.0	33.0
1.0	59.0	44,0	43 0
1.3	66.5	23.0	15.2
1,3	72.1	26.0	15.6

ਨੌਟ: ਸਾਲ 1971-72 ਤੱਕ ਦੇ ਆਂਕੜੇ ਫਰੀਦ ਕੋਟ ਤਹਿਸੀਲ ਸਮੇਤ ਹਨ। Note: Data upto 1971-72 is inclusive of Faridkot Tehsil.

8 ছি-VIII ELECTRI-

ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ Electricity Units sold to different

ਨੈ: No. 8.2− –ਸਮਾਪਤ concld		
ਸਾਲ Y ear		ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ A griculture
196768	<u> </u>	27,3
1968-69	<u> </u>	42.3
1969-70		59.8
i 970-7 l	W	89.0
1971-72	•••	122.0
1972-73	वत	101.5
1973-74		108.0

ਜਲੀ CITY

ਖਪਤ ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ Categories of Consumers in the District

-		2016		(ਲੱਖ ਕਿਲੌਵਾਟ) (lakh kws)
	ਬਲਕ Bulk	ਪਬਲਿਕ ਲਾਈਟਿੰਗ Public lighting	ਜੌੜ Total	ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਕਾਰ ਖਪਤ Per capita Consumption (kw)
	0.5	5.1	227.5	19
	0.2	3,6	264.1	21
	0,3	3.6	313.2	25
	9.0	3.0	313.0	24
	11.0	4.0	379.0	29
	3.2	1,4	398.1	37
	5.5	1.6	451.3	42

ਸਾਧਨ : ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ।

Source: Punjab State Electricity Board.

ਸੈਕਸ਼ਨ 9

ਉਦਯੋਗ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਰਣੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਸ਼ੁਦਾ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1961 ਅਤੇ 1966 ਤੋਂ 1973 ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫੈਕਟਰੀ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ ਐਮ.(i) ਐਮ(ii) ਅਤੇ 85 ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 9.1— ਇਹ ਸਾਰਣੀ 1948 ਦੇ ਹਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਈਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 9.2—ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਈਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

SECTION-IX

Industry

In this section two tables have been given which depict the number of registered factories and average number of workers employed in working factories in the district for the years 1961 and 1966 to 1973.

Factories are registered under section 2m(i) and 2m(ii) and 85 of the Factories Act, 1948.

- Table 9.1.—Shows the number of registered factories, registered under each section of Factories Act, 1948.
- Table 9.2.—Indicates the number of registered factories, number of working factories and average number of workers employed in working factories in the district.

253

9 ਉਦजੋਗ IX INDUSTRIES

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਸੁਦਾ ਕਾਰਖਾਨੇ Number of Registered Factories in the District ਨੰ: No 9.1

ਸਾਲ Year		ਅਧੀਨ Under Section	' /	ਅਧੀਨ Under Section	ਜੋੜ Total
1		2	3	4	5
1961		74	2	n orde was enga und over the most orbit tons or	76
1966		85	1	45	131
1967		98	1	46	145
1968		98	1	49	145
1969	***	99	1	68	16
1970		93	1	113	20
1971		84	5	101	190
1972		66	4	84	154
1973		63		77	140

ਨੋਟ:—1971 ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ (ਤਹਿਸੀਲ ਫਰੀਦਕੋਟ ਸਮੇਤ) ਹਨ।
Note: Upto 1971, the information relates to old
Bhatinda District including Faridkot, Tehsil.

ਸਾਧਨ : ਕਿਰਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ।

Source: Labour Commissioner, Punjab.

9 ਉਦ-IX INDUS-ਰਜਿਸਟਰ ਸੁਦਾ ਕਾਰਖਾਨੇ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਨੰ: No. 92 Registered Factories and workers

			ਸ਼ੁਦਾ ਫੈਕਟਰ of Regis		
	85	ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਐਮ(i) ਅਧੀਨ	ਸੇਕਸ਼ਨ 2 ਐਮ(ii) ਅਧੀਨ –	ਸੈਕਸ਼ਨ Under se	
		Under Section 2 m (i)			without
1	Ţ	2	3	4	5
1961		74.	2	The same of the sa	
1966		85		45	
1967		98	ţ	46	
1968		98	1	49	• •=·
1969	***	99	1	68	-
1970	•••	93	1	113	
1971		84	5	101	•
1972	•••	66	4	84	-
1973	•••	63		77	

ਨੌਟ:—1971 ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ (ਤਹਿਸੀਲ ਫਰੀਦਕੋਟ ਸਮੇਤ) ਹਨ।
Note— Upto 1971 the information relates to old Bhatinda
District including Tehsil Faridkot.

ਯੰਗ TORIES ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ employed therein

ਜੋੜ Total	ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੂਦਾ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of work ing registered factories	ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵੱਚ ਲੱਗੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਅਸਤ ਗਿਣਤੀ Average number of workers employed in working factories
6	7	8
76	64	1,918
131	106	2,122
145	109	2,273
148	113	2,433
168	124	2,203
207	194	2,673
190	176	2,834
154	151	1,842
140	137	1,701

ਸਾਧਨ:— ਕਰਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ. ਪੰਜਾਬ।
Source—Labour Commissioner, Punjab.

ਸੈਕਸ਼ਨ 10

ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਰੌਜ਼ਗਾਰ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸਾਰਣੀਆਂ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 10.1 ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿਉਪਾਰਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਹੋਟਲਾਂ, ਰੈਸਟੋਰੈੱਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁਲਾਜਮ ਰਖੇ ਗਏ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਾਲ 1966 ਤੋਂ 1973 ਦੀ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਡੈਟਾ ਕਲੰਡਰ ਸਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਖਾਨਾ 2 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1958 ਦੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਉਪਾਰਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੋ ਐਕਟ ਹੇਠ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 10.2 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਦੋ ਪਿੰਡਾਂ ਭਗਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂਸਰ ਵਿੱਚ ਖੇ**ਤੀ-**ਬਾੜੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਕਾਂਮਗਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਜਰਤ ਦਰਸਾਦੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 10.3 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਰੇਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 1961 ਅਤੇ 1965 ਤੋਂ 1973 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪਲੇਸਿੰਗਜ਼ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਆਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 10.4 ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਤਨਖਾਹ ਫੰਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 31 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ।

SECTION X LABOUR

This section contains four tables.

Table 10.1 Depicts tehsilwise number of shops, Commercial establishments, hotels and resturants and the labour employed therein for the years, 1966 to 1973. Data are calander yearwise. In column 2, the number of towns which are covered under the Punjab shops and Commercial Establishments Act, 1953 has been given.

Table 10.2 Presents wages paid to agricultural and skilled workers for various Agricultural operations in villages Bhagta and Gurusar of this district.

Table 10.3 Gives the number of Registrations, placings, vacancies notified and submissions made there of in District Employment Office, Bhatinda, for the year 1961 and 1965 to 1973.

Table 10.4 Shows the distribution of Punjab Government employees working in Bhatinda District as on 31st March, 1974. The distribution is according to various basic pay ranges.

10. X. LAB ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਵਿਉਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈੱਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Tehsilwise Number of Shops Commercial Establish-

ਨੰ: No. 10.1 (ਚਲਦਾ—cont d.)

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਜਾਲ year	ਕਸਬਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Numbe	ਦੁਕਾਨਾਂ Shops	
		of towns *	ਗਿਣਤੀ Number	ਮੁਲਾਜ਼ਮ Employees
1		2	3	4
ਬਣਿੰਡਾ Bhatinda	1966	2	2,198	1,10 7
	1967	2	2,322	1,145
	1968	2	2,035	1,148
	1969	2	2,07 1	1,176
	1970	2	2,237	1,21 3
	1971	2	2,010	1,185
	1972	2	3,111	1,391
	1973	2	3,111	1,391

ਕਿਰਤ

OUR

ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮ

ments, Hotels, and Restaurents (31 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ)

and Persons employed. (As on 31st December.)

ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ Establishments

ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈੱਟ Commercial Hotel and Restaurants Total

ਗਿਣਤੀ Number	ਮੁਲਾਜ਼ਮ Em- ployees	ਗਿਣਤੀ Number	ਮੁਲਾਜ਼ਮ Em- ployees	ਗਿਣਤੀ Number	ਮੁਝਾਜ਼ਮ Em- ployees
5	6	7	8	9	10
477	283	193	175	2,868	1,565
481	259	186	177	2,989	1,581
380	326	147	154	2,562	1,628
597	494	79	118	2,747	1,788
570	456	99	135	2,906	1,804
528	410	92	125	2,630	1,720
486	475	107	149	3,704	2,015
581	419	107	149	3,799	1,959

10. X. LA ਤਹਿਸੀਲਾਵਰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿਉਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Tehsilwise Number of Shops, Commercial Establish-

ਨੇ No. 10.1—ਚਲਦਾ (	contd	1025		
ਤਹਿਸੀ ਸਾਲ Tehsil year		ਕਸਬਿਆਂ ਈ ਗਿਣਤੀ Number of		ਦੁਕਾਨਾਂ Shops
		Towns	ਗਿਣਤੀ Number	ਮੁਲਾਜ਼ਮ Employees
1		2	3	4
ਮਾਨਸਾ Mansa	1966	2	717	328
	1967	2	813	340
	1968	2	859	358
	1969	2	888	365
	1970	2	1,038	369
	1971	2	1,249	395
	1972	2	1,551	418
	1973	2	1,551	418

ਕਿਰਤ BOUR

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮੁਲਜਮ ments/Hotels and Restaurants and Persons employed.

s (31 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ) (As on 31st December,)

ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਹੌਟਲ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਜੋੜ Commercial Hotels and Restaurants Total Establishments ਗਿਣਤੀ ਗਿਣਤੀ ਮਲਾਜ਼ਮ ਮਲਾਜ਼ਮ ਗਿਣਤੀ ਮ ਲਾਂਜ਼ਮ Number Em-Number Em-Em-Number ployees ployees ployees 7 5 6 8 9 10 229 113 96 59 1,042 500 330 112 97 59 1,240 511 235 131 99 62 1,193 551 248 300 62 80 1,250 693 378 187 80 1,478 636 384 204 63 80 1,696 679 456 220 63 80 2,070 718 453 191 63 80 2,067 689

X. Lab ਹਿਸੀਲਵਾਰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿਉਪਾਰਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਹੌਟਲਾਂ ਅਤੇ

10.

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿਊਪਾਰਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਹੌਟਲਾਂ ਅਤੇ Tehsilwise Number of Shops, Commercial employed. As on

ਨੋ:]	No.	10.1	ਸਮਾਪਤ	concld.
-------	-----	------	-------	---------

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਸਾਲ year	ਕਸਬਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of	ਦੁਕਾਨਾਂ Shops		_
		Towns	ਗਿਣਤੀ Number	ਮੁਲਾਜ਼ਮ Employe	es
	1	2	3	4	
ਵੂਲ Phul	1966	1	293		64
	1967	1	321		7 0
	1968	1	460		73
	1969	1	483		7 5
	1970	1	519		80
	1971	1	815	1	09
	1972	1	671	1	108
	1973	1	815	1	09

ਕਿਰਤ our

ਰੈਸਟੋਰੇ ਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮੁਲਾਜ਼ਮ 31 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ Establishments, Hotels and Restaurants and persons 31st December.

ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈੱਟ Commercial Hotels and Resturants Establishments						ਜੌੜ Total
	esi umber	ਮੁਲਾਜ਼ਮ Employees	ਗਿਣਤੀ Number	ਮੁਲਾਜ਼ਮ Emplo- yees	ਗਿਣਤੀ Number	ਮੁਲਾ ਜ਼ ਮ Emp- loyees
	5	6	7	8	9	10
	24	34	29	40	346	138
	24	26	29	40	374	136
	29	45	29	40	518	158
	66	66	16	26	5 65	167
	68	78	16	26	603	184
	66	69	16	26	897	204
	66	69	16	26	753	203
	65	60	16	26	896	195

10. ਕਿ X. Lab

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿਊਪਾਰਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਹੌਟਲਾਂ ਅਤੇ Tehsilwise Number of Shops, Commercial Establish

ਤਹਿਸੀਲ	ਸਾਲ		ਕਸਬਿਆਂ		ਦੁਕਾਨਾ <u>ਂ</u>
Tehsil year			ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of - Towns		Shops
			*	ਗਿਣਤੀ	ਮੁਲਾਜ਼ਮ
				Number	Employees
1			2	3	4
ਜੌੜ Total		19 66	5	3,208	1, 499
		1967	5	3,456	1,55
		1968	5	3,354	1,57
		19 69	5	3,442	1, 61
		1970	5	3,794	1,66
		1971	5	4,074	1,68
		1972		5,333	1,91
		1973	5	5,477	1,91

^{*}ਪੰਜਾਬ ਟਰੇਡ ਕਰਮਚਾਰੀ ਐਕਟ, 1940 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਉਪਾਰਿਕ ਅਦਾਰੇ ਐਕਟ, 1958, ਅਧੀਧ ਆਉਂਦੇ। *Covered under the Puniab Trade Employees Act. 194

*Covered under the Punjab Trade Employees Act, 1940 and Punjab Shops & Commercial Establishment Act, 1958.

ਰਤ our

ਰੈਸਟੇਰੈ'ਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ments, Hotels and Restaurants and Persons employed.

> (31 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ) (As on 31st December.)

(As on 51st Decembe					moer.)
ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ Commercial Establisements			ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈੱਟ		ਜੌੜ -to1
		Hotels and Restau- rants		u- 10	otal
ਗਿਣਤੀ Number	ਮੁਲਾਜ਼ਮ Employees	ਗਿਣਤੀ Number	ਮੁਲਾਜ਼ਮ Employe	ਗਿਣਤੀ es Number	ਮੁਲਾਜ਼ਮ Em-
5	6	7	8	9	ployees
			a formation differences, many size along		
730	430	318	274	4,256	6,203
83 5	39 7	312	276	4,603	2,228
644	502	275	256	4,273	2,337
963	808	157	224	4,562	2,648
1,016	721	177	241	2,987	2,624
9 78	683	171	231	5,223	2,603
1,008	764	186	255	6,527	2,603
1,099	670	186	255	6,782	2,843

ਸਾਧਨ : ਕਿਰਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ।

Source: Labour Inspector, Bhatinda.

10. ਕਿ X. LAB ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ Wages paid to Agricultural and

ਸਾਲ/ਮਹੀਨਾ		ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ Agricultute Labour				
Year/Month		ਵਾਹ ੀਕਰਨ For P	ਲਈ			
		ਗੁਰੂਸਰ Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta			
And the companies of the contract of the contr	ر در	2	and containing a series and containing a series and containing and			
1961		3.27	moreov			
1966		5.00				
1969		6.67	_			
1970		7.00	distribution			
1971		7.58	e-foliation			
1972		7.46				
1973*		•••	8.95			
ਜਨਵਰੀ January	•••		8.50			
इतहती February	•••		7.50			
ਮਾਰਚ March						

ਰਤ OUR

ਕਾਰੀਗਰਾਂ (ਪੁਰਸ਼ਾਂ) ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਉਜਰਤ Skilled Labourers (Men) in Bhatinda District

(ਰੁਪਏ) (**R**s.)

				(143.)		
ਬੀਜਣ ਲਈ For Sowing		ਗੌਡਾਈ ਲਈ For Weeding		ਵਾਢੀ ਲਈ For Harvesting		
ਗੁਰੂਸਰ Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta	ਗੁਰੂਸਰ Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta	ਗੁਰੂਸਰ Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta	
4	5	6	7	8	9	
3,50		3,60		6-00a		
5,17		4.75		5.00		
7.00	-	6,50		12,00		
7.00		7.00	_	8.42		
8.12		7.75		7.00		
7.44		7.43		10.00		
_	9.10		8,75		8.00	
	8:50		8,50		_	
	7,50		7.50			
-						

10. ਕਿ X. LAB ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ Wages paid to Agricultural and

ੋਰੰ :	No.	10.	2ਚਲਦਾ	contd.
				UUIII M

ਸਾਲ/ਮਹੀਨਾ Year/ Month		ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ Agriculture Laboure			
			ਕਰਨ ਲਈ oughing		
		ਗੁਰੂਸਰ Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta		
1		2	3		
ਅਪ੍ਰੈਲ April			12.50		
ਮਈ May	•••		10.50		
ਜੂਨ June			8.00		
ਜੁਲਾਈ July			10.00		
ਅਗਸਤ August			9.00		
ਸਤੰਬਰ September	•••		9.00		
ਅਕਤੂਬਰ October	•••		9.00		
ਨਵੰਬਰ November			8 00		
ਦਸੰਬਰ December	•••		8 00		

*ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨੌਟ:--ਪਿਡ ਗੁਰੂ ਸਰ ਦੇ ਨਵੇ' ਬਣੇ ਜ਼ਿਲਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਚਲੇ

Revised

ਜਾਣ ਤੇ ਪਿੰਡ ਭਗਤਾ ਬਾਰੇ ਸਾਲ 1973 ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨੀ प्तृत्वीडी।

Note:—Information for village Bhagta was started to be collected from 1973 on the transfer of village Gurusar to newly-formed district of Faridkot. ਬੀਹਣ ਲਈ ਕੌਤਾਰੀ ਲਈ ਵਾਦੀ ਕਰੀ

ਰਤ OUR

ਕਾਰੀਗਰਾਂ (ਪੁਰਸਾਂ) ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਉਜਰਤ skilled labourers (Men) in Bhatinda District

> (ਰੁਪੲ) (**R**s.)

Fer Sowing		For Weeding		For Harvesting	
ਗੁਰੂਸਰ G urusar	ਭਗਤਾ Bhagta	สูสูหอ Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta	नुतृमन Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta
4	5	6	7	8	9
	12.50	_		_	_
	10.50		10.50		-
_	8.00		8,00	-	
direct come	10.00		10.00		_
	9.00	_	9.00		
	9.00		9.00	-	
	9.00		9.00		
	8.00		8.00		8.00
_	8.00	man sind	8.00		-

10. ਕਿ X. **LAB**

ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ Wages paid to Agricultural and

ਸਾਲ/ਮਹੀਨਾ Year/Month		Agricultu	ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ re Labourer
rear/Month		For	ਾਹ ਚੁਗਣ ਲਈ picking of Cotton
		ਗੁਰੂਸਰ Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta
1		10	11
1961	•••		• •
1966			• •
1969		5 00	• •
1970	•••		• •
1971	III	73H	• •
1972	••	3 25	••
1973*	•••		4.35
ਜਨਵਰੀ January			4.50
हत्त्वी February	· •••		

ਰਤ OUR

ਕਾਰੀਗਰਾਂ (ਪੁਰਸ਼ਾਂ) ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਉਜਰਤ Skilled Labourers (Men) in Bhatinda District

(ਗੁਪਏ) (Rs.)

		ਕਾਰੀਗਰ Skilled Labourer				
ਖੇਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਲਈ For other Agricultural operations		ਲੌਹਾਰ Blacksmith		ਤਰਖਾਣ Carpenter		
ਗੁਰੂਸਰ Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta	ਗੁਰੂਸਰ Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta	ਗੁਰੂਸਰ Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta	
12	13	14	15	16	17	
3.62		5,43		5,43		
4.70		7.50		7,50		
6.58		11,58		11,58	• •	
7.00		11.33	• •	11,33	• •	
7,58	सस	12,50		12,50	• •	
7,63	• •	12,29	• •	12.30	٠.,	
• •	8,95		13.05	• •	13.05	
	8.50		12,50		12,50	
	7.50		12,50		12.50	

10. ਕਿ X. LAB ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ Wages Paid to Agricultural and

ਨੰ: No. 10.2—ਸਮਾਪਤ <i>co</i>	oncld.			
ਸਾਲ/ਮਹੀਨਾ Year/Month		ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ Agricultural Labourer		
		Fo	ਹ ਚੁਗਣ ਲਈ r picking f cotton	
- 60		่ ਗੁਰੂਸਰ Gurusar	. Bhagta	
1		10	11	
ਮਾਰਚ March				
ਅਪ੍ਰੈਲ April			~~	
ਮਈ May			-	
ਜੂਨ June			*****	
ਜੁਲਾਈ July		7 3 T -		
ਅਗਸਤ August	•••		a salterning	
ਸਤੰਬਰ September			4.00	
ਅਕਤੂਬਰ October			4.00	
ਨਵੰਬਰ November		-	5.00	
ਦੁਸ਼ੰਬਰ December			*******	

*ਸੋਧੇ ਹੋਏ

Revised

ਨੋਟ:--ਪਿੰਡ ਗੁਰੂਸਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਜ਼ਿਲਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੇ ਪਿੰਡ ਭਗਤਾ ਬਾਰੇ ਸਾਲ 1973 ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। Note:-- Information for village Bhagta was started to be collected from 1973 on the transfer of village Gurusar to newly formed district of Faridkot.

ਰਤ OUR ਕਾਰੀਗਰਾਂ (ਪੁਰਸ਼ਾਂ) ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਉਜ਼ਰਤ Skilled Labourers (Men) in Bhatinda District

(ਗੁਪਏ) (Rs.)

				ਕਾਰੀਗਰ Skilled L	
ਖੇਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਲਈ For otherAgricul- tural operations		ਲੋਹਾਰ Blacksmith		ਤਰਖਾਣ Car p ente	
ี่ ภูฮูหอ Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta	ਗੁਰੂਸਰ Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta	गुवृत्रव Gurusar	ਭਗਤਾ Bhagta
12	13	14	15	16	17
	7.50 12.50 10.50 8.00 10.00 9.00 9.00 9.00 8.00 8.00		12.50 12.50 12.50 13.00 14.00 14.00 13.00 13.00		12.50 12.50 12.50 13.00 14.00 14.00 13.00 13.00

ਸਾਧਨ : ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਕੜਾ ਦਫਤਰ, ਬਠਿੰਡਾ ।

Source: -- District Statistical Office, Bhatinda.

10. ਕਿ X. LAB ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਰੇਜ਼ਗਾਰ ਦਫ਼ਤਰ Registration and Placings by Employ

ਨੰ: No. 10.3

	 ਵਰਵੇ	1961	1965	1966	1967
P	articulars				
	1	2	3	4	5
1.		1	1	1	1.
	ਰੰਜ਼ਗਾਰ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ				
	Number of Employment				
	Exchanges including sub-				
	offices as on 31st December	21			
2.	ਰਜਿਸਟਰਸਨ	6,572	8,756	8,367	9,503
	Registration				
3.	ਪਲੇਸਿੰਗਜ਼	1,277	2,291	2,491	1,980
	Placings				
4.	ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਆਸਾਮੀਆਂ	2,015	2,932	3,088	2,810
	Vacancies Notified				
5.	ਭਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ	. 1,217	2,191	2,215	1,976
	Vacancies filled				
6.	31 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਆਸਾਮੀਆਂ	198	249	346	214
	Vacancies outstanding				
	as on 31st December				
7.	ਕੀਡੀਆਂ ਅਰਜ਼ਾਂ	4,689	17,269	16,660	18,450
	Submissions made				
8.	31 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰਜ਼ਿਸਟਰ ਵਿੱਚ	1,521	2,205	2,527	3,034
	ਏਰਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ				
	No. of unemployed per-				
	sons on the live regis-				
	ter on 31st December				
9.	ਰੇਜ਼ਗਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਵਾਲਿਆਂ	526	907	980	822
	ਤਿਯੁਕਤੀਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ				
	Employers using the Em-				
	ployment Exchange				

ਰਤ OUR ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ment Exchanges in the District

(ਗਿਣਤੀ) (Number)

-					
1968	1969	1970	1971	1972	1973
6	7	8	9	10	11
1	1	1	1	1	1
10 941	13,512	12,421	12,786	16,330	14,481
2,775	2,619	3,021	2,766	3,338	3,149
3,678	3,728	3,745	3,879	5,256	4,980
2,758	2,719	2,907	2,764	3,598	3,188
223	472	369	425	516	739
21,852	17,001	19,593	20,208	19,022	13,559
4,080	5,246	7,713	7,223	8,596	10,650
977	887	714	866	933	879

ਸਾਧਨ : ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੰਜ਼ਗਾਰ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ।

Source: District Employment Officer, Bhatinda.

10. ਕਿ X. LAB
ਮੂਲ ਤਨਖਾਹ ਮੁਤਾਬਕ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ 31 ਮਾਰਚ, 1974
Punjab Government Employees as on ਨੈ: No. 10.4

	ਮੂਲ ਤ sic P			e			ਗਜ਼ਟਿਡ Gazett		
(au Ruj	ਏ) pees					ਸ਼੍ਰੇਣੀ I Class I		II ss II	
						ਪੱਕੇ Perma- nent	ਕੱਚੇ Tempo- rary	Permanent g	Temporary as
			1			2	3	4	5
75 ਤੋਂ Belo						-	error (marco) parts - dunt a l'Illeganigne affini		
7 5 ∄ [†]	ਇਸ	ਤੇ, ਵੇ		ਪਰ 85 ਵੇ elow 8:		Bracijanka	Maratria S		
85	1.1	11	1 2	100		~-	mer-		
100	1.1	11.	1.1	110		-	processing	greep-	
110	1 1	1.3	11	150			-		
150	11	1.2	1.1	200					
200	1 2	1.2	17	210	•••			-	_
210	,,	,,	11	300	• • •		-		
300	11	,,	11	350	•••			4	12
350	1.1	,,	1)	400	• • •		1	5	14
400	,,	,,	13	450	•••	4	1	38	32
45 0	11	11	13	500 575	•••	1		14	20
500	11	"	11	575	•••	2		9	4

ਹਤ OUR ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 31st March, 1974 in the District

ਨਾਨ-ਗ Non-	ਜ਼ਟਿਡ ga ze tted		ਖ ਵਿ	ਚਨਚੌਤੀ ਰਚਿਆਂ ਵਚੌਂ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਅਮਲਾ	ਜੇੜ	ਕੁਲ ਕਰਮ- ਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ
ਸ਼੍ਰੇਣੀ III Class I		ਣੀ IV ss IV		ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਤੀ ਅਮਲਾ		ရှိချင်္ဂခ
ਪੱਕੇ Perma- nent	ਕੱਚੇ Tempo- rary	ਪੱਕੇ Perma- nent	ਕੱਚੇ Tempo- rary	Contingency paid and work- charged	d	Percenage to total employees
6	7	8	9	10	11	12
4		487	419	987	1,897	15.43
4		528	318	251	1,101	8,95
3	11	259	42	96	411	3,34
140	101	14	6	67	328	2.67
2,104	1,663		_	205	3, 792	32,30
1,605	515	dia-sec		54	2,174	17, 68
157	107			2	266	2,16
1,009	405			7	1,421	11.55
142	68			page 400	226	1.84
94	22	_			136	1.11
51	7	Ba Pa		MA. 500	133	1.08
59	8 1				102 36	0.83 0.29

10. ਕਿ X. LAB ਮੂਲ ਤਨਖਾਹ ਮੁਤਾਬਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ 31 ਮਾਰਚ, 1974 Punjab Govt. Employees as on 31st March, ਨੰ: No. 10.4

ਮੂਲ ਤ Basic			ange				ਗਜ਼ਟਿਡ 🕻	azette	d
	(ਗੁਪਨ (Ruj					ਸ਼੍ਰੇਣੀ 1 Class	I	ਸ਼੍ਰੇਣੀ॥ Class	II
					Pe	ਪੱਕੇ rma- nent	ਕੱਚੇ Tempo- rary	Perma- al,	Tempo- ਲੁ rary
		1				2	3	4	5
				ਘੱਟ 647 pelow	_	3	1	5	3
647	11	,,	11	750	valenti-sir	3		6	1
7 50	1.7	1 1	11	900	_	6	2	11	1
9 00	11	11	11	1,000	_	3	3	5	4
1,000	11	1.1	1.1	1,200	4 -11	3	3	4	
1,200	٠,	1.1	11	1,500		6	Ang haig		
1,500	* * *		,,	2,000		2			
2,000				г					
2,000	) an			Total		33	11	101	91

ਰੱਤ **OUR** ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1974 in the District

5,411	2,908	1,288	785	1,669 ਜਵਤਰ ਸਨਿੰਤ।	12,297	100.00
		~-				-
-	Age				2	0.02
e laborated		direct result	_		6	0.05
	7-7				10	0.08
An Equation (					15	0.12
**********		-		-	20	0.16
2					12	0.10
17				VARIAND	29	0.24
6	7	8	9	10	11	12
				paid and work- charged		total emplo- yees
nent	rary	nent	rary	gency		age to
ਪੱਕੇ Perma-			ਕੱਚੋ. a- Temj	ਅਮਲਾ po- Contir	ì-	Percent
ਸ਼੍ਰੇਣੀ III Class	III	ਜ਼੍ਰੇਣੀ IV Class I	V	ਕਰਦਾ ਅਮਲਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਤੀ		ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ
	n-gazette	ed		ਅਰਨਚਤ। ਖਰਚਿਆ ਵਿੱਚੋਂ' ਪ੍ਰਾਪਤ	Total	ਕੁਲ ਕਰਸ- ਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚ
777	-ਗਜ਼ਟਿਡ			ਅਚਨਚੌਤੀ	ਜੌੜ	ਕਲ ਕਰਮ-

ਸਾਧਨ: ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਕੜਾ ਦਫ਼ਤਰ, ਬਠਿੰਡਾ।
Source: District Statistical Officer, Bhatinda.

ਸੈਕਸਨ---11

ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਰਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਜਨਮ ਮਰਨ ਸਬੰਧੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ (1) ਜ਼ਿਲਾ ਬੌਰਡ ਐਕਟ (2) ਛੌਟੇ ਨਗਰ ਐਕਟ (3) ਨਗਰਪਾਲਕਾ ਐਕਟ ਅਤੇ (4) ਛਾਉਣੀ ਕੌਡ ਲਾਗੂ ਹੁੱਦੇ ਹਨ ਇ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 11.1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦਰ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਰ ਸਾਲ 1961 ਤੋਂ 1972 ਤੱਕ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 11.2 ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1966 ਤੋਂ 1973 ਤੱਕ ਦੀ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇ ਦਿਹਾਂ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈ ਸਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੇ ਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 11.3 ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 1966 ਤੇ' 1973 ਤੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈੱਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਸਾਉ'ਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 11.4 ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1961 ਅਤੇ 1966 ਤੋਂ 1973 ਤੱਕ ਤਹਿਸੀਲ-ਵਾਰ ਪਰੀਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਕਲੀਨਕ/ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 11.5 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਬਾਂਝਪਨ ਦੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਆਈ.ਯੂ. ਸੀ.ਡੀ. ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਾਲ 1965-66 ਤੋਂ 1973-74 ਦੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਸੈਂ-ਕਟਮੀ ਅਤੇ ਟੁਵੈਂਕਟਮੀਜ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 11.6 ਜ਼ਿਤਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ **ਦੀ** ਗਿਣਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 11.7 ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਮੈਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1966 ਵੇਂ 1973 ਦੀ ਦਾਖਲ ਅਤੇ ਆਊਟਫ਼ੇਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

SECTION XI

Medical and Health

This section consists of seven tables.

Registration of births and deaths in this district is compulsory and is governed by District Board Act, (2) Small Town Act. (3) Municipal Act, and (4) Cantonment Code. Rules and regulations have been framed under these Acts. Births and deaths are recorded in the district under those rules and regulations. In table 11.1 birth rate, death rate and infant mortality rate have been given separately for rural and urban areas of the district for the year 1961 to 1972.

- Table 11.2 shows tehsilwise number of medical institutions for the years 1966 to 1973, Number of Hospitals. Primary Health Centres and Dispensaries have been given separately for rural and urban areas.
- Table 11.3 depicts tehsilwise number of beds for the years 1966 to 1973 area-wise and sex-wise details have also been given for each type of medical institution.
- Table 11.4 presents tehsil-wise number of Family Planning Clinics/Centres in Bhatinda district for the years 1961 and 1966 to 1973.
- Table 11.5 gives the number of sterlisation operations performed in the district and I.U.C.D. insertions for the years 1965-66 to 1973-74. Separate details for Vasectomies and Tubectomies. have also been given.
- Table 11.6 shows tehsil-wise number of Ayurvedic Dispensaries in Bhatinda District.
- In Table 11.7 tehsil-wise data are given of indoor and outdoor patients treated in Medical Institutions in Bhatinda District over the years 1966 to 1973.

11. ਜਨਮ ਮਰਨ XI. Vital ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦਰ ਅਤੇ Birth-Rate and Death-Rate

ਨੇ: No. 11.1

6: INO. 11.1			ਜਨਮ ਦਰ Birth Rat	e
ਸਾਲ Year	3149	ਜੋੜ Total	ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban
1		2	3	4
1961		30.45	32,50	23.12
1962		28.10	20.95	21.33
1963		27.22	28.44	23,81
1964		21.05	20.62	22,60
1965		26.39	26.42	26,30
1966		26.87	28.27	21,96
1967		28. 48	28.81	27.35
1968		25.56	26.19	23,3 ~~9~~
1969	zrania :	24.42	25.15	21. 97
1970		24.70	25,31	22. 27
1971		24.52	25.16	21.96
1972		24.84	23.87	23.71
1973	•••			

ਸੇ ੬ਧੀ ਅੰਕੜੇ Statistics ਮਰਨ ਦਰ 1961 ਤੋਂ 1972 ਤੱਕ in the District 1961 to 1972

	'ਤ ਦਰ ath R ate	lawer trees	ਸ਼ਿਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਮੌਤ Infant Mo		ate
ਮੌੜ Total	ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban	ਜੇੜ Total	ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਗੇ Urban
5	6	7	8	9	10
9.18	10.61	4.09	81.43	91.58	29.75
8.14	9.31	3.84	49.62	54.65	23.80
8.03	9.29	3.57	54.73	61.71	41.39
7.24	8.22	3.75	52.87	62.88	20.29
7.88	8.89	4.32	58.93	70.40	18.36
8.97	10.50	3.62	63.21	73.93	15.01
7.23	8.23	3.77	55. 89	67.26	14.48
6.92	7.93	3.43	50.93	60,32	14.94
7.55	8,63	3,86	5 6.79	64.81	25,61
7.79	8.70	4,15	52.56	61.52	11.96
6.96	7,76	3.74	50.39	58.45	13.30
7.41	8.29	3.29	49.05	57.58	9.22
			:-		

ਸਾਧਨ : ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਬਠਿੰਡਾ ।

Source: Civil Surgeon, Bhatinda.

11. ਮੈਡੀਕਲ XI. Medical and ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Tehsilwise Medical

ਨੇ: No.	11.2	ਚਲਦਾ	contd.
----------------	------	------	--------

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil _/	/ਸਾਲ /Year		#1	ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾ Rural Ard	
			ਹਸਪਤਾਲ Hospitals	ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇ'ਦਰ Primary Health Centres	ਰੀਅ*
	1		2	3	4
ਬਠਿੰਡਾ B hatinda		1966	177	2	3
		1967	1111-	2	1
		1968	- 17	2	1
		1969		2	2
		1970		2	3
		1971	aur Bay	2	3
		1972		2	4
		1973		2	5
ਮਾਨਸਾ		1966		2	4
Mansa		1967		2	5

ਅਤੇ ਸਿਹਤ Health ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Institutions

	ਹਰੀ ਇਲਾਕਾ ban Area	To	ਕੁਲ ਮੰਸਥਾਵਾਂ otal Institutio ns
ਹਸਪਤਾਲ	ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇ'ਦਰ	ਡਿਸਪੈ ਸਰੀਆਂ	
Hospitals	Primary Health Centres	Dispen- saries	
5	6	7	8
3	2	6	16
3	2	6	14
3	2	6	14
3	2	6	15
3	2	5	15
4	2	4	15
5	2	3	16
5	2	3	17
2	1	1	10
2	1	1	11

11. ਮੈਡੀਕਲ XI. Medical ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Tehsilwise Medical

<u>ਨੰ: No.</u>	11.2 ਚਲਦਾ contd ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/Year	ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਾ Rural Area			
	Tellshij Tear	ਹਸਪਤਾਲ Hospitals	ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇ'ਦਰ Primary Health Centres	ਰੀਆਂ	
Ch was the last state of	I	2	3	4	
	1968		2	5	
	1969		2	6	
	1970		2	6	
	1971		2	6	
	1972	1	2	7	
	1973		2	9	
ਫੂਲ Phul	1966		2	2	
2 1160	1967	*	2	2	
	1968		2	2	
	1969	·-	2	2	
Merry =	1970		2	4	

ਅਤੇ ਸਿਹਤ and Health ਮੌਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Institutions

ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਣ Urban			ਕੁਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Total Institutions
ਹੰਸਪਤਾਲ	ਚੁਢਲੰਘ ਸਿਹਤ ਕੇ′ਦਰ	ਡਿਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ	Institutions
Hospitals	Primary Health Centres	Dispen- saries	
5	6	7	8
2	1	ι	11
2	1	1	12
2	1	1	12
2	1	1	12
2	1	1	13
2	1	1	15
2	44 (44 11 44	11	6
2			6
2		·	6
2			6
2	<del></del>		8

11 ਮੈਡੀਕ**ਲ** XI Medical ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ Tehsilwise Medical

ਨੈ: No. 11.2 ਸਮਾਪਤ concld.

	ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil Year		ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਾ Rural Area			
Tens	ii Yeai	ਹਸਪਤਾਲ Hospitals	ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ Primary Health Centres	ਰੀਅ		
1		2	3	4		
	1971		2	2		
	1972	-	2	3		
	1973	-	2	4		
ਜੋੜ Total	1966	BULL	6	9		
	1967		6	8		
	1968	villeg	6	8		
	1969		6	10		
	1970		6	13		
	1971	Such trasts	6	11		
	1972		6	14		
	1973		6	18		

ਅਤੇ ਸਿਹਤ and Health भेडीवळ मेमवादां Institutions

	ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਾ Urban Area		ਕੁਲ ਸੰਸਥਾ Total Institutions	
ਹਸਪਤਾਲ Hospitals	ਮੁਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇ'ਦਰ Primary Health Centres	ਡਿਸਪੰ 'ਸਰੀਆਂ Dispen- saries	Histitution	
5	6	7	8	
2		1	8	
2	4 10	1	8	
2	_	1	9	
7	3	7	32	
7	3	7	31	
7	3	7	31	
7	3	7	33	
7	3	6	35	
8	3	6	34	
9	3	5	37	
9	3	5	41	

ਸਾਧਨ : ਸਿਵੱਲ ਸਰਜਨ, ਬਠਿੰਡਾ। Source : Civil Surgeon, Bhatinda.

11. ਮੈਡੀਕ**ਲ** XI. **Medic**al ਖੇਤਰ ਅਤੇ ੇਲੰਗ ਅਨੁਸਾਰ Beds in Medical Institution

ਲੇ: No. 11.3

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/years		ਹਸਪਤਾਲ Hospitals				
			ਦਿਹਾਤੀ Rural		ਹਰੀ ban	
		ਪੁਰਸ਼ Male	হিদর্শি Female	Male	३१७ † Female	
1		2	3	4	5	
ਬਠਿੰਡਾ	1966		*	52	44	
Bhatinda	1967			52	44	
	1968	-		52	48	
	1969			52	48	
	1970			52	48	
	1971	****		72	73	
	1972			75	82	
	1973			75	82	
ਮਾਨਸਾ Mansa	1966			10	16	
1VIansa	1967			10	16	
	1968		manage and	20	25	
	1969			22	38	
	1970			32	48	
	1971			25	37	
	1972		<del></del> .	19	31	
	1973			19	31	

ਅਤੇ ਸਿਹਤ and Health ਮੌਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈੱਡ according to Area and Sex ਨੰ: No. 11.3

> ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ Primary Health Centres

 ਵਿਹਾਤੀ Rural		ਸ਼ਹਿਰੀ Urban		
ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	ਪ੍ਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	
6	7	8	9	
6	4	5	5	
8	6	5	5	
8	8	6	6	
8	8	6	6	
8	8	6	6	
8	8	6	6	
3	8	6	6	
S	8	6	6	
3	4	6	8	
4	3	6	8	
6	6	7	6	
6	6	7	6	
6	6	4	6	
8	8	6	4	
8	8	6	4	
8	8	6	4	

11 ਮੈਡੀਕਲ XI MEDICAL ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ Beds in Medical Institutions

•						
ਨ	٠	N	$\sim$	1	1	.3
•		1.34			1	- 47

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/Year			ਹਸਤਾਲ Hospitals		
			ਦਿਹਾਤੀ Rural		ਹਰੀ ban
		ਪੁਰਸ਼ M ale	ष्टिमञ्जीलां Famale	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female
1		10	11	12	13
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	1966	8	4.	18	4
	1967	8	4	18	4
	1968	8	4	12	10
	1969	8	4	12	10
	1970	8	4	24	14
	1971	4	4	5	3
	1972	2	2	5	3
	1973	2	2	5	3

ਅਤੇ ਸਿਹਤ AND HEALTH ਮੌਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈੱਡ according to Atea and Sex

ਜੌੜ Total							
	ਦਿਹਾਤੀ ਸ਼ਹਿਰੀ Rural Urban						
ਪੁਰਸ਼ M ale	ਇਸਕ੍ਰੀਆਂ Female	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਕ੍ਰੀਆਂ Female				
14	15	16	17				
14	8	7 5	53				
16	10	75	53				
16	12	70	64				
16	12	70	64				
16	12	82	68				
12	12	83	82				
10	10	86	91				
10	10	86	91				

11 ਮੈਡੀਕਲ XI MEDICAL ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ Beds in Medical Institutions

-			-		
_	•	- N	434		- 42
O	ē		o.	11.	

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/Year			ਹਸਪਤਾਲ ospitals		
			ਵਿਹਾਤੀ Rural		
		ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Famale	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆ Famale
	endrend and end end end or or order	10		12	
ਮਾਨਸਾ Mansa	1966	1		2	2
	1967	Service of	4	2	2
	1968	5	e 24.0	2	2
	1969	4	* ***	2	2
	1970	5		2	2
	1971	5	i	2	2
	1972	7	2	2	2
	1973	7	2	2	2

ਅਤੇ ਸਿਹਤ AND HEALTH ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਅ ਬੈਂਡ according to Area and Sex

	ਜੋੜ To	tal					
 ਵਿਹਾਤੀ Rural		ਸ਼ਹਿਰੀ Urban					
 ਪ੍ਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female				
 14	15	16	17				
f	4	18	26				
4	7	18	26				
1.4	6	29	33				
10	6	31	46				
11	6	38	56				
13	9	33	43				
15	10	27	37				
15	10	27	37				

ਸਾਧਨ: ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ. ਬਠਿੰਡਾ। Source: Civil Surgeon, Bhatinda.

11. ਮਡੀਕਲ XI. MEDICAL ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ Beds in Medical Institutions

ਨੰ: No. 11.3

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/Year		ਹਸਪਤਾਲ Hos p itals			
			ਦਿਹਾਤੀ Rural		ਹਿਰੀ rban
Ì		ਪੁਰਸ਼ Male	िष्मज्ञीलां Female	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Famale
1		2	3	4	5
ਵੂਲ Phul	1966	_		3	9
	1967	_	_	3	9.
	1968			4	10
	1969	MANUFACT TO SERVICE AND SERVIC		4	10
	1970	-		4	10
	1971			4	10
	1972			4	10
	1973			4	10

ਅਤੇ ਸਿਹਤ AND HEALTH ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈੱਡ according to Area and Sex

Pr	ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇ'ਦਰ imary Health (	Centres		
ਦਿਹਾ <mark>ੜੀ</mark> R ural		ਸ਼ਹਿਰੀ Urban		
ਪੁਰਸ਼ M ale	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	
6	7	8	9	
6	4	Berris	graden	
6	4			
6	8	N.E.B	ourse.	
6	8	reads.	southera	
8	6	HAN		
6	6	n-mailines	granny	
8	6			
8	6	-		

11. ਮੇਡੀਕਲ XI. MEDICAL ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ Beds in Medical Institutions

ਰੇ: No. 11.3

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/Year		ਡਿਸਪੈ'ਸਰੀਆਂ Dispensaties				
		feor Rut		ter melligi Analite venidigi Andre venidigi	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban	
		ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Femal e	
1	1900 MAN	10	11	12	13	
ਫ਼ੁਲ Phul	1966	4	3	green en en		
	1967	4	3	ang/mak		
	1968	5	4		~ ~~-~~	
	1969	4	2		_ <del></del>	
	1970	3	3			
	1971	1	1	4	2	
	1972	5	5	4	2	
	1973	5	5	4	2	

ਅਤੇ ਸਿਹਤ AND HEALTH ਮੈਡੀ ਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਂਡ according to Area and Sex

	ਜੰਡ	Total		
ਦਿਹਾਤੀ Rufal		ਸ਼ਹਿਰੀ Urban		
ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸੜ੍ਹੀਆਂ Female	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	
14	15	16	17	
10	7	3	9	
10	7	3	9	
11	12	4	10	
10	10	4	10	
11	9	4	10	
7	7	8	12	
13	11	8	12	
13	11	8	12	

11. ਮਡੀਕਲ XI. MEDICAL ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ Beds in Medical Institutions

ក់: No. 11.3

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/Year		23%	ਹਸਪਤਾਲ Hospital:				
			ਦਹਾਤੀ ufal	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban			
		ਪੁਰਸ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female				
1	and the state of t	2	3	4	5		
ਜੌੜ Total	1966	(1)-7	diligipradi	65	69		
	1967	-	****	65	69		
	1968	-	-	76	83		
	1969		_	78	96		
	1970	-		88	106		
	1971	Tel Ti		101	120		
	1972			98	123		
	1973	<del></del>		98	123		

ਅਤੇ ਸਿਹਤ AND HEALTH ਮੌਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈੱਡ according to Area and Sex

Pr	ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇ imary Health		
	ਦਿਹਾਤੀ Rural	A STATE OF	ਸ਼ਹਿਤੀ Urban
ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤਰੀਆਂ Female
6	7	8	9
15	12	11	13
18	13	11	13
20	22	13	12
20	22	13	12
22	20.	10	12
22	22	12	10
24	22	12	10
24	22	12	10

ਸਾਧਨ : ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਬਠਿੰਡਾ ।

Source: Civil Surgeon, Bhatinda.

11 ਮੈਡੀਕਲ XI MEDICAL ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ Beds in Medical Institutions

ਨੇ: No.11.3

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/Year				ਸਰੀਆਂ ensari	es
			ਹਾਤੀ ural		ਸ਼ਹਿਰੀ J rba p
		ਪੁਰਸ਼ M ale	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	ਪੁਰਸ਼ Male	ष्टिमञ्जीकां Female
	1	10	11	12	13
is Total	1966	13	7	20	6
	1967	12	11	20	6
	1968	18	8	14	12
	1969	16	6	14	12
	1970	16	7	26	16
	1971	10	6	11	7
	1972	14	9	11	7
	1973	14	9	11	7

ਅਤੇ ਸਿਹਤ AND HEALTH ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਡ according to Area and Sex

		ਜੋੜ Total	
ਦਿਹਾਤੀ Rural		มูโปป Urb	
ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female	ਪੁਰਸ਼ Male	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ Female
14	15	16	17
28	19	96	88
30	24	96	88
38	30	103	120
36	28	105	120
38	27	124	134
32	28	124	137
38	31	121	140
38	31	121	140

ਸਾਧਨ: ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਬਠਿੰਡਾ। Source Civil Surgeon, Bhatinda.

11. ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ XI. MEDICAL AND HEALTH

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਕਲਿਨਿਕ ਕਿੰਦਰ

Tehsilwise Family Planning Clinics/Centre

รี: No. 11.4

	ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਕਲਿਨਿਕ/ਕੇ'ਦਰ Family Planning Clinics/Centres			
ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/Yeat		ਜੋੜ Total	ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸਹਿਰੀ Urban
1		2	3	4
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	1961*	2	1	1
	1966	10	5	5
	1967	10	5	5
	1968	10	5	5
	1969	5	4	1
	1970	5	4	1
	1971	5	4	1
	1972	5	4	1
	1973*	5	4	1
ਮਾਨਸਾ Mansa	1961	<del></del>		
	1966	6	4	2
	1967	6	4	2

305

11. ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ XI. MEDICAL AND HEALTH

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਕਲਿਨੀਕ/ਕੇ'ਦਰ

Tehsilwise Family Planning Clinics/Centres

ਨੰ: No. 11.4

ਭਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ		ਪਰਿਵਾਰ ਨਿ Family Planni	जित्तत विस्तृती ng Clinic	ਕ /ਕੇ'ਦਰ \$/Centres
Tehsil/Year		ਜੌੜ Total	ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban
1		2	3	4
	1968	6	4	2
	1969	3	3	44
	1970	3	3	
	1971	3	3	
	1972	3	3	
	1973	3	3	
ਫੂਲ Phul	1961*	1	_	1
	1966	3	2	1
	1967	3	2	1
	1968	3	2	1
	1969	2	2	******
	1970	2	2	

11. ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ XI. MEDICAL AND HEALTH

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਕਲਿਨਿਕ /ਕੇ'ਦਰ

Tehsilwise Family Planning Clinics/Centres

ਨੰ: No. 11.4

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ			ਪਰਿਵਾਰ ਨਿ Family Plannin	जंनत विक्री g Clinic	ਨਕ ਕੇ'ਦਰ s Centres
Tehsil/Year			ਜੇੜ Total	ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban
	1		2	3	4
	197	71	2	2	di setto e
	197	72	2	2	
	195	73	2	2	
ਜੋੜ Total	196	51	3	1	2
	19	66	19	11	8
	19	67	19	11	8
	19	68	19	11	8
	19	69	10	9	Ĩ
	19	70	10	9	E
	19	71	10	9	1
	19	72	10	9	A
	19	973	10	9	1

*ਸੂਚਨਾ 31 ਮਾਰਚ, 1961 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ।

*The Information relates to 31 March, 1961. ਸਪੂਧਨ: ਜ਼ਿਲਾ ਖਰਿਵਾਰ, ਨਿਯੋਜਨ ਅਫਸਰ ਬਠਿੰਡਾ।

Source: District Family Planning Officer, Bhatinda.

11 ਮੌਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ

XI MEDICAL AND HEALTH ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬਾਂਝਪਨ ਦੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਆਈ.ਯੂ.ਸੀ.ਡੀ. ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ Sterilization Operations and I.U.C.D. Insertions in the District

ร้: No. 11.5	D 1301			
atem XV		ਬਾਂਝਪਨ ਦੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ Sterilization Operations		
ਜਾਲ Year		ਟੁਬੈਕਟੇਮੀਜ Tubectomies		
1	2	3	4	
1965-66	3,094	Annum dariff sampe filippe with a replicability sampleshing reprise ships 1 t file field sampleshing sampleshing sampleshing sampleshing sampleshing sampleshing	7,497	
1966-67	3,179	36	12,882	
1967-68	2,919	124	7,273	
1968-69	588	4,290	1,025	
1 969-70	213	5,647	373	
1970-71	101	2,518	1,370	
197 1-72	119	2,227	3,661	
1972-73	1,706	4,813	3,425	
197 3-74	68	1,558	1,492	

ਸਾਧਨ : ਜ਼ਿਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ Source: District Family Planning Officer, Bhatinda.

308

11 ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ XI MEDICAL AND HEALTH

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਆਯੁਰਵੇਦਿਕ ਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Tehsil wise Ayurvedic and Unani Institutions

ਨੰ: No. 11.6 ਚਲਦਾ contd

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ	26	ਆਯੁਰਵੇਦਿਕ ਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Ayurvedic and Unani Institutions				
Tehsil/Year		ਆਯੁਰਵੇਦਿਕ Ayurvedic	ਯੂਨਾਨੀ Una n i	ਜ਼ੋੜ Total	ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ਼ Patients Treated	
1		2	3	4	5	
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	1961	6	unsärnä	6	• •	
2711000111000	1966	6	-	6		
	1967	6		6		
	1968	6	_	6		
	1969	7		7		
	1970	7	_	7		
	1971	13	_	13		
	1972	13	-4	13	٠	
	1973	13	-	13	•	

309

11 ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ XI MEDICAL AND HEALTH

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਆਯੁਰਵੇਦਿਕ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Tehsil wise Ayurvedic and Unani Institutions

ਨ:-No. 11.6 ਚਲਦਾ contd

		ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ Ayurvedic	ı ਅਤੇ ਯੂ and Una	ਨਾਨੀ ਸੰਸਥਾ ani Inst	हां itutions
	ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/Year	ਆਯੁਰਵੇਇਕ Ayurvedic			ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ਼ Patients Treated
1		2	3	4	5
ਮਾਨਸਾ Mansa	1961	4		4	• •
	1966	4	_	4	• •
	1967	5	•	5	
	1968	5	-	5	
	1969	5		5	
	1970	5	_	5	
	1971	6	_	6	
	1972	6		6	
	1973	6	b	6	• •
ಕ್ಷಣ	1961	4	and the same	4	••
Phul				_	
	1966	4		4	• •
	1967	3	_	3	• •

11 ਮੰਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ XI MEDICAL AND HEALTH ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਆਯੁਰਵੇਦਿਕ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

Tehsil-wise Ayurvedic and Unani Institutions

ਨੰ: No. 11.6 ਸਮਾਪਤ concld

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ		ਆਯੂਰਵੇਦਿਕ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Ayurvedic and Unani Institutions			
Tehsil/		ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ Ayurvedic	ਯੂਨਾਨੀ Unani	Total ਸਰ Par	ਲਾਜ ਕੀਤੇ ਸੀਜ਼ tients cated
1	program to a service of Management of	2	3	4	5
	1968	3		3	
	1969	4	-	4	
	1970	4	name.	4	
	1971	7	_	7	
	1972	7	-	7	
	1973	8	_	8	
គ៌ ន Tot	1961	14	-	14	• •
100	1966	14		14	
	1967	14	_	14	
	1968	14	-	14	
	1969	16	approle	16	
	1970	16		16	
	1971	26		26	
	1972	26		26	
	1973	26	1	27	

ਸਾਧਨ : ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਬਠਿੰਡਾ।

Source: Civil Surgeon, Bhatinda.

XI. ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ MEDICAL AND HEALTH

11 ਮੈਡੀਕਲ XI MEDICAL ਤਹਿਸੀਲ ਵਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Tehsil-wise patients treated in

ਨੈ:	No.	11.7	ਚਲਦਾ	contd
~/.	110.	2-1-		CUILLE

		ৰুন্ত হিন্ত Total patien	
ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	ਸਾਲ Year	<u>ਕੁ</u> ਲ ਵਿਅਕਤੀ Persons	
1		2	
สโอร์ซ Dhaair do	1966	1,55,437	
Bhatinda	1967	1,60,421	
	1968	1,63,333	
	1969	1,89,763	
	1970	2,07,960	
	1971	2,08,020	
	1972	1,94,904	
	1973	1,91,810	

ਅਤੇ ਸਿਹਤ AND HEALTH ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ਼ Medical Institutions

ਬਾਲਗ Adults		ਬੱਚੇ Children
ਪੁਰਸ਼ Males	ਇਸਤਰੀਆਂ Females	
3	4	5
64,954	49,288	41,195
57,106	59,139	44,176
63,076	57,397	42,860
73,596	72,449	43,718
88,472	75,642	43,846
81,491	86,800	39,729
79,435	69,580	45,889
81,119	66,925	43,766

11. ਮੈਡੀਕਲ XI. MEDICAL ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Tehsil wisepatients treated in

ਨ: No. 11.7 ਚਲਦਾ (	

ਤਹਿਸੀਲ Tehsil	THE REAL PROPERTY.	ਕੁਲ ਇ ਲਾਜ Total patients	
	ਸਾਲ Year	ਕੁਲ ਵਿਅਕਤੀ Persons	
1		2	
ਾਨਸਾ Mansa	1966	68,807	
VI a 115 a	1967	74,832	
	1968	88,355	
	1969	95,185	
	1970	1,03,062	
	1971	1,18,092	
	1972	1,20,883	

ਅਤੇ ਸਿਹਤ AND HEALTH ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ਼ Medical Institutions

(Number)		Medical Institutions	
		ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ਼ Treated	
ਬੱਚੇ Children		ਬਾਲਗ Adult	
	ਇਸਤਰੀਆਂ Females	ਪੁਰਸ਼ Males	
5	4	3	
22,826	21,880	24,101	
20,206	26,411	28,215	
23,176	32,731	32,448	
23,048	35,975	36,162	
27,428	37,922	37,712	
27,397	47,164	43,531	
32,833	47,015	41,033	
3 6 . 449	48,174	41,030	

11. ਮੈਡੀਕਲ IX. MEDICAL ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Tehsilwise Patients treated in

ਨੰ: No. 11.7—ਚਲਦਾ contd

ਅਤੇ ਸਿਹਤ

AND HEALTH

ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ Medical Institutions

	<del></del>		
	ਆਊਟ-ਡੌਰ ਮ Out-Patie		
ਕੁਲ ਵਿੱਅਕਤੀ	ਬਾਲਾ Adu		ਬੱਚੇ
Persons	ਪੁਰਸ਼ Males	ਇਸਤਰੀਆਂ Females	Children
10	11	12	13
1,51,049	63,146	47,263	40,640
1,55,295	55,673	56,235	43,387
1,56,840	61,126	54,298	41,416
1,82,053	70,710	68,762	42,581
2,01,410	85,990	72,353	43,067
2,02,112	79,635	83,425	39,052
1,88,786	77,456	66,378	44,952
1,84,156	78, 089	63,183	4 2,884

11. ਮੈਡੀਕਲ XI. MEDICAL ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Tehsilwise Patients treated in

ਨੇ: No. 11.7—ਚਲਦਾ contd

ਤਹਿਸੀਲ/ਸ	31 22:			ਮਰੀਜ਼ patients	
Tehsil/Y		ਕੁਲ ਵਿਅਕਤੀ Persons	ਬਾਣ Adu		ਬੱਦੇ Children
		A realize	ਪ੍ਰਸ Males	ਇਸਤਰੀਆਂ Female	
1		6	7	8	9
ਮਾਨਸਾ	1966	1,698	795	723	180
Mansa	1967	1,755	844	764	147
	1 968	2,502	985	1,198	319
	1969	2,659	1,126	1,301	232
	1970	3,203	1,165	1,607	431
	1971	3,676	1,400	1,840	436
	1972	3,669	1,184	1,922	563
	1973	3,359	1, 251	1,703	405

ਅਤੇ ਸਿਹਤ

AND HEALTH ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ਼ Medical Institutions

Á	ਆਉਟ-ਡੌਰ ਮਰੀਜ਼ Out-patients		
ਕੁਲ ਵਿਅਕਤੀ -	ਬਾਲ A d	ਗ lults	ਬੱਚੇ
Persons	ਪੁਰਸ਼ Males	ਇਸਤਰੀਆਂ Females	Children
10	11	12	13
67,109	23,306	21,157	22,646
73,077	27,371	25,647	20,059
85,853	31,463	31,533	22,857
92,526	35,036	34,674	22,816
99,859	36,547	36,315	26,997
1,14,416	42,131	45,324	26,961
1,17,212	39,849	45,093	32,270
1,16,294	39,779	4 6,471	30,044

11 ਮੈਡੀਕਲ XI MEDICAL ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Tehsil-wise Patients treated

ਨੋ: No. 11.7 ਚਲਦਾ—contd-

		ma firm dama la seram	ਕੁਲ ਇਲਾਜ Total Patients	
		ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsi!/Year	ৰ্জ ਵিশ্বরী Persons	
1			2	
ੂਲ Phul		1966	34,574	
Phul		1967	46,859	
		1968	61,559	
		1969	51,847	
		1970	64,626	
		1971	50,625	
		1972	53,849	
		1973	70,828	

ਅਤੇ ਸਿਹਤ AND HEALTH ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ਼ in Medical Institutions

ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ਼ treated		
ਬਾਲਗ Adults		
ਪਰਸ Males	ਇਸਤਹੀਆਂ Females	ਬੱਚੇ Children
The state of the supposite conversation, we supplied new companies with the	4	5
10,461	13,898	10,215
17,233	17,195	12,431
22,094	21,712	17,753
18,151	2 0,066	13,630
22,295	24,933	17,398
17,086	21,329	12,210
18,110	17,783	17,956
24, 629	30 , 74 1	15,458

11 ਮੈਡੀਕਲ XI MEDICAL ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮੇਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Tehsil-wise Patients treated

. ^				
Ζ+	NO	11 7	ਚਲਦਾ—contd.	
	110.	44./	OOC UDILLIA.	

	ਤਹਿਸ਼ੀਲ/ਸਾਲ	ਕੁਲ ਇਲਾਜ Total Patients
	Tehsil/Year	ਕੁਲ ਵਿਅਕਤੀ Persons
1		2
ਜੋੜ Total	1966	2,58,813
	1967	2,82,112
	1968	3,13,247
	1969	3,36,795
	1970	3,75,648
	1971	3,76,737
	1972	3,69,634
	1973	3,82,291

ਅਤੇ ਸਿਹਤ AND HEALITH ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ਼ in Medical Institutions

ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ਼ treated		
ਬਾਲਗ Adults		ยัฮิ Children
ਪਰਸ਼ Males	ਇਸਤਰੀਆ Females	
3	4	5
99,516	85,066	74,236
1,02,554	1,02,745	76,813
1,17,618	1,11,840	84,789
1,27,909	1,28,490	80,396
2,48,479	1,38,497	88,672
1,42,108	1,55,293	79,336
1,38,578	1,34,378	96,678
1,4 6,778	1,4 5,840	89, 673

11 ਮੈਡੀਕਲ XI. MEDICAL ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ Tehsilwise Patients treated

ਰੰ: No. 1	1 ∙ 7 ਚਲਦਾ-	-cont d.			
ਤਹਿਸੀਲ Tchsil	ਸਾਲ Year		ਦਾਖਲ ਮਰ In-patie		
		ਕੁਲ ਵਿਅਕਤ Persons	ੀ ਬਾਨਗ Adu		ਬੱਚੇ Children
	198		ਪ੍ਰਗਸ਼ Males	ਇਸਤਰੀਆਂ Females	Children
	1	6	7	8	9
ਵੂਲ Phul	1966	702	230	395	77
	1967	1,115	534	442	139
	1968	983	364	515	104
	1969	1,038	458	478	102
	1970	889	335	458	96
	1971	933	266	562	105
	1972	1,152	252	839	61
	1973	1,357	3 54	902	101

ਅਤੇ ਸਿਹਤ AND HEALTH ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਮਰੀਜ਼ in Medical Institutions

	ਟ੍ਰੇਟ-ਡੌਰ ਮਰੀਜ਼ it-patients		
ਕੁਲ ਵਿਅਕਤੀ	ਬਾਲਗ Adults		ਬੱਚੇ Children
Persons	ਪੁਰਸ਼ Males	ਇਸਤਰੀਆਂ Females	Chuden
10	11	12	13
33,872	10,231	13,503	10,138
45,744	16,699	16,753	12,292
60,576	21,730	21,197	17,649
50,809	17,693	19,588	13,528
63,737	21,960	24,475	17,302
49,692	16,820	20,767	12,105
52,697	17,858	16,944	17,895
69,471	24,275	29,839	15,357

11 ਮੈਡੀਕਲ XI. MEDICAL ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਜਥਾਵਾਂ Tehsilwise Patients treated

ਨੈ : No. 11.7—ਸਮਾਪਤ concld

ਤਹਿਸੀਲ/ਸਾਲ Tehsil/Year		ਦਾਖਲ ਮਰੀਜ਼ In-patients					
		ਕੁਲ ਵਿਅਕਤੀ Persons	ਬਾਰ Ad	हत ults	ਬੱਚੇ Children		
			ਪੁਰਸ਼ ਇਸਤ੍ਰਰੀਆ Males Femal				
1		6	7	8	9		
ਜੇੜ Total	1966	6,788	2,833	3,143	812		
10141	19 67	7,996	2,811	4,110	1,075		
	1968	9,978	3,299	4,812	1,867		
	1969	11,407	4,470	5,466	1,371		
	1970	10,642	3,982	5,354	1,306		
	1971	10,517	3,522	5,777	1,218		
	1972	10,939	3,415	5,963	1,561		
	1973	12,370	4,635	6,34	7 1,388		

ਅਤੇ ਸਿਹਤ AND HEALTH ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਮਹੀਜ਼ in Medical Institutions

ਗਿਣਤੀ (Number)

	ਟ-ਡੋਰ ਮਰੀਜ਼ t-patients		
ਕਲ ਵਿਅਕਤੀ		ਲਗ dults	ਬੱਚੇ Children
Persons	ਪੁਰਸ਼ Males	ਇਸਤਰੀਆਂ Females	
10	11	12	13
2,52,030	96,683	81,823	73,424
2,74,116	99,743	98,635	75,738
3,03,269	1,14,319	1,07,028	81,922
3,25,388	1,23,439	1,23,024	78,925
3,65,006	1,44,497	1,33,143	87,366
3,66,220	1,38,586	1,49,516	78,118
3,58,695	1,35,163	1,28,415	95,117
3,69,921	1,42,143	1,39,493	88,285

ਸਾਧਨ : ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਬਠਿੰਡਾ। Source : Civil Surgeon, Bhatinda.

ਸੈਕਸ਼ਨ 12

ਸਿੱਖਿਆ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤਿੰਨ ਸਾਰਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ :---

ਸਾਰਣੀ 12.1 : ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ 15 ਮਈ, 1974 ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਵੰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 12.2: ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਖਿਆ ਸੱਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 15 ਮਈ, 1974 ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਮਰਦਾਂ, ਇਸਤਰੀਆਂ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਅਤੇ ਅਸਿੱਖਿਅਕ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 12.3 : ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ 15 ਮਈ, 1974 ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਵੀ ਵਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

329

SECTION XII

Education

In this section data in respect of educational institutions have been given in three tables.

Table 12.1 classifies tehsilwise number of recognised educational institutions in Bhatinda district on 15-5-1974.

Table 12.2 gives the institution-wise number of male and female. trained and untrained teachers working as on 15.5.1974 in recognised schools in Bhatinda district.

Table 12.3 presents data regarding number of students on roll on 15-5-1974 in Bhatinda district. Separate details of students belonging to Scheduled Castes have also been given.

XII. fiffen EDUCATION

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮਾਨਤ ਾਪ੍ਰਪਤ ਸੰਸਥਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Tehsilwise Number of Recognised Institutions (15 ਮਈ, 1974 ਦੀ ਸਥਿਤੀ) (As on 15 May, 1974.)

ở: No. 12.1

	मेमच' सीविमभ Type of Institution	10	र्डाज्योह्य Tehsil	ij	
		बिठंडर Bhatinda	нганг Mansa	gr Phul	नेत्र Total
		2	3	4	2
-:	ਆਰਟਸ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਕਾਲਜ	4	ო	ya-14	æ
ાં	Arts and Science Colleges and area area	Caree	Î	•	1
€;	Commerce Conege Halfaa fij fawr er arsin Collogo of Diversal Education	<u> </u>	1	, ,	1
÷	Manua Internation	Agree		-	i
ò	Teacher Training College ਹਾਇਰ ਸੇਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ Higher Secondary Schools	ıc	CI	Í	7

9.	ਹਾਈ/ਪੁੱਸਟੇ ਬੌਸਿਕ ਸਕੂਲ High Doct Bacif Cohoole		\$	28	23	96
	nightest basic schools					
7.	ਮਿলঙা/দীগদান ঘদিশ দলুজ Middle/Senior Basic Schools	:	58	28	~~11~~	70
øć .	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ/ਜੂਨੀਅਰ ਬੇਸਿਕ ਸਕੂਲ Primary/Junior Basic Schools		174	961	45	415
ெ	ग्री-ग्रांशिनवी मबूछ Pre-Primary Schools			ı	j	i
10.	10. ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸਕੂਲ Schools for Physical Education	1	1	ļ		1
11. 1	11. ਜੇ.ਬੀ.ਟੀ. ਸਕੂਲ J. B.T. Schools		!	i	•	1
12.	12. ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. I. T. I.		1		;	21
13. >	13. ਅਸਮਰਥ ਅੰਗਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸਕੂਲ Schools for Handicapped	;	1	ł		1
	भावीकां मेमचाक्षां Total Institutions		257	258	83	298
] 	H'US:	क्तिक मि	ਸਾਧਨ: ਜ਼ਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ।	ਬਨਿੰਡਾ।		

Source: District Education Officer, Bhatinda

12 ਸਿਥਿਆ XII. EDUCATION ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪੁਤ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

(15 ਮਈ, 1974 ਦੀ ਸਥਿਤੀ) Number of Teachers in Recognised Schools

δ: No. 12.2

(As on 15 May, 1974)

-Total Male ਜੌੜ ਇਸਤਰੀਆਂ Female ਜੌੜ Untrain-E, 82 **살** Irain-29,72 eq Total-Untrain-* NO-29,2 3 Train-ਮਰਦ E P2 ed हेउहे Particulars

1,373 286 282 803 • l 1.373 ਸਾਧਨ: ਜਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ। 286 282 805 3,078 1,048 575 1,455 -3,078 1,048 1,455 575 Pre-Primary/Primary/Junior Basic Schools भिज्ञामिठीभव बेमिय मब्छ High/Hr. Secondary/Post-Basic Schools Middle/Senior Basic Schools ਹਾਇ/ਹਾਇਰ ਸੈਕੈਡਰੀ/ਪੁੱਸਟ-ਬੇਸਿਕ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰੀ-ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ/ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ/ਜੁਨੀਅਰ ਬੇਸਕ ਸਕੂਲ ਜੌੜ Total

Source:—District Education Officer, Bhatinda.

12 ਸਿਖਿਆ XII. EDUCATION ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਂਟਥੀ Number of Students in Recegnised Schools (15 ਮਈ, 1974 ਦੀ ਸਥਿਤੀ) (As on 15 May, 1974) No. 12.3

٠Ю

•	Š	777	N M	ਅਫਸਰ, ਬੀ 	THEM	ਸਾਹਨ: ਜ਼ਿਲਾ ਸਿਖਿਆ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ।		
11,684	20,755	32,439	63,364	1,61,758 98,394 63,364 32,439 20,755 11,684	1,61,758		नंत्र Total	
12	86	110	1,039	2.896	3,935	:		4. атян Colleges
3,412	7,439	10,851	27,122	73,214 46,092 27,122	73,214	ic Schools	ਬੁਸਕ ਸਕੂਲ rv/Post-Ras	3. ਹਾਈ/ਹਾਇਰ ਸਕੰਡਰੀ/ਪੌਸਟ ਬੇਸਕ ਸਕੂਲ High/H Secondary/Post-Rasic Schools
2,345	3,639	5,984	10,737	25,162 14,425 10,737	25,162	:	। asic School	2. ਮਿਡਲ /ਸੀਨੀਅਫ ਬੁਸਿਕ ਸਕੂਲ Middle/Senior Basic Schools
5,915	9,579	15,494	24,466	. 59,447 34,981 24,466 15,494	59,447	looh	शिਅਰ ਬੇਸਪ ਸਕੂਣ or Basic Sel	 ਪ੍ਰੀ-ਪ੍ਰਾਇਸਰੀ/ਪ੍ਰਾਇਸਰੀ/ ਜੁਨੀਅਫ ਬੇਸਕ ਸਕੂਲ Pre-Primary/Junior Basic School
ਕੁੜੀਆਂ Girls	ਮੁੰਡੇ Boys	ਜੌੜ Total	ब्ज्ञीक्षां Girls	ਜੰਡ ਮੁੰਡੇ ਕੁਝੀਆਂ ਜੌੜ ਮੁੰਡੇ ਕੁਝੀਆਂ Total Boys Girls Total Boys Girls	ਜ਼ੈੜ Fotal			
cients Castes	Number of Students belonging to Scheduled Castes	umber of	N nging t	he belor	ber of all the	Number of all the Students b		
Į)	MOHIES HISIN I	MOHIE		- HHG	MOHINE HIGH HAS	E.C.		HUGHINGT BURGE

ਸੈਕਸ਼ਨ 13

ਸਹਿਕਾਰਤਾ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸਾਰਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਰਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਹਿ-ਕਾਰਤਾ ਲਹਿਰ ਅਧੀਨ ਕੌਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਨੀ 13.1 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿਣ**ਤੀ,** ਮੈੱਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਪੁੰਜੀ ਆਦਿ ਸਾਲ 1965-66 ਤੋ**ਂ** 1973–74 ਤੱਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਨੀ 13.2 ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਾਲ 1973–74 ਲਈ ਦਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਨੀ 13.3 ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਆਮ ਪ੍ਰਗਤੀ ਸਾਲ 1973 74 ਲਈ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ।

SECTION XIII

Co-operation

This section contains three tables showing the working of the Co-operation movement in Punjab.

Table 13.1 depicts the number of societies, their membership and working capital for the years 1965-66 to 1973-74 in Bhatinda District.

Table 13.2 presents tehsilwise number of various types of societies in Bhatinda District as on 30.6.74.

Table No. 13.3 shows tehsilwise general progress of total Cooperative Societies in the year 1973-74. 13. ਸਹਿਕਾਰ XIII. Co-ope ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ Number of Cooperative Societies,

ਵੇਰਵਾ		1965-66	1966-67	1967~68
Particulars				
1		2	3	4
1. ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ		1,671	1,686	1,645
No. of societies				
2. ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ		132	144	150
Membership				
3. ਹਿੱਸਾ ਪੰਜੀ (ਲੱਖ ਰੁੰਪਏ)		81	86	253
Share Capital (Lakh Rs.)				
4. ਮਲਕੀਅਤੀ ਫੰਡ (ਲੱਖ ਰੁਪਏ)		123	124	259
Owned Funds (Lakh Rs)				
5. ਕਾਰਜ ਪੰਜੀ (ਲੱਖ ਰੁਪਏ)		519	519	896
Working Capital (Lakh Rs)				
6. ਆਬਾਦੀ (ਲੱਖ)		11.77	12.01	12,26
Population (lakh)*				
7. ਇਕ ਲੇੱਖ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ		142	140	134
No. of Societies per lakh				
Population				
8. ਇਕ ਸੌ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਤੋਂ' ਮੈਂ'ਬਰਾਂ ਵ	री निर	ਣਤੀ 112	120	122
No. of Members per 100 Pop				
9. ਆਬਾਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਔਸਤ ਪੁੰਜੀ			43	73
Per capita working capital (		,		

ਨੋਟ.—1. ਸਾਲ 1965–66 ਤੋਂ 1971–72 ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤਹਿਸੀਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
Note: 1. Figures for the years 1965–66 to 1971-72 are
inclusive of Faridkot Tehsil.

2. * ਅੱਧ ਸਾਲ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਆਬਾਦੀ 1961 ਤੋਂ 1971 ਦੀ ਜੰਨ-ਸੰਖਿਆ, ਜਨਮ ਦਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2. Mid year population has been worked out on the basis of growth rate of population for 1961 to 1971.

3. ਸਾਲ 1970–71 ਤੱਕ ਹਿੱਸਾ ਪੂੰਜੀ, ਮਲਕੀਅਤੀ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਪੂੰਜੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਭਾਵਾਂ ਤੋਂ' ਰਹਿਤ ਹਨ।

3. Share capital Owned funds and Working capital up to 1970-71 are exclusive of Industrial Societies.

ਤਾ ration ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਪੂੰਜੀ their Membership, Working Capital in Bhatinda District

1968-69	1969-70	1970-71	1971-72	1972-73	1973-74
5	6	7	8	9	10
1,670-	1,693	1,812	1,827	1,257	1,297
158	159	166	171	132	135
240	205	254	383	292	223
278	312	350	407	296	32 9
1,428	1,443	1,629	2,246	1,369	1,440
12.51	12.77	13.03	13.29	10.64	10.87
133	133	139	137	118	119
126	125	127	129	124	12 4
114	113	125	169	129	132

ਸਾਧਨ : 1. ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਮਾਨਸਾ ।

2. ਇੰਨਸਪੈਕਟਰ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਬਠਿੰਡਾ।

Source: Assistant Registrar, Co-operative Societies Bhatinda, and Mansa.

2. Inspector, Industrial Co-operative Societies, Bhatinda.

†ਸੌਧੇ ਹੋਏ। †Revised

13. ਸਹਿਕਾਰਤਾ

XIII. Co-operatives

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੈਂ'ਕ

Tehsilwise Number of Societies & Banks.

(30 ਜੂਨ, 1974 ਦੀ ਸਥਿਤੀ)

_	_	1374 (17)		
ช้: No. 13.2	(As or	a 30th	June,	1974)
				,
ਵੰਰਵੇ	ਬਠਿੰਡਾ	ਮਾਨਸਾ	ਫਲ	ন্:3
Particulars	Bhatinda			
1	2	3	4	5
I. ਕਰਜਾ ਸਭਾਵਾਂ				
Credit Societies				
 ਰਾਜ ਤੇ ਕੈਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਤੇ ਬੈਂਕ ਜੁਨੀਆ 	fਨ 1			1
State and Central Banl	k			
& Bank Unions				
2. ਕੇ'ਦਰੀ ਤੇ ਭੌ' ਰਹਿਤ ਬੈੰਕ			derestroits.	
Central Land Mortgage	e			
Banks				
3. ਜਰਾਇਤੀ ਸਭਾਵਾਂ	315	234	94	643
Agricultural Societies				
4. ਗੈਰ-ਜਰਾਇਤੀ ਕਰਜ਼ਾ ਸਭਾਵਾਂ	41	31	7	79
Non-Agricultural Credi	t			
Societies				
5. ਮੁਢਲੇ ਭੌਂ ਰਹਿਤ ਬੈਂਕ	1	1	1	3
Primary Land Mortgag	e			
Banks	-1174			
6. ਉਦਯੰਗਿਕ ਬੈ'ਕ				-
Industrial Banks				
II ਗੈਰ ਕਰਜ਼ਾ ਸਭਾਵਾਂ				
Non-Credit Societies				
1. ਮਾਰਕਿਟੰਗ ਂ	14	4	1	19
Marketing				
2. ਗੰਨੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਜ਼ਾ				
Sugarcane Supply				

13. ਸਹਿਕਾਰਤਾ XIII. Co-operation ਕ ਸ਼ਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕੈਂਕ

ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੈਂ'ਕ

Tehsilwise Number of Societies & Banks

(30 ਜੂਨ, 1974 ਦੀ ਸਥਿਤੀ)

ਨੇ No. 13.2

(As on 30th June, 1974)

ਵੇਰਵੇ Particulars			ਮਾਨਸਾ Mansa		
1		2	3	4	5
3. ਦੁਧ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਜ਼ਾ Milk and Dairy Suppl	 Iv	14	14	3	31
4. ਕਪੜਾ ਬਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ Weavers Societies		13	7	2	22
5. ਖਪਤਕਾਰ ਸਭਾਵਾਂ Consumer Stores		24	2		26
6. ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ Housing Societies		10	5	3	18
7. ਵਾਹੀ ਸਭਾਵਾਂ Farming Societies		20	10	13	43
s. ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ Labour and Construction Societies		25	20	4	49
9. ਹੌਰ Others		186	142	35	363
नेत्र Total		664	470	163	1, 29 7

ਸਾਧਨ: 1-ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਮਾਨਸਾ।
Source : 1 Assistant Registrar, Co-optative Societies,
Bhatinda & Mansa.

2.—ਇਨਸਪੈਕਟਰ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਬਠਿਡਾ।
Inspector, Industrial Co-operative Societies,
Bhatinda.

13. ਸਹਿਕਾਰਤਾ XIII. Co-operation ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਆਮ ਪ੍ਰਗਤੀ ਸਾਲ 1973-74

Tehsilwise General Progress in 1973-74

ਨੰ: No. 13.3

ਵੇਰਵੇ Particulars		ਤਹਿਸੀ?	ਤ _{੍ਰ} Tehsi	1	ਜੋੜ
, areassay,	Bha		ਮਾਨਸਾ Mans a	Total ਫੂਲ Phul 4 5	
1		2	3	4	5
1. ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ No. of Societies 2. ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ (00,000) Membership (00,000) 3. ਵਿਉਪਾਰਕ ਟਰਨ ਓਵਰ Business Turnover 4. ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ		664 68	470 45 	163 22 	1,397 135
Percentage of Villages Served (ੳ) ਜਨਰਲ ਲਾਈਨ ਸਭਾਵਾਂ General Line Societies		100.00	100.00	100.00	100.00
(ਅ) ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਭਾਵਾਂ Industrial Societies		31.53	15.90	10.53	21.24
5. ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤਤਾ Percentage of Popula- tion Served		70.67	52.02	62.22	61.97

ਸਾਧਨ : ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਮਾਨਸਾ (ii) ਇਨਸਪੈਕਟਰ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਬਠਿੰਡਾ ।

Source: Assistant Registrar, Co-operative Societies, Bhatinda & Mansa.

(ii) Inspector, Industrial Co-operative Societies, Bhatinda

ਸੈਕਸ਼ਨ-14

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ

ਸਾਰਣੀ 14.1 ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1966 ਤੋਂ 1973 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਈਆਂ ਮੌਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 1966 ਤੋਂ 1970 ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਫਰੀਦਕੌਟ ਤਹਿਸੀਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 14.2 ਸਾਲ 1950–51, 1955–56, 1960–61 ਅਤੇ 1965–66 ਤੇ**ੰ** 1973–74 ਵਿੱਚ ਲੌਕ ਨਿਰਮਾਨ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਦੇਖ ਭਾਲ ਅਧੀਨ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

SECTION XIV

Transport and Roads

Table 14.1 shows the number of different types of motor vehicles registered in Bhatinda District during the calendar years 1966 to 1973.

Figures for the years 1966 to 1970 are of the erstwhile Bhatinda District and are inclusive of Faridkot Tehsil.

Table 14.2. indicates the road length maintained by the Public Works Department during the years, 1950-51, 1955-56, 1960-61 and 1965-66 to 1973-74.

14. ਟ੍ਰਾਂਸਪੌਰਟ ਅਤੇ XIV: TRANSPORT ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਈਆਂ ਵੱਖ Number of different Types of Motor

ਨੰ: No. 14.1

				ਦੇ ਦੌਰਾਨ registere	
ਸਾਲ Year		ਕਾਰਾਂ Cars	ਜੀਪਾਂ Jeeps	ਟਰੱਕ Trucks	ਟੈਕਸੀਆਂ Taxies
1		2	3	4	5
1966*		10	8	8	1
1967*		15	10	11	2
1968*		16	29	57	ord role
1969*		22	29	33	-
1970*	•••	32	45	46	A columbia
1971	•••	56	31	73	************
1972	•••	38	48	96	
1973		52	38	74	

^{*} ਅੰਕੜੇ ਪੁਰਾਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ, ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤਹਿਸੀਲ ਸਮੇਤ ਹਨ।

^{*}Figures are of the erstwhile Bhatinda District and inclusive of Faridkot Tehsil

ਸੜਕਾਂ

AND ROADS

ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮੈਟਰ ਗੱਡੀਆਂ Vehicles Registered in the District

		ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ Motorcycles		Miscella-	ਜੌੜ Total
6	7	8	9	10	11
136	9	35		3	210
140	11	36	1	5	231
194	3	115		5	4 19
335	5	138	14	1	577
742	15	285	40		1,205
487	20	304	18		989
672	5	328	14	1	1,202
1,696	4	350	11	5	2,230

ਸਾਧਨ : ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ । Source : District Transport Officer, Bhatinda.

14. ਟਰਾਂਸਪੌਰਟ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ XIV TRANSPORT AND ROADS

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਲੌਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸਥਾਨਿਕ ਸੰਸਥਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਦੇਖਭਾਲ ਅਧੀਨ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ

Road Length maintained by the Public Works Department and Local Bodies in the District (ਰਿਲੰਮੀਟਰ)

ਨ : No. 14.2

(Kilometres)

ਸਾਲ		ੜਕਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ Road Lengt		ਜੋੜ Total	
Year	M		ੱਚੀਆਂ metalled	ਕਿਲੌਮੀਟਰ Kilometre	ਮੀਲ s Miles
1		2	3	4	5
1950- 51		177	45	222	138
1955-56		275	e	275	171
1960-61		562	122	684	424
1965-66		711	36	747	463
1966-67		732	17	749	464
196768		736	17	753	467
196869		849	~-	849	526
1969-70		993		993	616
1970-71		1,176		1,176	729
1971-72		1,005		1,005	623
19 72- 7 3		1,419		1,419	880
1973-74	***	1,673	298	1,971	1,222

ਨੌਟ ,—ਸਾਲ 1970–71 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲ ਫਰੀਦਕੌਟ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

Note. -- The figures up to 1970-71 are inclusive of Faridkot Tehsil.

ਸਾਧਨ : ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਲੌਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ (ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੇ ਸੜਕਾਂ), ਪੰਜਾਬ ।

Source: Chief Engineer, P. W. D. (B. and R.) Punjab.

ਸੈਕਸ਼ਨ---15

ਅਦਾਲਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦੋ ਸਾਰਣੀਆਂ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 15.1 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਸਾਲ, 1966 ਤੇ 1973 ਤੱਕ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਅਤੇ ਦਰਜ਼ਾਵਾਰ ਸੁਰਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 15.2 ਮਿਤੀ 31 ਦਸੰਬਰ, 1973 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪੌਸ**ਟਾਂ** ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

SECTION XV

JUDICIAL AND ADMINISTRATIVE

This section contains two tables.

Table 15.1 shows category-wise number of crimes in Bhatinda district for the years 1966 to 1973.

Table 15.2 depicts tehsilwise number of police stations and Police Posts as on 31st December, 1973 in Bhatinda district.

15. ਅਦਾਲਤੀ ਅਤੇ XV JUDICIAL AND ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ Incidence of Crimes in the

ਨੇ No: 15.1

ਸਾਲ Year	N		ਡਾਕਾ Daco- ty	Bur- glary		ਲੁੱਟਮ Robb ਪਸ਼ੂ ਆਦਿ Cattle	
1		2	3	4	5	6	7
19 66		65		141	189	18	8
1976	•••	77		153	183	13	7
1968	•••	89		151	173	19	6
1969		76		114	157	13	4
1970	•••	55	~~	76	178	9	2
1971		91	1	82	167		3
19 72	•••	76		110	144	ends and	5
1973		81		115	146		2

ਨੌਟ:—ਸਾਲ 1971 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। Note:—Up to the year 1971 the figures are inclusive of Faridkot Tehsil.

ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ **ADMINISTRATIVE** ਜ਼ਰਮ District

ਅਗਵਾ Kid- napping	ਦੰਗਾ ਫਸਾਦ ਜਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ Rioting or unlawful Assembly	pable		ਫੁਟਕਲ Misc.	ਜੌੜ Total
8	9	10	11	12	13
21		12	bo - hum	651	1,105
18	2	21	11.4	556	1,030
25	2	15		605	1,085
23	-)	23		528	938
22	2	28		518	890
26	2	17	ara i	552	944
23	1	3		462	824
20	1	19		531	915

ਸਾਧਨ : ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੇਟ ਪੁਲਿਸ, ਬਠਿੰਡਾ। Source : Senior Superintendent of Police, Bhatinda.

15. ਅਦਾਲਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਬੰਧਕੀ XV Judicial and Administrative ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਚੌਂਕੀਆਂ Tehsilwise Number of Police Stations and Police Posts in the District

ਨੰ: No. 15.2

	ਤਹਿਸੀਲ -		ਦਸੰਬਰ, 1973 on 31st D		, 1973	
	Teh sil	પૃદિ Police	ਤਸ ਸਟੇਸ਼ਨ Stations	ਪੁਲਿਸ ਚੌਂ'ਕੀ Police Po	ਆਂ Osts	ਜੱੜ Total
	1		2	3		4
1,	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda		7		2	9
2.	ਮਾਨਸਾ Mansa		7			7
3.	ਫੂਲ Phul		3	Van.	1	4
	ਜੋੜ Total		17		3	20

ਸਾਧਨ:--ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੌਟ ਪੁਲਿਸ, ਬਠਿੰਡਾ।

Source: Senior Superintendent of Police, Bhatinda.

ਸੈਕਸ਼ਨ-16

ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸਾਰਣੀਆਂ ਹਨ, ਜ਼ਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ/ਨਗਰ– ਪਾਲਕਾਵਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ, ਵਸੋਂ, ਬਣਤਰ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 16.1 ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1965-66 ਤੋਂ 1973-74 ਤੱਕ ਦਾ ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ **ਦੀ** ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਡਾਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 16.2 ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀਆਂ 11 ਨਗਰਪਾਲਕਾਵਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈੱਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਸਾਲ, 1965–66 ਤੋਂ 1973–74 ਲਈ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 16.3 ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਣ**ਤੀ** ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈੱਬਰ ਸ਼ਿਪ 1965–66 ਤੋਂ 1973–74 ਲਈ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

SECTION XVI

LOCAL BODIES

This section contains three tables in which statistics are given regarding area, population, number of members, income and expenditure of Zila Parishad, Local Bodies in Bhatinda district. Number of local bodies in Bhatinda district, number of Panchayats and Panchayat Samitis and their membership has also been given in this Section.

Table 16-1 presents data for the years, 1975-66 to 1973-74 regarding Zila Parishad of Bhatinda district.

Table 16.2 shows the number of members, official and non-official, income and expenditure of eleven Municipal Committees of Bhatinda district for the years 1965-66 to 1973-74.

Table 16.3 depicts number of Panchayats and Panchayat Samitis and their membership in Bhatinda district for the years, 1965-66 to 1973-74.

ຮ້າ No. 16.1

16. ਸਥਾਨਿਕ XVI Local ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਖੇਤਰ, ਵਸੋਂ', ਬਣਤਰ, Area, Population, Constitution, Income and

6: NO. 16.1				_ · <del></del> -
ਵੇਰਵੇ P arti c ula r s	1965-66	1966-67	1967-68	1968-69
1	2	3	4	5
ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ				<del></del>
ਅੰਦਰਲਾ ਖੇਤਰ				
(ਵਰਗ ਕਿਲੌਮੀਟਰ)	6,843	6,843	6,843	6,843
Area within Zila				
Parishad limits				
(sq. kilometres)				
ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ				
ਅੰਦਰਲੀ ਵਸੰ'	9,15,972	9,15,972	9,15,972	9,15,972.
Population with-				
in Zila Parishad Limits*				
ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ				
ਦੀ ਗਿਣਤੀ—–				
Number of				
Members of				
the Zila Parishad				
ਸਰਕਾਰੀ Official	1	1	1	1
ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ	52	53	53	53
Non-Official				
ਜੌਡ Tota]	53	54	54	54
ਕੁੱਲ ਆਮ ~~ਦ~~ ਨ (ਰੂਪਏ)	9,03,603	10,58,483	6,28,917	7,35,311
Total Income (Rs)				
ਕੱਲ ਖਰਚ (ਰੂਪਏ) 🗓 🦢	5,78,433	9,99,163	4,89,266	5,06,424
Total expenditure(F	(s)			
*ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅੰਕ	हे 1961-71	ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ਮ	ਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ	ਤੇ ਦਿੱ ਤੇ ਗਏ
		-		

*Population figures based on 1961-71 Census.

ਸੰਸਥਾਵਾਂ **Bodies** ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ Expenditure of Zila Parishad in the District

1969-70	1970-71	1971-72	1972-73	1973-74
6	7	8	9	10
6,928	6,928	5,511	5,511	5,511
9,15,972	10,51,281	8,42,977	8,42,977	8,42,977
1	1	1	1	1
49	40	39	38	
50	41	40	39	1
8,25,988	11,86,857	8,25,449	6,60,980	5,20,254
11,99,623	10,13,864	7,68,500	5,56,256	6,43,281

ਸਾਧਨ:—ਸਕੱਤਰ, ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਬਠਿੰਡਾ । Source : Secretary, Zila Parishad, Bhatinda.

16 ਸਥਾਨਿਕ XVI Local ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਆਬਾਦੀ, Number, Population, Constitution, Income and ਨੰ: No. 16.2

	ਵਰਵੇ	Particulars	S	1965-66	1966-67	1967-68
		1		2	3	4
1.	Numbe		pal	11	11	11
M 3.	2. *ਨਗਰ ਪਾਲਕਾਵਾਂ ਦੀ ਹੱਦਾਂ ਵਿਚ ਆ'ਊਦੀ ਵਸੋਂ' *Population within Municipal Committee limits 3. ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ— Number of Members— ਸਰਕਾਰੀ Official			1,47,551	1,47,551	1,47,551
		on-official		107	95	129
	ਜੇੜ (I+I Total	I)		107	95	129
	ਆਮਦਨ (ਗੁਪ Income			31,48,746	28,36,732	41,43,162
1	ਖਰਚ (ਰੁਪਏ) Expendit		•••	31,36,784	28,30,313	35,69,719
		<u> </u>				

^{*}ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ 1961–71 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਰਾਜ ਅੰਕੜਾ ਸਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।

^{*}Population figures are based on the population figures given in the State Statistical Abstracts and are on the basis of 1961-71 Census.

ਸੰਸਥਾਵਾਂ **B** odies ਬਣਤਰ, ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ Expenditure and Municipal Committees in the District

1973-74	1972-73	1971-72	1970-71	1969-70	1968-69
10	9	8	7	6	5
11	11	11	11	11	11
1,82, 274	1,82,274	1,82,274	1,82,274	1,47,551	1,47,551
		1	1	-16	40,00
133	160	116	115	127	127
133	160	117	116	127	127
87,51,098	82,09,092	63,27,516	66,98,150	40,41,405	48,24 ,150
88,35,150	67,04,502	63,88,706	63,95,566	43,34,461	51,50,371

ਸਾਧਨ : ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਨਗਰ ਪਾਲਕਾਵਾਂ । Source: Municipal Committees in the District.

16. ਸਥਾਨਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ XVI. LOCAL BODIES

ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮ-ਤੰਆਂ ਦੀ ਰਿਣਤੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਬਰਸ਼ਿਪ Number of Panchayats, Block Samitis and their Membership in the District

ਨੰ: No. 16.3

FFF 0-w		ਪੰਚਾਇਤਾਂ Panchaya		ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ Panchayat Samitis		
нъ Year		ਨੰਬਰ Number	ਮੇ'ਬਰਸ਼ਿਪ Member- ship	ਨੰਬਰ Number	ਮੈ'ਬਰਸ਼ਿਪ Member ship	
1965-66		469	3,206	y	224	
1966-67		469	3,206	9	224	
1967-68		469	3,270	9	224	
1968-69	-	469	3,055	9	224	
1969-70		469	3,055	9	217	
1970-71		469	3,055	9	217	
1971-72		481	3,055	9	217	
1972-73		510	3,380	9	219	
1973-74		511	3,576	9	9	

ਨੌਟ:—ਸਾਲ 1973-74 ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤ ਸਾਧਨ: ਖੰਡ ਵਿਕਾਸ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ। ਸੰਮਤੀਆਂ ਭੰਗ ਹੌਣ ਕਰਕੇ ਬੀ. ਡੀ. ਓ. Source: Block Development ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈੰਬਰ ਸਨ। and Panchayat Note.—Panchayat Samitis Officers.

Note.-Panchayat Samitis were disolved during 1973-74 and B.D.O's were official Members of Panchayat Samitis.

ਸੇ**ਕਸ਼**ਨ—–17 ਵ_ਟਕਲ

ਇਸ ਸੇਕਸ਼ਨ ਦੀਆਂ 11 ਸਾਰਣੀਆਂ ਹਨ:----

ਸਾਰਣੀ 17.1 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਬੈਂਕ ਦਫਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੇਂਡ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਤੀ, 31 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 17.2 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਐਕਟ, 1948 ਅਤੇ ਕੇ ਦੂਰੀ ਵਿਕ**ਰੀ** ਕਰ ਐਕਟ, 1956 ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੇ ਕਰ ਸਾਲ 1966–67 ਤੇ 1973–74 ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 17.3 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਲਈ ਸਾਲ 1966–67 ਤੋ**ੰ** 1973–74 **ਵਿੱਚ**

ਸ਼ਰਾਬ, ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਭੰਗ ਦੀ ਖਪਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 17.4 ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮਨੌਰੰਜਨ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਮਨੌਰੰਜਨ ਅਤੇ ਸ਼ੌ ਟੈਕਸ ਸਾਲ 1966–67 ਤੋਂ 1973–74 ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 17.5 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਚੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਸਾਲ, 1973**-74** ਦੋ ਦੌਰਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 17.6 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਥੋਕ ਕੀਮਤਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਾਲ, 1960–61, 1965–66 ਤੋਂ 1973–74 ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਰਣੀ 17.7 ਵਿੱਚ ਅਬੋਹਰ ਵਿਖੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਸਾਲ,

1968 ਤੋਂ['] 1973 **ਲਈ** ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 17.8 ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤਰਵਾਰ ਡਾਕਖਾਨਿਆਂ, ਤਾਰਘਰਾਂ, ਪਬਲਿਕ ਕਾਲ ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਲੈਂਟਰ ਬਕਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਾਲ, 1973 ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਰੇਡੀਓ ਲਾਈਸੈੱਸ, ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਮਨੀਆਰਡਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 17.9 ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਛਾਪੇਖਾਨੇ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਿਸਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਫੇਡੀਓ, ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਕੌਲਡ ਸਟੋਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਲਈ ਸਾਲ, 1973–74 ਦੇ ਦਰਾਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 17.10 ਮਿਤੀ, 31 ਮਾਰਚ, 1973 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਵੇਅਰ ਹਾਊਸ ਜਿਥੇ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਗੇਂਦਾਮਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਗੁਦਾਮਾਂ ਵਿਚ ਸਟੇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 17.11 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਡਾਕ ਬੰਗਲੇ ਜਿਥੇ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਮਿਤੀ 31 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।

SECTION—XVII

Miscellaneous This section contains eleven tables:—

Table 17.1 depicts tehsilwise number of Bank offices in rural and urban areas in Bhatinda district as on 31st March, 1974.

Table 17.2 gives number of assessees and Tax realised under Punjab General Sales Tax Act, 1948 and Central Sales Tax, Act, 1956 for the years 1966-67 to 1973-74.

Table 17.3 reveals the consumption of Liquor, opium and Bhang in Bhatinda district during the years 1966-67 to 1973-74.

Table 17.4 gives tehsilwise number of entertainment places and amount collected under entertainment Tax and show Tax for the year, 1973-74.

Table 17.5 shows the progress of Community Development Blocks of Bhatinda district during the year 1973-74.

Table 17.6 contains average wholesale prices per quintal of various commodities in Bhatinda district for the years, 1960-61 and 1965-66 to 1973-74.

Table 17.7 gives consumer Price Index Number of Working class at Abohar for the years 1968 to 1973.

Table 17.8 depicts tehsilwise and area-wise number of post offices, telegraph offices, public call offices and letter boxes during the year 1973. Number of radio licenses issued. value of valuable articles sent and number of In-land and foreign money orders issued has been given for the district as a whole.

Table 17.9 contains tehsilwise number of printing presses, radio sets installed under the Community Listening Scheme, Market Committees, Cold storage and Vidhan Sabha and Lok Sabha seats in Bhatinda district during the year 1973-74.

Table 17.10 shows the location of ware houses, their stock position and their storage capacity in Bhatinda district as on 31st March, 1973.

Table 17.11 shows the location of Rest Houses and Dak Banglows in Bhatinda District.

17. ਫ਼ੁਟਕਲ XVII. MISCELLANEOUS

17. ਫੁੱਟ XVII Miscel 31 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਬੈਂਕ Tehsilwise number of Bank Offices in District ਨੈ: No. 17.1

	देवदे Particulars		ਬ ්රී ਡਾ Β්	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	
			ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban	
	1		2	3	
1	ਸਟੇਟ ਬੋ'ਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ State Bank of India		4	5	
2	ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਪਟਿਆਲਾ State Bank of Patiala		3	8	
3	ਪੰਜਾਬ ਨੰਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ Punjab National Bank		2	2	
4	ਕੋਅਪ੍ਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ Co-operative Bank		_	6	
5	ਹੋਰ ਵਿਉਪਾਰਕ ਬੈਂਕ Other Commercial Banks		1	′6	
	नंड Total	•••	10	27	

ਕਲ lenous ਚਫਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Bhatinda as on 31st March, 1974

ਮਾਨਸਾ Mansa		ਫੂਲ Pl	ਫੂਲ Phul		ਜੌੜ Total	
ਦਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban	ਦਿਹਾਤੀ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban	ਇਹਾੜੀ Rural	มโบฮ์ Urban	
4	5	6	7	8	9	
2	1	_	1	6	7	
2	4	1	2	6	14	
2	2		1	4	5	
1	3	1	ı	2	10	
-	2	2	1	3	9	
7	12	4	6	21	45	

ਸਾਧਨ : ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਬੈਂਕ। Source :—All banks of the District.

17 ਫੁੱਟ XVII Miscol-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ Number of Assessees and Tax

ਨੰ: No. 17.2

ਵੇਰਵੇ Particulars	1966-67	1967-68
t	2	3
1. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਐਕਟ 1948 Punjab General Sales Tax Act 1948 I 31 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of Assessees as on 31st March	8 4,264	4,560
II ਇਕੱਤਰ ਹੋਇਆ ਕਰ (000)ਰੁਪਏ Tax Realised (000) Rs. 2. ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਐਕਟ 1956—— Central Sales Tax Act 1956——	7,842	9,748
I 31 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of Assessees as on 31st March	2,785	3,046
II ਇਕੱਤਰ ਹੋਇਆ ਕਰ (000)ਰੁਪਏ Tax Realised (000) Rs	3,770	2,622

ਨੋਟ.--ਸਾਲ 1971-72 ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤਹਿਸੀਲ ਸਮੇਤ ਹਨ।
Note.--The figures for the years up to 1971-72 are inclusive of the figures of Faridkot Tehsil.

ਕਲ lancous ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਇਆ ਕਰ Realised in the District

1968-69	1969-70	1 970–71	1971-72	1972-73	1973-74
4	5	6	7	8	9
3,573	3,829	4,081	4,438	3,438	3,700
1 2,214	14,610	16,775	19,241	21,164	23,8 39
3,296	2,378	2,684	2,975	2,308	2,554
4,887	5,396	7,439	8,546	8,548	12,499

ਸਾਧਨ: ਕਰ ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ। Source: Excise and Taxation Officer, Bhatinda.

17 ਫੁੱਟ XVII Miscel-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ, Consumption of Liquor,

ਨੰ: **No**. 17.3

देवदे Particulars	d valender (143) emberde	1966-67	1967-68
1		2	3
। ਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ (ਪਰੂਫ ਲਿਟਰ) Country Spirit (Proof Litres)		9,01,780	9,77,495
2 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ (ਪਰੂਫ ਲਿਟਰ) Foreign Spirit (Proof Litres) 3 ਵਾਈਨ ਅਤੇ ਬੀਅਰ (ਬਲਕ ਲਿਟਰ)	•••	7,362 29,282	16,343 30,684
Wine and Bear (Bulk Litres) 4 ਅਫੀਮ (ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ)	,	1,778	1,700
Opium (Kilograms) 5. ਭੰਗ (ਕਿਲੌਗ੍ਰਾਮ) Bhang (Kilograms)		-	_

ਨੈਟ.—ਸਾਲ 1971-72 ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤਹਿਸੀਲ ਸਮੇਤ ਹਨ। Note.—The figures are inclusive of Faridkot Tehsil up to 1971-72.

ਕਲ laneous ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਭੰਗ ਦੀ ਖੱਪਤ Opium and Bhang in the District

1972~73	1971-72	1970-71	1969-70	1968-69
8	7	6	ลิ	4
9,61,700	11,98,774	12,00,457	12,47,750	13,25,635
1,08,943	1,27,391	1,21,378	18,906	20,482
1,44,203	59,136	60,400	46,742	59,970
	3,000	0.773	3.125	3,000
<u></u>			40	_
	9,61,700 1,08,943	7 8 11,98,774 9,61,700 1,27,391 1,08,943 59,136 1,44,203	6 7 8 12,00,457 11,98,774 9,61,700 1,21,378 1,27,391 1,08,943 60,400 59,136 1,44,203	5 6 7 8 12,47,750 12,00,457 11,98,774 9,61,700 18,906 1,21,378 1,27,391 1,08,943 46,742 60,400 59,136 1,44,203

ਸਾਧਨ: ਕਰ ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ।
Source: Excise and Taxation Officer, Bhatinda.

17 ਫੁੱਟਕ**ਲ** XVIII Miscellaneous ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮਨੌਰੰਜਨ ਅਤੇ ਸ਼ੌਂ ਟੈਕਸ Tehsilwise Entertainment and Show Tax ភ័ៈ No. 17.4

	ਸੀਲ/ਸਾਲ hsil/Year	ਪੱਕੇ ਮਨਰੰਜਨ ਸਥਾਨ (ਗਿਣਤੀ) Permanent Entertain- ment Places (Number)	ਮਨੌਰੰਜਨ ਟੈਕਸ (ਰੁਪਏ) Entertain- ment Tax (Rs.)	ਸ਼ੌ ਟੈਕਸ (ਰੁਪਏ) Show Tax (Rs.)
192 maa ahay aana dhad ay ga addandd Dad	1	2	3	4
ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	1966–67	3	2,27,524	10,261
	1967-68	3	2,43,998	9,770
	1968-69	3	2,79,032	10,800
	1969-70	3	3,37,105	14,066
	1970-71	3	3,90,167	17,351
	1971-72	3	4,14,775	36,888
	1972-73	4	6,63,328	72, 777
	1973-74	7	8,16,357	1,22,863
ਮਾਨਸਾ Mansa	1966-67	3	79,034	3,337
Maransa	1967-68	3	77,906	3,400
	1968-69	3	1,09,275	3,479

17 ਫੁਟਕਲ XVII Miscellaneous ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਮਨੌਰਜਨ ਅਤੇ ਜ਼ੌ ਟੈਕਸ Tehsilwise Entertainment and Show Tax

ສໍ່: No. 17.4

ਤਹਿਸੀ	ਲ/ਸਾਲ	ਪੁੱਕ ਮਨਰਜਨ	ਮਨੌਰੈਜਨ	ਸ ਟੈਕਸ
Tehsil/Year		ਸਥਾਨ (ਗਿਣਤੀ)	ਟੈਕਸ (ਰੁਪਏ)	(ਰੁਪਏ)
		Permanent		Show
		Entertain-	ment Tax	Tax
		ment Places (Number)	(Rs.)	(Rs.)
1		2	3	4
	1969-70	3	1,29,716	2,936
	1970-71	3	1,50,255	5,539
	1971-72	3	1,53,511	13,082
	1972-73	3	1,70,328	19,304
	1973-74	3	2,18,507	19,916
ੂਲ ਹੁਲ	1966-67	1	32,552	1,402
Phul	1967-68	1	42,954	1,468
• •	1968-69	1	49,179	864
	1969-70	1	48,453	1.247
	1970-71	1	69,436	1,361
	1971-72	1	67,842	4,987
	1972-73	1	66,536	5,483
	1973-74	1	85,837	5,272
ਜੇੜ Total	1966-67	7	3,39,610	15,000
	1967-68	7	3,64,858	14,638
	1968-69	7	4,37,486	15,143
	1969-70	7	5,15,274	18,249
	1970-71	7	6,09,858	24,251
	1971-72	7	6,36,128	54,957
	1972-73	8	9,00,192	97,564
	1973-74	11	11,20,701	1,48.051

ਸਾਧਨ:–ਕਰ ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਫਸਰ

Source: Excise and Taxation Officer.

17 ਵੱਟਕਲ XVII Miscellaneous ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪੂਗਤੀ

ਸਾਲ 1973-74 Year 1973-74

Progress of Community Development in the District ਨੇ: No. 17·5

		ਤਹਿਸੀਲਾਂ	Tehsils	
ਵੇਰਵੇ	ਬਠਿੰਡਾ	ਮਾਨਸਾ	ਵੁਲ	ਜੌੜ
Particulars	Bhatinda	Mansa	Phul	Total
1. ਬਲਾਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	4	3	2	9
Number of Blocks	100			
2. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ (ਕਿਲੌਮੀਟਰ	3) 2,610	2,079	809	5,498
Area covered in				
sq. kilometres				
3. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ	203	239	76	518
Number of villages	1154573			
covered				
4. ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾ-	3,46,999	3,50,722	1,45,276	8,42,997
ਉਣ ਵਾਲੀ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਸਾਲ 197	7]			
Total population				
served 1971				
5. ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ	100	100	100	100
ਪੇ'ਡੂ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ				
Percentage of rural				
population served				
6. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ				
ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖਰਚ				
Public Expenditure				
on Community Dev				
lopment Programme	e			
7. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ				· 6
ਲੌਕਾਂ ਵਲੇਂ ਪਾਇਆ ਹਿੱਸਾ				
Peoples Contribution	n			
in the Community D				
lopment Programme		·		
ਨੌਟਪਿਉਰੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ			v 2 11 1	

Note.—Excludes data I. V. O. Peori Village.

ਸਾਧਨ:--ਖੰਡ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ ।

Source: -- Block Development and Panchayat, Officers.

ਵੁਟਕਲ MISCELLANEOUS

17.ਫੁਟ XVII. Miscel ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤ ਪ੍ਰਤੀ Average Annual

ਨੈ: No. 17.6

ਵਸਤੂ Commodity		1960-61	1965-66	1966-67	1967- 68
1		2	3	4	5 -
ı. ল্ডন Wheat		41.00	80.00	85.00	80.00
2. ਛੋਲੇ Gram		36.56	76.00	80.00	84,00
3. ਜੰੰ Barley		29.80	50.00	55.00	53.00
4. ਚਾਵਲ (ਛੰਡੇ) Rice (husked)		• •	• •		122.00
5. ਮੁੱਕੀ Maize	• • •		45.00	48.00	55.00
6. ਬਾਜਰਾ Bajra		43.08	62.00	65.00	68.50
7. ਜਵਾਰ Jowar		54.50	65.00	70.00	73.00
8. ਤੇਰੀਆਂ Toria					• •
9. ਸਰਸੰ' (Sarson)				• •	125.00
10. ਮੁੰਗਫਲੀ Ground Nut			70.00	77.00	85.00
11. ਦੇਸੀ ਕਪਾਹ Cotton Desi		94.80	115.00	125.00	130.00
12. ਨਰਮਾਂ Cotton American		115.10	140.00	150.00	160.00
13. ਮਾਂਹ Mash			100.00	105.00	106.25
14. ਮੁੰਗ Moong			125.00	132.00	138,00
15. ਮਸਰ Massar		• •	100.00	100.00	101.00
16. পামু Potatoes	•••	••	58.00	60.00	55.00

ਕਲ laneous ਕਵਿੰਟਲ ਬੰਕ ਕੀਮਤਾਂ Whole sale Prices per Quintal

	sale Frices per Quin			(ਰੁਪਏ) (Rupees)		
1968-69	1969-70	1970-71	1971-72	1972-73	1973–74	
6	7	8	9	10	11	
87.20	79.97	80.88	78.87	80.82	93.74	
88.00	108.45	85.53	95.14	130.44	192.2	
48.95	56.86	47.44	58.49	80.72	109.68	
136.00	152.57	152.00	106.10	134.71	164,41	
58,65	62.00	55.71	68.24	63,58	96.00	
65.80	69.90	48.97	60.36	104.68	106.62	
76.60	80.50	83.88	89.60	118.48	129.34	
• •	144.25	149.00		122.46	257.80	
146.62	162.75	165.60	168.75	194.72	283.90	
93.30	110.00	118.23	65.00	122.04	186.55	
137.20	150.60	170.95	132.89	133,99	225,51	
168.10	203,45	259.75	178.75	178.25	252.58	
112.46	96.45	119.58	128.66	198,92	175.89	
137.50	129.50	141.16	129.82	233,88	223.19	
113.06	95,93	97.63	119.05	159.30	157,31	
41,35	51,55	58.90	48,13	53.34	68.78	

ਸਾਧਨ:-ਜਿਲ੍ਹਾ ਅੰਕੜਾ ਦਫਤਰ, ਬਠਿੰਡਾ

Source: District Statistical Office, Bhatinda.

17. টুবৈন্ড XVII. Miscellaneous

ਅਬੰਹਰ ਵਿਖੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰ ਕੀਮਤ ਸੂਚਕ ਅੰਕ Consumer Price Index Number of Working Class at Abohar

ਆਧਾਰ Base 1966-100

ล์: No. 17.7

ਸਾਲ Year	ਖੁਰਾਕ Food	ਜਨਰਲ General
1	2	3
1968	131	124
1969	127	123
1970	130	127
1971	133	131
1972	149	141
1973	174	166

ਨੌਟ:-1968 ਦੀ ਔਸਤ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ, 1968 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

Note: Average for the year, 1968 relates to the period
October to December, 1968.

ਸਾਧਨ:-ਅਰਥ ਅਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸੰਗਠਨ, ਪੰਜਾਬ

Source: Economic and Statistical Organisation, Punjab

17. ਫੁਟਕਲ XVII. MISCELLANEOUS

17. ਫ੍ਰੂਟ XVII MISCEL ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ Post Offices in

तं: No. 17.8		. ———	_
ਵੇਰਵੇ Partic ulars	B.A.	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	
		ਪੇ'ਡੂ Rural	ਸ਼ਹਿਰੀ Urban
1 2		3	4
া. ਡਾਕਖਾਨੇ Post Offices	•••	2	10
2. ਭਾਰਘਰ Telegraph Offices	•••	2	7
3. ਟੈਲੀਫੁਨ ਅਕਸਚੇ ਜ	1	1	6
Telephone Exchange			
4. ਪਬਲਿਕ ਕਾਲ ਦਫਤਰ		2	10
Public Call Offices			
5. ਲੈੱਟਰ ਬਕਸ Letter Box		24	171
6. ਵੰਡੇ ਪੱਤਰਾਂ, ਪੌਸਟ ਕਾਰਡਾਂ, ਅਖਬਾਰਾਂ , ਪਾਰਸ	ਲਾ ਅਤ	ø 3	• •
ਪੈਕਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of Letters Post Ca Paper Parcels and Packets (			
 ਜ਼ਾਰੀ ਕੀਤੇ ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸੀ ਮਨੀਆਡਰਾਂ ਦੀ Number of Inland and For Money Orders issued 	ਗਿਣਤੀ	^ >	
8. ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Value of Valuable Articles	sent		• •
9. ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਰੇਡੀਓ ਲਾਈਸਸ਼ਿਜ Radio Licenses Issued			••

ਕਲ LANEOUS ਭਾਕਖਾਨੇ the District

ਸਾਲ 1973 Year ਤਹਿਸੀਲ Tehsil ਜੌੜ ਮਾਨਸਾ යිම Mansa Rural Total ਪੌ'ਡ ਸ਼ਹਿਰੀ ਪੇ'ਡ ਸ਼ਹਿਰੀ ਪੇਂਝ ਸ਼ਹਿਰੀ Rural Urban Urban Rural Rural Urban 5 4 6 7 8 9 5 4 2 5 12 16 2 3 1 2 5 12 3 1 2 10 3 1 1 3 14 83 22 23 44 90 277 *67,05,720 *84,168 *5,232 *****55,877

ਸਾਧਨ:–ਪੋਸਟ ਮਾਸਟਰ, ਮੁਖ ਡਾਕਘਰ, ਬਠਿੰਡਾ Source:–Post Master, Head Post, Office, Bhatinda. *ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੇ'ਡੂ ਔਕੜੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। *It also includes Rural Figures.

17. ਫੁੱਟਕਲ XVII. MISCELLANEOUS ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਛਾਪਖਾਨੇ 1973-74

Printing Presses in the District 1973-74

ਨੰ: No. 17.9 (ਗਿਣਤੀ (Number)

हे वर्ष	ਤਹਿਸੀਲ Tehsil			
Particulars	ਬਨਿੰਡਾ Bhatinda	ਮਾਨਸਾ Mansa	ਫੂਲ Phul	ਜੌੜ To tál
1	2	3	4	5
		and the second district control of the second control of the secon		
ਛਾਪੇਖਾਨੇ	16	9	5	30
Printing Presses				
ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਿਸ੍ਨਿੰਗ	158	169	65	392
ਸਕੀਮ-ਅਧੀਨ ਰੇਡੀਓ				
Radio sets installed				
under community				
listening scheme				
ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ	6	3	1	10
Market committees				
ਕੋਲਡ ਸਟੋਰ	1		territor-	1
Cold storage				
ਚੌਣਕਾਰ	2,59,397	2,04,233	64,741	5,28,371
Electors 1971				
ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾ	4	3	1	8
Vidhan Sabha Seats	Š			
ਲੌਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ	1			1
Lok Sabha Seats				

ਸਾਧਨ:--ਸਬੰਧਤ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ Source:--Heads of concerned Officecs.

17-ਫੱਟਕਲ XVII-Miscellaneous ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਵੇਅਰ ਹਾਊਸ Warehouses in the District

ក់: No. 17.10

मिंद्रों 31-3-73 As on

ਰਾਮਪੁਰਾਫੂਲ	Rampura Phul	1,924	1,724
ਬਰੇਟਾ	Bareta	9	335
ਮਾਨਸਾ	Mansa	7,710	10,510
ਬੁਢਲਾਡਾ	Budhlada	822	1,499
ਗੋਨਿਆਣਾ	Goniana	715	1,410
ਰਾਮਾ	Raman	687	1,399
ਮੌੜ	Maur	490	658
ਭੂਚੇ	Bhucho	1,912	2,933
ਬਠਿੰਡਾ	Bhatinda	3,782	7,824
and the same of the state of the same of t	2	3	4
ਸਥਾਨ ਜਿਥੇ ਗੁਦਾਮ ਵਾਕਿਆ ਹੈ Place where the godown is situated		ਗੁਦਾਮ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਤਰਾ (ਮੀ. ਟਨ) Present stock in the go- downs (M. tons)	ਗੁਦਾਮ ਵਿੱਚ ਸਟੌਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ Storage Capacity of the godowns (M. tons)

ਸਾਧਨ: ਜਿਲਾ ਮੈਨੇਜਰ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਵੇਅਰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਾਰਪੌਰੇਸ਼ਨ, ਬਠਿੰਡਾ।
Source: District Manager, Warehousing Corporation,
Bhatinda.

17. ਫੱ_ਟ XVII. Miscel ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ Rest House and Dak

ਨੰ: No. 17.11

Seria	ਸਥਾਨ ਜਿਥੇ ਰੈਸਟਹਾਊਸ/ ਡਾਕ ਬੰਗਲਾ ਵਾਕਿਆ ਹੈ Place where Rest House/Dak Bunga is located	ਡਾਕ ਬੰਗਲੇ/ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਕਮਰਿਹ ਦਾ ਨਾਂ ਗਿਣਤੰ Name of Dak Numl low Bungalow/Rest of House Suit	er
1	2	3	4
1	ਬਠਿੰਡਾ	ਸਿਵਲ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ	4
2	Bhatinda ਬਠਿੰਡਾ	Civil Rest House ਲੌਕ ਨਿਰਮਾਣ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ	4
~	Bhatinda	P. W. D. Rest House	-
3	ਮੌੜ	ਉਪਰੋਕਤ	2
4	Maur ਵਿਰਕ	Ditto ਵਿਰਕ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ	2
-	Virk	Virk Rest House	
5	ਗੋਨਿਆਣਾ	ਗੋਨਿਆਣਾ ਰੈਸਟ ਹਾਉਸ	2
	Goniana	Goniana Rest House	
6	ਚੱਕ ਰਾਮ Chak Ram Singh	ਚੱਕ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ Chack Ram Singh Rest House	2
7	वंट प्रभीव	ਕੌਟ ਸ਼ਮੀਰ ਰੈਸਟ ਹਾਉਸ	2
	Kot Shamir	Kot Shamir Rest House	
8	ਨਿਉੂਰ Neor	ਨਿਊਰ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ Neor Rest House	2
9	ਵੁਲੁਕੇ	ਵੁਲੂਕੇ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ	2
	Phuloke	Phuloke Rest House	

ਕਲ laneous ਅਤੇ ਡਾਕ ਬੰਗਲੇ Bungalows in the District

	(3	31–3–74 ਦੀ ਸਥਿ	ਤੀ)
ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਥ ਟੈ Reservation Authority ਦੂ Distan Stand Ra	s on 31st 'ਡ/ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ ਗੋ (ਕਿਲੰਮੀਟਰ ce from I ailway Sta ilometre)	r) ਕਾ Bus Ren ation	74 <u>)</u> ਸੇਸ਼ ਬਨ ark
	ਬਸ ਸਟੈਂਡ Bus Stand	ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ Railway Station	
5	6	7	8
ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਠਿੰਡਾ Deputy Commissioner Bhatinda	0.25	2	
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਪੀ ਡਬਲਯੂ ਡੀ ਬੀ. ਐੱਡ. X.E.N. P.W.D. B & R	ਆਰ 0.12	2	
ਉਪਰੌਕਤ Ditto		2	
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਬਠਿੰਡਾ ਮੰਡਲ ਸਰਹੰਦ ਕਨਾਲ Bhatinda X.E.N. Sirhind Canal Bhatinda Division	13	13	
ਊਪਰੱਕਤ Ditto	2	2	
ਊਪਰੌਕਤ Ditto	4	4	
ਉਪਰੌਕਤ Ditto	0	8.0	
ਉਪਰੌਕਤ Ditto	10	22	
ਉਪਰੌਕਤ Ditto	0.75	3	<u></u>

17. ਫੁੱਟ XVII–Miscel-ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ਼ Rest Houses and Dak

ਨੰ: **N**o. 17.11 ਚਲਦਾ contd.

क् भ है:	ਸਥਾਨ ਜਿਥੇ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ/ ਡਾਕ ਬੰਗਲਾ ਵਾਕਿਆ ਹੈ	ਡਾਕ ਬੈਗਲੇ/ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਦਾ ਨਾਂ ਕੁਮਰਿਆਂ ਗਿਣਤ	ਈ
Seria	l Place where rest	Name of Dak Number	r
No.	House/Dak Bungal	ow Bungalow/Rest of	
	is located	House suites	
1	2	3 4	
10	ਬੀਬੀਵਾਲਾ	ਬੀਬੀਵਾਲ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ	
	Bibiwala	Bibiwal Rest House	
ŧŧ	ਬਠਿੰਡਾ	ਬਠਿੰਡਾ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ	ł
	Bhatinda	Bhatinda Rest House	
12	ਰਾਏ ਕੇ	ਰਾਏ ਕੇ ਰੇਸਟ ਹਾ ਉ ਸ	2
	Raike	Raike Rest House	
13	ਕਾਲ ਝਰਾਨੀ	ਕਾਲ ਝਰਾਨੀ ਰੈਸਟ ਹਾਉ ਸ	2
	Kaljharani	Kaljharani Rest House	
14	ਪੂਰਲਾ	ਪੂਰਲਾ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ	2
	Poohla	Poohla Rest House	
15	ਤਿਊਣਾ	ਤਿਊਣਾ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ	2
	Teona	Teona Rest House	
16		ਰੇਲਵੇ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ	2
	Bhatinda	Railway Rest House	
17	ਭੂਚੋਂ ਮ ੰ ਡੀ	ਮਿਉ'ਸਪਲ ਰੈਸਟ ਹਾੳਸ	2
	Baucho Mandi	M.C. Rest House	_
18	ਰਾਮੁਵਾਲਾ	ਕੈਨਾਲ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ	2
	Ramuwala	Canal Rest House	
19		ਸਿਚਾਈ ਰੈਸਟ ਹਾਉਸ	2
	Talwandi Sabo	Irrigation Rest House	
20	S . 1.	ਸਿੰਚਾਈ ਰੋਸਟ ਹਾਊਸ	2
	Behman	Irrigation Rest House	
	··		

(31-3-74 ਦੀ ਸ਼ੁਬਿਤੀ।

ਕਲ laneous ਅਤੇ ਡਾਕ ਬੰਗਲੇ

Bungalows in the District

	_	(31-3-74 E), HIE	
		st March, 19	74)
ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ	ਬਸ ਸਟੈਂਡ /ਰੇਲਵ	ੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਵਿ	ਸੇਸ਼
Reservation Authority	ਦੂਰੀ (ਕਿਲੋਮ	ੀਟਰ) ਕ	日の
	Distance fr	om Bus	
	Stand Railway		KS
	(Kilomet:	re)	A
CA151251	ਬਸ ਸਟੈ'ਡ	ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ	Remarks
	Bus	Railway	Ž
	Stand	Station	
5	6	7	8
ਉਪਰੇਕਤ	12	12	
Ditto			
ਉਪਰੌਕਤ	2		
Ditto			
ਉਪਰੋਕਤ	13	13	
Ditto			
ਉਪਰੋਕਤ	18	18	
Ditto			
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਸਰਹੰਦ ਕੋਨਾਲ ਬ	,ਠੁਡਾ 10	13	
Ditto			
ਉਪਰੌਕਤ		14	
Ditto	2.0	0.0	
ਡਿਵੀਜਨਲ ਸੁਪਰਡੰਟ ਉਤਰੀਰੇਲਵੇਂ ਦਿਲੀ District on 1 Symposius on does	3.0	0.3	
Divisional Superintenden N.R. Railway Delhi	it.		
ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਗਰਪਾਲਕਾ ਭੂਚੋ			
President M.C. Buncho			
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਸਿੰਜਾਈ ਫਿਰਜਪੁਰ	3	Marin n	
X.E.N. Irrigation Feroze			
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਸਿੰਜਾਈ ਸੰਗਰੂਰ	2.4		
X.E.N. Irrigation Sangr	шт		
ਉਪਰੰਕਤ	12		
Ditto			

17. ਫੁੱਟ XVII. Mis ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ Rest Houses and Dak

ਨੰ: No. 17 11 ਚਲਦਾ cont d.

ੈਨੰ: Sr.	ਸਥਾਨ ਜਿਥੇ ਰੇਸਟ ਹਾਊਸ/ ਡਾਕ ਬੰਗਲਾ ਵਾਕਿਆ ਹੈ Place where Rest House/Dak Bunglo is located	Name of Dak fines t Bungalow/Rest Nur ow House o	nber
1	2	3 4	
21	ਰਾਮਾ Raman	ਸਿੰਚਾਈ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ Irrigation Rest Honse	2
2 2	ਜੰਸੀ ਬਾਗਵਾਲੀ Jassi Bagwali	ਉਪਰੋਕਤ Ditto	2
23	_	ਉਪਰੌਕਤ Ditto	2
24		ਉਪਰੌਕਤ Ditto	2
25	ਜੋਧਪੁਰ Jodhpur	ਉਪਰੌਕਤ Ditto	2
2 6	ਬਠਿੰਡਾ Bhatinda	ਪੁਲਿਸਰੈਸਟ ਹਾਊਸ 4 ਅਤੇ Police Rest House ਰੂਮ	1 ਹਾਲ
27	ਰਾਮਪੁਰਾਫੂਲ Rampura Phul	ਲੌਕ ਨਿਰਮਾਣ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ P.W.D. Rest House	2
28	ਫ਼ਲ Phul	ਲੌਕ ਨਿਰਮਾਣ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ P W.D. Rest House	2
29	ਰਾਮਪੁਰਾ Rampura	ਰਾਮਪੁਰਾਰੇਸਟ ਹਾਊਸ Ram pura Rest House	2

ਕਲ **c**ellaneous ਅਤੇ ਡਾਕ ਬੰਗਲੇ Burgalows in the District

(31-3-74 ਦੀ ਸਥਿਤ) (As on 31st March, 1974) ਬਸ ਸਟੈ'ਡ/ਰੇਲਵੇਂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ Reservation Authority ਦੂਰੀ (ਕਿਲੌਮੀਟਰ) ਕਥਨ Distance from Bus Stand, Railway Station (Kilometre) ਬਸ ਸਟੈਡ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ Bus Stand Railway Station 6 8 ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਸਿੰਜਾਈ ਸੰ ਗਰੂਰ 0,8 0.8 X.E.N. Irrigation Sangtur ਉਪਰੋਕਤ 13 Ditio ਉਪਰੋਕਤ 5 Ditto ਉਪਰੌਕਤ 5 Ditto ਉਪਰੋਕਤ Ditto ਸੀਨੀਅਰ ਸਪਰਡਟ ਪਲਸ ਬਠਿੰਡਾ S.S.P. Bhatinda ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਬੀ ਐ'ਡ ਆਰ ਬਨਿੰਡਾ 0.4 X.E.N. B and R Bhatinda ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਬੀ. ਐਂਡ ਆਰ. ਬਠਿਡਾ 5 X.E.N. B and R Bhatinda ਉਪਰੋਕਤ 8.0 0.8

17. ਫੱਟ-XVII. Mis ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ Rest Houses and Dak

ਨੰ: No. 17.11 ਚਲਦਾ contd .

ਨ: S.	ਸਾਨਾ ਜਿਥੇ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ/ ਡਾਕ ਬੰਗਲਾ ਵਾਕਿਆ ਹੈ Place where Rest House/Dak Bunga low is located		ਗਮਰਿਆਂ ਗਿਣਤੀ No. of suits	
1	2	3	4	
30	ਦਿਆਲਪੁਰਾ	ਦਿਆਲਪੁਰਾ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ		2
	Dialpura	Dialpura Rest House		
31	ਜਲਾਲ Jalal	ਜਲਾਲ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ Jalal Rest House		2
32	ਹੁਕਾਕਾ ਬੁਢਲਾਡਾ	ਲੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ		2
32	Budhlada	P.W D. Rest House		~
33		ਕਨਾਲ ਰੈਸਟ ਹਾਉਸ		2
	Nahra	Canal Rest House		
34	ਜ਼ੋੜਕੀਆਂ	ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਰੇਸਟ ਹਾਊਸ		2
0.5	Jorkian	Irrigation Rest House		2
35	ਚੈਹਲਾਵਾਲਾ Chahlan Wala	Ditto		2
36	बेंही	ਉਪਰੌਕਤ		2
00	Bhaini	Ditt		
37	- · ·	ਉਪਰੌਕ		2
	Bajewala	Ditto		_
38	ਜਵਾਹਰਕੇ	ਉਪਰੌਕਤ		2
	Jawahar Ke	Ditto		

ਕੁਲ cellaneous ਅਤੇ ਡਾਰ ਬੰਗਲੇ Bungalows in the District

(31–3–74 **ਦੀ** ਸਥਿਤੀ)

	(As on 31:	st March,	1974)
ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ Reservation Authority	ਬਸ ਸਟੈਂਡ / ਰੇਲ- ਦੂਰੀ (ਬਿਲੌਮੀਰ Distance fro Bus Stand I Station (Ki	ব্যস	
	ਬਸ ਸਟੈ'ਡ Bus stand	ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ Railway Station	Remarks
5	6	7	8
ਉਪਰੌਕਤ	2	24.0	
Ditto ਕਾਰਜੁਕਾਰੀ ਇਜ਼ਤੀਅਤ ਸਤਹੰਦ ਕੁਨਾਲ ਬਠਿੰਡਾ X.E.N. Sirhind Canal Bhat		27,2	
ਕਾਰਜੁਕਾਤੀ ਇੰਜਨੀਅਤ ਬੀ. ਐਂਡ ਆਰ., ਬਠਿਡ X.E.N. P.W.D. B and R. BI	natinda —	2	
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਸੰਗਰੂਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਸੰਗਰੂ X.E.N., Sungrur Division, (		11	
ਉਪਰੌਕਤ Ditto		11	
ਉਪਰੋਕਤ Ditto		14	
ਉਪਰੌਕਤ Dito	8.0	_	
ਉਪਰੌਕਤ Ditto	14		
ਉਪਰੌਕਤ Ditto	3	3	
Divo			

17. ਫੁੱਟ XVII. Mis ਜਿਲੇ ਵਿਚ ਰੈਸਟ ਧਾਊਸ Rest Houses and Dak

ਨੰ: No. 17.11-ਸਮਾਪਤ concld

S.	ਸਥਾਨ ਜਿਥੇ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਡਾਕ ਬੰਗਲ ਵਾਕਿਆ ਹੈ Place where Rest House/Dak Bung is located	House/Dak	ਗਮਰਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ No. of suits
1	2	3	4
39	ਸੱਦਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ	ਉਪਰੋਕਤ	2
	Sada Singh Wala	Ditto	
40	ਖਾਰਾ	ਉਪਰੋਕ ਤ	2
	Khara	Ditto	
41	ਜੰਗਾ	ਉਪਰਕਤ	2
	Joga	Ditto	
42	ਭਿੱਖੀ	ਉਪਰੋਕਤ	2
	Bhikhi	Ditto	

ਕਲ cellaneous ਉਤੇ ਡਾਕ ਬੰਗਲੇ Bunglows in the District

(31-3-74 ਦੀ ਸਥਿਤੀ) (As 31 March, 1974) ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਲਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਸ਼ ਖ਼ਟੈਂ ਰਿਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ Reservation Authority ਦਰੀ (ਕਿਲੌਮੀਟਰ) ਕਬਨ Distance from Remarks Bus Stand Railway Station (Kilo metre) ਬਸ ਸਟੈ'ਡ ਰੋਲਵੇ ਸਟੇਸਨ Bus Stand Railway Station 5 6 8 ਉਪਰੌਕਤ 3 0 Ditto *ਉਪਰੋਕਤ* 12 12 Ditto ਉਪਰੋਕਤ 0.5 22 Ditto ਉਪਰੋਕਤ 0 18 Ditto

> ਸਾਧਨ:—ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ। Source:—Reservation Authorities.

> > 20182/Plg.--Govt. Press, Chd.

BRRATE

ਪੌਨਾ Page	ਸਾਰਣੀ ਹੈ: Table No.	ਕਾਨਮ∕ਨਾਈਨ Col.∕line	ਵਾਸਤੇ For	र् Read
	7. 1	Contegt/ੂਹੀ	13	14
119672447901921123957747555666667912965556667777119922222222222222222222222222222	1.1.1.1.2.2.2.2.2.2.2.3.3.3.3.3.3.3.3.3.	प्रस्ति Total । de/4	3,16,616 310725 7/12 20,049 6/4 7,257 22/12 57,682 15,117 13,766 1/4 90,926 130,867 44,09 21/4 21,296 107,011 13,833 33,177 36,67 107,018 53,761 88,637 9,555 6/4 9,945 4,974 167,417	60830 92085 915,544 1,82,274 10,44,936 44.65 316,816 316,752 20,804 7,752 20,804 7,752 16,010 13,756 48,926 130,827 4,406 71,226 707,011 13,830 33,173 20,516 102,018 53;762 88,633 9;355 6,843 4,975 167,317 1637 2808 266;537 211,307 13 4087 6762 22073 88,81 8.05 9.16 8.28 7.50 8.38 7.50 8.38 7.50 8.38 7.50 8.38 7.50 8.38 7.50 8.49 7 4 4 4 4 4 12 12 12 12 12 5 5

11.3 11.3 11.3 11.3 11.7 11.7 11.7 11.7	14/7 14/8 15/7 15/8 17/3 2/1 3/5 9/4 12/1 5/2 9/7 2 7/3 4/1 8/1 8/1 3/9	15 15 10 10 10 10 120 258;813 248,479 848,789 1371 81823 1397 842;977 842,977 556;256 842,977 59,136 2 10 5 12 16 1924	13. 13. 8. 8. 107. 258; 148, 93,7. 1471. 8192. 1297. 842; 842; 127, 73. 12. 76. 26. 175. 18.